

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

**ANAOKULU ÖĞRENCİLERİNİN ULUSAL VE ÇEVİRİ ÇOCUK KİTAPLARINI
TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Dilek KÖKLÜCAN

BURSA

2019

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

**ANAOKULU ÖĞRENCİLERİNİN ULUSAL VE ÇEVİRİ ÇOCUK KİTAPLARINI
TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Dilek KÖKLÜCAN

801626017

Danışman

Prof. Dr. Hülya KARTAL

BURSA

2019

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Dilek KÖKLÜCAN

01.10/2019

EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 02.09.2019

Tez Başlığı / Konusu Anaokulu Öğrencilerinin Ulusal ve Çeviri Çocuk Kitaplarını Tercihlerini Etkileyen Faktörler Belirlenmesi

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarında oluşan toplam 160 sayfalık kısmına ilişkin, : 02.09.2019 tarihinde şahsım tarafından .. *Turnitin* adlı intihal tespit programından (*Turnitin*)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezim benzerlik oranı %3 'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulan Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

D. Köklücan
Dilek KÖKLÜCAN

Gereğini saygılarımla arz ederim.

02.09.2019

Adı Soyadı:	Dilek KÖKLÜCAN
Öğrenci No:	801626017
Anabilim Dalı:	Temel Eğitim
Programı:	Tezli Yüksek Lisans
Statüsü:	☒ Y.Lisans ☐ Doktora

Hülya Kartal
Danışman
Prof.Dr.Hülya KARTAL

* Turnitin programına Uludağ Üniversitesi Kütüphane web sayfasından ulaşılabilir.

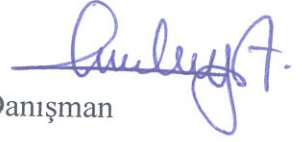
YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Anaokulu Öğrencilerinin Ulusal ve Çeviri Çocuk Kitaplarını Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi” adlı Yüksek Lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Dilek KÖKLÜCAN

Danışman

Prof. Dr. Hülya KARTAL

Temel Eğitim ABD Başkanı

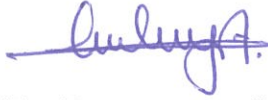
Prof. Dr. Handan Asude BAŞAL

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

İlköğretim Anabilim Dalı'nda 801626017 numara ile kayıtlı Dilek KÖKLÜCAN'ın hazırladığı “Anaokulu Öğrencilerinin Ulusal ve Çeviri Çocuk Kitaplarını Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 1. Ekim... 2019...günü 11:30 - 14:30 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının (**başarılı/başarısız**) olduğuna (**oybirliği/oy çokluğu**) ile karar verilmiştir.

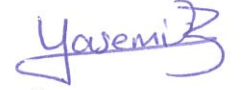

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)

Prof.Dr.Hülya KARTAL

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Prof.Dr. Yasemin DOĞANER

Hacettepe Üniversitesi

Üye

Dr.Öğr.Üyesi Gönül ONUR SEZER

Bursa Uludağ Üniversitesi

Önsöz

Lisans eğitimimden bu yana öğrencisi olmaktan büyük keyif duyduğum, yüksek lisans eğitimim boyunca kendisini en büyük şansım olarak gördüğüm, “sen bunu başarabilecek bir çocuksun” diyerek her fırsatta beni yüreklendiren, günün hangi saati olursa olsun ilgisini, şefkatini hiç esirgemeyen, öğrencileri için bir danışman hocadan daha fazlası, danışan öğrencilerinin “Siti Ana’sı” değerli danışmanım Prof. Dr. Hülya KARTAL hocama sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Özellikle mesleki deneyimi ve bilgi birikimi ile çocuk kitapları konusunda yolumu aydınlatan ve anaokullarına ulaşmamda büyük destek sağlayan sevgili öğretmen arkadaşım Dinçer AVCIOĞLU’na yürekten destekleri için teşekkür ediyorum. Ayrıca moral ve motivasyon desteği ile hep yanımda olan sevgili arkadaşım Arzu KARAASLAN’a, tüm iş yoğunluğu arasında şehir dışındayken bile yanımda olduğunu hissettiren Nurşen Sincan DAĞLI’ya destekleri için çok teşekkür ediyorum.

Hem çalışan hem de öğrenci bir anne olarak evde eksikliğimi hiç hissettirmeyen, eğitimim boyunca benden desteğini bir an olsun esirgemeyen sevgili eşim Teoman KÖKLÜCAN’a tüm fedakârlıkları için, canım annem ve babama hep yanımda oldukları için sonsuz teşekkür ederim.

Tez yazım aşamasında beni bilgisayar başında gördüğü her an küçücük yaşına rağmen güzel yüreği ve tüm olgunluğuyla “Anne istersen ödevine yardım edebilirim” diyerek bana tüm çalışma enerjimi veren biricik oğlum Can KÖKLÜCAN’a çok teşekkür ediyorum.

Dilek KÖKLÜCAN

Özet

Yazar : Dilek KÖKLÜCAN

Üniversite : Bursa Uludağ Üniversitesi

Enstitü : Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Anabilim Dalı : Temel Eğitim Anabilim Dalı

Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi

Sayfa Sayısı : XVI + 163

Mezuniyet Tarihi : .../.../2019

Tez : Anaokulu Öğrencilerinin Ulusal ve Çeviri Çocuk Kitaplarını Tercihlerini
Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Danışman : Prof. Dr. Hülya KARTAL

ANAOKULU ÖĞRENCİLERİNİN ULUSAL VE ÇEVİRİ ÇOCUK KİTAPLARINI TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Bu araştırmanın amacı, anaokulu öğrencilerinin ulusal ve çeviri çocuk kitaplarını tercihlerini etkileyen faktörlerin belirlenmesidir. Araştırma grubunu Bursa iline bağlı 2 okul öncesi kurumda görev yapan 22 okul öncesi öğretmeni ve çocukları bu okul öncesi kurumlarda eğitime devam eden 272 ebeveyn oluşturmaktadır. Mevcut araştırma nitel yaklaşım desenlerinden “durum çalışması” desenine göre yürütülmüştür. Araştırmada araştırmacı tarafından ‘Aile Bilgi Edinme Formu’ ve ‘Öğretmen Bilgi Edinme Formu’ olmak üzere iki farklı anket formu hazırlanmıştır. Ayrıca öğretmen ve ebeveynlerin verdiği cevaplardan hareketle çocuklar tarafından tercih edilen çocuk kitaplarının yerli, çeviri, yazar, çevirmen,

çizer, yayınevi, baskı yılı, baskı sayısı, kitabın boyutu, sayfa sayısı, kitap türü ve satış rakamları gibi özelliklerinin belirlenmesi için araştırmacı tarafından hazırlanan ‘kitap kontrol listesi’ aracılığıyla doküman incelemesi yapılmıştır. Aile ve öğretmen bilgi edinme formları ile tercih edilen kitapların her birine özel kod tanımlanmış, bulgular frekans ve yüzde ile belirtilmiştir. Araştırma bulgularına göre anaokuluna devam eden çocukların tercih ettiği yerli ve çeviri çocuk kitaplarının özelliklerinin bol resimli, kahramanların çoğunlukla hayvanların olduğu, eğlenceli, çocukların yaş seviyelerine uygun, ilgi çekici ve merak uyandıran eserler olduğu; çocukların bu eserleri sevmeye nedenleri ise görsellerin ilgisini çekmesi, hayvanları sevmesi, yaşına uygun olması ve kitapların tasarım olarak canlı ve renkli olması şeklinde belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin günlük düzenli olarak çocuk kitaplarından yararlanmadıkları, çocuk kitaplarından yararlanarak en sık gerçekleştirdikleri sınıf içi etkinliklerin Türkçe dil etkinliği ile drama ve canlandırma etkinliği olduğu; okul öncesi öğretmenlerinin sınıflığına kitap seçiminde en çok dikkat ettikleri unsurlar kitabın bol resimli olması, konusu ve çocukların yaş düzeyi; ebeveynlerin kitap seçiminde dikkat ettikleri unsurlar ise eğitici-öğretici olması, yaş düzeyine uygun olması, konusu olarak belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin yarısından fazlasının sınıf kitaplığını yeterli bulmadığı belirlenmiştir. Çocukların tercih ettiği yerli ve çeviri eserlerin özellikleri ve tercih edilebilirliği karşılaştırıldığında çeviri eserlerin yayınevi niteliği, boyut çeşitliliği, yazarı ve çizeri aynı kişi olması, kâğıt cinsi, kitap türü çeşitliliği, cilt tipi gibi özellikleri bakımından belli yeterlilikte ve satış rakamları bakımından tercih edilebilirliği daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda nitelikli çocuk kitapları ile tanıştırılmasında başlıca sorumlu olan ebeveyn ve eğitimcilerin çocuğa göreliliğe önem vermeleri ayrıca ülkemizde basılan çocuk kitaplarının içyapı ve dış yapı özellikleri ile çocuklar tarafından tercih edilebilir nitelikler kazanması çocukların okuma ilgilerinin ve okuma sevgilerinin oluşması için oldukça önemli görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Anaokulu kütüphanesi, çeviri çocuk kitapları, çocuk edebiyatı, çocuk kitapları

Abstract

Author : Dilek KÖKLÜCAN

University : Bursa Uludag University

Field : Primary Education

Degree Awarded : Master Degree

Page Number : XVI + 163

Degree Date : .../.../2019

Thesis : Determing The Factors Affecting The Preference Of Kindergarten
Students For National And Translated Children's Books

Supervisor : Prof. Dr. Hülya KARTAL

DETERMING THE FACTORS AFFECTING THE PREFERENCE OF KINDERGARTEN STUDENTS FOR NATIONAL AND TRANSLATED CHILDREN'S BOOKS.

The purpose of this research was to determine the factors affecting the preference of kindergarten students for national and translated children's books. The research group consisted of 22 preschool teachers who work in 2 kindergartens in Bursa and 272 parents who are attend their children in kindergarten. This study was conducted according to the “case study” design, one of the qualitative approach deseign. Two questionnaires were prepared as a data collection tool. These are ‘Family Information Form’ and ‘Teacher Information Form’. In addition the book checklist prepared by the researcher. The following analyzes were performed through this checklist: Based on the answers given by the teachers and parents, the characteristics of the books preferred by children (such as native, translation, author,

translator, illustrator, publisher, printing year, number of prints, book size, number of pages, and book type) were determined. A specific code was defined for each of the family and teacher information forms and the findings were specified with frequency and percentage. A document review was conducted to determine the characteristics of national and translated children's books that were preferred by children. According to the findings of the research, the characteristics of national and translation children's books preferred by children attending kindergarten are illustrated with plenty of pictures, heroes are mostly animals, funny, suitable for children's age levels, interesting and arousing works; The reasons why children love these works are determined by the interest of the visuals, love animals, their age level, and the design of the books as lively and colorful. It is determined that the pre-school teachers do not use the children books in daily regular plans. The most frequent classroom activity benefiting from the children books was drama and animation with Turkish language the most important factors in selecting books for classroom library were that the book with full of pictures' the subject the children's age level on the other hand the most important factors that the parents were educative and instructive & suitable to the children's age level and the subject. More than the half of the preschool teachers didn't find the classroom library sufficient. When the characteristics and preferability of the national and translation works preferred by children are compared, it was determined that the translation works have a certain adequacy and preferability in terms of sales figures, in terms of characteristics such as publisher quality, size diversity, author and illustrator same person, paper type, literary genre diversity, volume type. In this context, parents and educators, who are responsible for introducing qualified children's books, give importance to relativity to children and it is seen that the children's books that are published in our country acquire the qualities that can be preferred by the children and that they can be preferred by the children. it is considered that it is very important for children to

acquire the qualities that can be preferred by children in order to develop reading interests and love of reading.

Key words: Kindergarten library, translation children's books, children's literature, children's book

İçindekiler

Önsöz.....	iv
Özet	v
Abstract	viii
İçindekiler.....	xi
Tablolar Listesi.....	xiv
1. Bölüm.....	1
1.1. Giriş	1
1.2. Problem Durumu	3
1.3. Araştırma Soruları	3
1.4. Amaç.....	4
1.5. Önem	4
1.6. Varsayımlar	4
1.7. Sınırlılıklar.....	5
1.8. Tanımlar.....	5
2. Bölüm.....	6
Literatür	6
2.1. Erken Çocukluk Eğitimi	6
2.2. Erken Çocukluk Eğitiminde Çocuk Kitaplarının Önemi.....	8
2.3. Erken Okuryazarlık ve Çocuk Edebiyatı	11
2.4. Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Dayanması Gereken Temel İlkeler.....	14
2.5. Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Özellikler	15
2.5.1. Fiziksel Özellikler	15
2.5.1.1. Boyut.....	16
2.5.1.2. Kâğıt.....	16
2.5.1.3. Sayfa Tasarımı	16

2.5.1.4.	Kapak Tasarımı Ve Cilt	17
2.5.1.5.	Resim	17
2.5.1.6.	Harfler	17
2.5.2.	İçerik Özellikleri	18
2.5.2.1.	Tema	18
2.5.2.2.	Konu.....	18
2.5.2.3.	Karakter.....	18
2.5.2.4.	İleti	19
2.5.2.5.	Dil ve Anlatım.....	19
3.	Bölüm.....	20
	Yöntem.....	20
3.1.	Araştırmanın Modeli.....	20
3.2.	Araştırma Grubu	20
3.3.	Veri Toplama Aracı ve Geliştirme Süreci	23
3.4.	Veri Toplama Süreci ve Analizi	27
4.	Bölüm.....	30
	Bulgular	30
4.1.	Öğretmen Bilgi Edinme Formlarına Yönelik Bulgular	30
4.2.	Ebeveyn Bilgi Edinme Formlarına Yönelik Bulgular	45
4.3.	Çocuklar Tarafından Tercih Edilen Kitaplara Yönelik Bulgular	86
4.3.1.	Tercih Edilen Yerli Kitaplara Yönelik Bulgular	87
4.3.2.	Tercih Edilen Çeviri Kitaplara Yönelik Bulgular	101
5.	Bölüm.....	117
	Tartışma ve Öneriler.....	117
	Kaynakça.....	141
	Ekler	151

Ek 1. Öğretmen Bilgi Edinme Formu.....	151
Ek 2. Aile Bilgi Edinme Formu.....	154
Ek 3. Kitap Kontrol Listesi.....	156
Ek 4. Araştırma İzni.....	162
Özgeçmiş.....	163

Tablolar Listesi

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri	21
Tablo 2: Araştırmaya Katılan Ebeveynlerin Demografik Özellikleri	22
Tablo 3: Öğretmenlerin Sınıf Kitaplığına Kitap Seçerken Dikkat Ettikleri Unsurların Dağılımı	30
Tablo 4: Katılımcı Öğretmenlerin Sınıf Kitaplığını Yeterli Bulma Dağılımları.....	32
Tablo 5: Öğretmenlerin Sınıf Kitaplığının geliştirilmesine Dair Önerilerinin Dağılımı	32
Tablo 6: Öğretmenlerin Sınıf Kitaplıklarını Yeterli Görme Nedenlerinin Dağılımı.....	33
Tablo 7: Çocukların Sınıf Kitaplığından Sıklıkla İncelemek İsteddiği Kitapların Var Olma Durum Dağılımı	34
Tablo 8: Çocukların Sıklıkla Tercih Ettiği Kitapların Dağılımı.....	35
Tablo 9: Çocukların Tercih Ettiği Kitapların Konu ve Tema Dağılımı	36
Tablo 10: Çocukların Tercih Ettiği Kitapların Özelliklerinin Dağılımı.....	38
Tablo 11: Çocuklar Okul / Sınıf Kitaplığındaki Kitaplarla Geçirdikleri Zaman Dağılımları ..	39
Tablo 12: Öğretmenlerin Sınıf İçi Etkinliklerde Çocuk Kitaplarından Yararlanma Dağılımları	40
Tablo 13: Çocuk Kitapları ile Yapılan Sınıf İçi Etkinlik Dağılımları.....	40
Tablo 14: Kitapların Çocuklar ve Aileleri ile Ev Ortamında Buluşması İçin Etkin Bir Düzenlemenin Var Olma Durumu Dağılımı	42
Tablo 15: Kitapların Çocuklar ve Aileleri ile Ev Ortamında Buluşması İçin Yapılan Etkinlik Dağılımı.....	42
Tablo 16: Çocukların Sıklıkla Okunmasını İsteddiği Veya Kendilerinin İncelediği Kitapları Tercih Etme Nedenlerinin Dağılımları.....	43
Tablo 17: Ailenin Çocuğu İle Birlikte Gün İçinde Sıklıkla Yaptığı Etkinlikler Dağılımı	45
Tablo 18: Çocuğa Ait Oda, Kitap, Kitaplık / Kitaplıkta Bir Raf Var Olma Durumu Dağılımı	50
Tablo 19: Ailelerin Çocuk Kitabı Alırken Dikkat Ettiği Unsurların Dağılımı	52
Tablo 20: Ailelerin Kitap Alırken Çocuğunun Fikrini Alma Durum Dağılımı	56
Tablo 21: Ailelerin Kitap Alırken Çocuğunun Fikrini Alma Nedenleri Dağılımı.....	57
Tablo 22: Ailelerin Çocuğuna Kitap Okuma Sıklığı Dağılımı	60

Tablo 23: Diğer Cevabını Veren Ailelerin Çocuğuna Kitap Okuma Sıklığı Dağılımı	61
Tablo 24: Ailelerin Çocuğuna Kitap Okuma Zamanları Dağılımı.....	62
Tablo 25: Diğer Cevabını Veren Ailelerin Kitap Okuma Zaman Dağılımı	64
Tablo 26: Evde Çocuğa En Çok Kitap Okuyan Kişilerin Dağılımı	64
Tablo 27: Çocuğun Kitapları İle Buluşma Şekli Dağılımı	67
Tablo 28: Çocukların Tercih Ettiği Kitapların Özellikleri Dağılımı.....	69
Tablo 29: Çocukların Hoşlandığı Kitapları Tercih Etme Nedenleri Dağılımı	72
Tablo 30: Çocukların Tercih Ettiği Kitapların Dağılımı	73
Tablo 31: Ailelerin Çocuğu İle Birlikte Kütüphaneye Gitme Sıklığı Dağılımı	84
Tablo 32: Diğer Cevabını Veren Ailelerin Çocuğu İle Birlikte Kütüphaneye Gitme Sıklığı Dağılımı.....	86
Tablo 33: Tercih Edilen Yerli Kitapların Yayınevi Tablosu Dağılımı	87
Tablo 34: Tercih Edilen Yerli Kitapların Yaş Grubu Dağılımı	88
Tablo 35: Tercih Edilen Yerli Kitapların Yazar Dağılımı	89
Tablo 36: Tercih Edilen Yerli Kitapların Çizer Dağılımı	91
Tablo 37: Tercih Edilen Yerli Kitapların Baskı Sayısı Dağılımı	92
Tablo 38: Tercih Edilen Yerli Kitapların Baskı Yılı Dağılımı.....	93
Tablo 39: Tercih Edilen Yerli Kitapların Sayfa Sayısı Dağılımı	94
Tablo 40: Tercih Edilen Yerli Kitapların Cilt Tipi Dağılımı	95
Tablo 41: Tercih Edilen Yerli Kitapların Kâğıt Cinsi Dağılımı.....	95
Tablo 42: Tercih Edilen Yerli Kitapların Boyut Dağılımı	96
Tablo 43: Tercih Edilen Yerli Kitap Türleri Dağılımı	98
Tablo 44: Tercih Edilen Yerli Kitapların Satış Rakamları Dağılımı	98
Tablo 45:Tercih Edilen Çeviri Kitapların Yayınevi Dağılımı.....	101
Tablo 46: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Yaş Grubu Dağılımı.....	102
Tablo 47: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Yazar Dağılımı.....	103
Tablo 48: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Çevirmen Dağılımı	105

Tablo 49: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Çizer Dağılımı.....	106
Tablo 50: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Baskı Sayısı Dağılımı	108
Tablo 51: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Baskı Yılı Dağılımı.....	108
Tablo 52: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Sayfa Sayısı Dağılımı	109
Tablo 53: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Cilt Tipi Dağılımı.....	110
Tablo 54: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Kâğıt Cinsi Dağılımı.....	110
Tablo 55: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Boyut Dağılımı	111
Tablo 56: Tercih Edilen Çeviri Kitap Türleri Dağılımı	113
Tablo 57: Tercih Edilen Çeviri Kitapların Satış Rakamları Dağılımı.....	114

1. Bölüm

1.1. Giriş

Çiçek (2017, s.7) okumayı “*Masalların sihirli öpücüğü olan okumak; beynimizi besleme sanatıdır*” şeklinde ifade ederken Manguel ise (2007; s.19) tamamen yeni bir duyu edinmeye benzettiği okuma eylemini şu şekilde ifade eder;

“Artık kimi şeyler yalnızca gözlerimin görebildiği, kulaklarımın duyabildiği, dilimin tadabildiği, burnumun koklayabildiği, parmaklarımın hissedebildiğiyle sınırlı değildi. Bedenimin anlamını çözebildiği, çevirebildiği, seslendirebildiği, okuyabildiği şeylerdi.”

Okumak; kişiyi kendi gerçekliği ile buluşturur, duygu ve düşünce dünyasını zenginleştirir. Bu bağlamda yaşamın en erken yıllarında çocuğun nitelikli çocuk kitapları ile tanışması hayatının ilerleyen dönemlerinde etkili bir okuryazar olabilmesine önemli katkılar sağlar. Sever

(2017)’e göre okuma sürecinin ilk basamağında dinleme alışkanlığının edinilmesi yer almaktadır. Okul öncesi dönemde sanatçı anlayışı ile hazırlanan resimli kitapların çocuklara okunması hem dinleme becerisini geliştirir hem de okumaya karşı ilgi ve istek uyandırır.

Sanders (2016)’e göre okul öncesi dönemdeki çocuklara kitap okumak onların sadece bilişsel, sosyal ve dil gelişimini geliştirmekle kalmaz benlik algılarını ve iç dünyalarını da geliştirir.

Çocuğun okumaya karşı erken yaşlardan itibaren olumlu tutum geliştirmesinde önemli

görevler üstlenen çocuk kitapları (Demircan, 2006) ile zenginleştirilmiş okuma ortamları

oluşturulabilir (Çakmak & Yılmaz, 2009). Yağcı (2007)’ya göre çocukların doğru kitaplarla

buluşmasında anne - babalar, öğretmenler ve kitaplıklar adeta bir köprü görevi görmektedir.

Okul öncesi çocuğun kitaplara karşı istekli olmasında evde ailenin rehber ve rol model olması

önemliken okul öncesi eğitim kurumlarında ise eğitimcinin kitap ile eğlenceli ve merak

uyandırıcı etkinlikler planlaması çok önemlidir. Ayrıca aile ve öğretmenin yanı sıra

anaokullarında oluşturulan sınıf kitaplıkları aracılığıyla çocukların, nitelikli eserlere kolaylıkla

ulaşması sağlanabilir (Yıldız, 2015). Sınıf kitaplıkları içerdiği nitelikli çocuk edebiyatı ürünleri ile çocukların okuma zevkini geliştirerek, hayal gücünün gelişimini desteklemektedir. Çocuk kitaplıkları ve bu kitaplıklardaki materyallerle okul öncesi yaşlardan itibaren buluşan çocukların, okuma zevki kazandığı; hayal güçlerinin geliştiği ve ilerleyen yıllarda okuryazarlık düzeylerinin gelişmesine etki ettiği ileri sürülmektedir (İbıtao & Sophia, 2018). Okul öncesi eğitiminin amaçları doğrultusunda çocuğun sözcük dağarcığını geliştirmesi, iç ve dış dünyasını zenginleştirmesi, kendi yeteneklerini ve insan ilişkilerini tanıması için çocuk kitaplarının önemli etkileri olduğu bilinmektedir (MEB, 2013b).

Harward Aile Araştırma Projesi kapsamında yapılan bir eylem araştırmasının sonuçlarına göre çocuk kitapları ile yapılan etkinliklerin; erken okuryazarlık, yaşam boyu öğrenme, çocuk aile ilişkileri, farklı sosyoekonomik düzeylerden gelen çocukların birlikte öğrenmesi ve ilişkilerinin güçlendirilmesi gibi konularda zemin hazırladığı ortaya çıkmıştır (Lopez, Caspe, & McWilliams, 2016). Ayrıca aynı araştırmada zengin kaynaklı kitaplıklar sayesinde ailelerin çocuklarını öğrenmeye yönlendirmelerine, rehberlik etmelerine ve desteklemelerine yardımcı olduğu belirlenmiştir. Başka bir araştırmada ise çocukların okuma alışkanlığı kazanmalarında ev, okul kitaplıkları ve kütüphanelerinde çocukların ilgi ve heyecan duydukları kitaplar ile tanışmasıyla ilgili olarak ebeveyn, öğretmen ve kütüphane görevlilerinin sorumluluk almasının önemine vurgu yapılmıştır (Smith, Tracy & Weber, 1998).

Nitekim görsel ve sözel zengin bir kaynak olarak çocuk edebiyatı ürünleri; çocukların ana dili gelişimlerine; anlama ve kendini ifade etme becerilerine (Çer, 2016); okuma sevgisi ve okuma alışkanlığı kazanmasına; gerçek hayat ile ilişki kurabilmesine (Ak, 2019); yardımcı olur. Bu bağlamda erken okuryazarlık gelişiminin desteklenmesinde çocuk kitaplarının sağladığı katkılar apaçık ortadadır.

1.2. Problem Durumu

Çocuk kitapları ile ilgili son yıllarda yapılan çalışmalarda daha çok belli bir yayınevi ya da yazara ait resimli çocuk kitaplarının ileti, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri (Demircan, 2006; Gönen M. , 2017; Tekin, 2018; Ören, 2019; Karahanoğlu, 2017; Toprak, 2016) çocuk edebiyatının temel ilkeleri / öğeleri (Horasan, 2015; Tekin, 2017; Doğan, 2015; Akyüz, 2014; Tıgılı, 2014) ile eğitsel değerlerin incelendiği (Abacı, 2018; Akyol, 2012; Kasap, 2019; Gül, 2018; Çelikten, 2019; Oral, 2015; Barin, 2019) görülmektedir. Ancak yapılan çalışmalar arasında anaokulu çocuklarının sevdiği kitapların özelliklerinin neler olduğunu belirlemeye yönelik herhangi bir çalışmanın bulunmadığı tespit edilmiştir.

1.3. Araştırma Soruları

- Anaokuluna devam eden çocukların tercih ettiği yerli çocuk kitaplarının özellikleri nelerdir?
- Anaokuluna devam eden çocukların tercih ettiği çeviri çocuk kitaplarının özellikleri nelerdir?
- Anaokuluna devam eden çocukların bu kitapları tercih etme sebepleri nelerdir?
- Anaokuluna devam eden çocukların tercih ettiği bu kitapların yerli ve çeviri olma durumu nedir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitaplarından yararlanarak uyguladığı sınıf içi etkinlik/ler nelerdir?
- Okul öncesi öğretmenleri çocuk kitaplarının seçiminde nelere dikkat etmektedir?
- Aileler çocuk kitaplarının seçiminde nelere dikkat etmektedir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf kitaplıklarının yeterlikleri hakkındaki düşünceleri nelerdir?

1.4. Amaç

Bu araştırmanın amacı, anaokulu öğrencilerinin ulusal ve çeviri çocuk kitaplarını tercihlerini etkileyen faktörlerin belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda anaokuluna devam eden çocukların tercih ettiği yerli ve çeviri eserlerin özellikleri, bu eserleri tercih etme nedenleri, okul öncesi öğretmenlerin çocuk kitaplarından yararlanarak uyguladığı sınıf içi etkinliklerin neler olduğu, okul öncesi öğretmenleri ve ailelerin çocuk kitapları seçiminde nelere dikkat ettiği ve okul öncesi öğretmenlerinin anaokulundaki sınıf kitaplıklarının yeterlikleri hakkındaki düşüncelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.5. Önem

“İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerine Yönelik Çocuk Kitaplarının, İçerik, Resimleme ve Fiziksel Özellikleri Açısından İncelenmesi” isimli çalışmalarında Gönen, Katrancı, Uygun, & Uçuş (2011) öneriler bölümünün 11.maddesinde *“Çocuk kitaplarına yönelik yapılacak araştırmalarda, ülkemiz yazarları tarafından yazılan ve dilimize çevrilmiş olan çocuk kitaplarının içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri karşılaştırılabilir. Kitapların benzerlikleri, farklılıkları ve tercih edilebilirlikleri ortaya konulabilir.”* tavsiyesinde bulunmuşlardır. Bu bağlamda çocukların okumaya karşı olumlu tutum kazanmalarında çok önemli olan yerli ve çeviri çocuk kitaplarının çocuklar tarafından tercih edilebilirlikleri, fiziksel özellikleri hakkında durum tespiti yapan bu çalışma; ailelere en erken yaşlardan itibaren çocuk kitapları ile çocuğun çok yönlü gelişimine katkı sağlama bakımından; eğitimcilere ise başta okuma sevgisi olmak üzere okul öncesi kazanımlarına paralel olarak uygulanan sınıf içi etkinliklerde çocuk kitaplarının önemli bir materyal olabileceği yönünden yol gösterici olacaktır.

1.6. Varsayımlar

Araştırma kapsamında hazırlanan anket formlarının objektif bir şekilde cevaplandığı varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Araştırma Bursa Merkez İlçelerine bağlı iki anaokulunda görev yapan 22 okul öncesi öğretmeni ile çocukları bu okul öncesi kurumlarda öğrenim gören 272 ebeveyn ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Okul Öncesi Eğitimi: İlkokula başlamadan önceki dönemi kapsayan, çocuk gelişimi alanında eğitim almış uzman kişilerce uygulanan eğitim dönemi anlatılmak istenmektedir.

Erken Okuryazarlık Becerisi: Çocukların okula başlamadan önceki yıllarda harfleri, sözcükleri okuma ve yazmaya aşına olması anlatılmak istenmektedir.

Çocuk Kitabı: Tema, konu, resim ve anlatım özellikleri ile çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik olarak çocuklar için yazılan nitelikli kitaplar kastedilmektedir.

2. Bölüm

Literatür

2.1. Erken Çocukluk Eğitimi

Sever (2003) erken çocukluk dönemini; çocukta öğrenmenin en yoğun olduğu, kültürel normların geliştiği ve temel alışkanlıkların edinildiği dönem olarak tanımlamaktadır. Yapılan bilimsel araştırmalara göre bireyin kişilik gelişiminin temel taşlarını oluşturması başta olmak üzere pek çok bilgi ve beceriyi kazanması yaşamının ilk altı yılında gerçekleşmektedir (Yavuzer, 2010 ; Turhan & Özbay, 2016). Myers (1996) fizyoloji, beslenme ve psikoloji bilimlerinde, zekâ, kişilik ve sosyal davranışın biçimlenmesi için yaşamın ilk yıllarının oldukça kritik olduğunu belirtmiştir. Gelişim psikolojisine göre bireyin yaşamında önemli bir anı vurgulayan kritik dönem kavramını Senemoğlu (2012) bireyin öğrenme veya gelişmeye en fazla eğilim duyduğu ve çevre etkilerine daha duyarlı olduğu zaman dilimi olarak tanımlamıştır. Beyindeki gelişmenin oldukça hızlı olduğu bu dönemde bireyin yaşamı boyunca sağlığını, öğrenme becerilerini ve davranışlarını etkileyecek hayati temeller atılır. Çocukların sağlıklı büyümesi ve gelişim özelliklerine uygun uyaranlar alması erken çocukluk dönemi olan 0-6 yaş döneminin ileriki yaşamın temeli olması anlamına gelmektedir (Diken, 2018). Çocuğun bilişsel gelişiminin yanı sıra sosyal, duygusal ve fiziksel gelişiminin de eşlik ettiği erken çocukluk döneminde (Ural, 2013) okul öncesi çağıdaki çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve dil gelişiminin çok yönlü desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Şirin' e göre (1994) erken çocukluk eğitiminin sosyal ve duygusal gelişim alanı; bilişsel alanda; dil gelişimi alanında ve psiko-motor gelişim alanında çocuklar üzerinde kapsamlı ve derin olmak üzere birçok olumlu etkisi vardır. Erken çocukluk eğitimi sayesinde:

- Çocukların hoşgörü ve duygudaşlık becerileri gelişir.

- Çocuklar toplumsal yaşamın iyileştirilmesinde ve korunmasında sorumluluk alabilmeyi öğrenirler.
- Çocukların dikkat becerileri ve problem çözebilme yetenekleri gelişir.
- Sözcük dağarcıkları artar ve sözel ifade becerileri gelişir.
- Küçük ve büyük kaslarını doğru kullanabilmeyi öğrenirler.
- Öz bakım becerilerini kısa sürede kazanırlar.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre (1989) çocukların yaş, cinsiyet, ırk, dil, din, kültürel geçmiş ya da kişisel beceri ve yeteneklerine bakılmaksızın, bütün gizil güçlerinin gelişimi için bilgi, eğitim programları ve materyallerine eşit koşullar altında ücretsiz erişim hakkı vardır. Bu bağlamda düşünüldüğünde erken çocukluk eğitimi olarak bilişsel, duyuşsal ve sosyal alanlarda çok yönlü gelişimlerini sağlamak her çocuğun en doğal hakkıdır. Bu hak kapsamında erken çocukluk döneminde etkin rol oynayan öğretmen ve aile; çocuğa uygun uyaranların olduğu çevrenin oluşturulmasında ve etkinliklerin sunulmasında birincil derecede sorumlu olarak görülmektedir (Kılıç, Değirmenci, Ünsal ve Balat, 2017). Erken çocukluk eğitimi kapsamında ev ve okul ortamında yapılan etkinlikler ile okul öncesi dönem çocuklarının erken okuryazarlık becerileri desteklenebilir. Çocuk için faydalı bir kitabın nasıl olabileceğini çözmek isteyen ve kitap ile zaman geçirmesi konusunda rehber görevi üstlenerek sorumluluk sahibi olan anne – babalar ve eğitimciler çocukların gelişim aşamalarını takip etmeli ve neyi nasıl istediklerini, neye ihtiyaç duyduklarını, ilgi alanlarının neler olduğunu titizlikle incelemelidirler (Gülpınar, 2010). Erken beyin gelişimi araştırmaları (Yılmaz, 2018; Pediatrics, 2014; Shore, 1997 ; Siegel, 1999, Akt; Akdağ, 2015) çocuklara kitap okumanın, onların konuşma ve dil becerilerine çok önemli katkıları olduğunu göstermiştir. Çocuğun ev ve okul gibi zamanının büyük bir kısmını geçirdiği uygun materyallerin bulunduğu ortamlar, onun erken okuryazarlık becerilerinin gelişiminde önemli etkiler yaratır

(Gürbüz & Ekici, b.t). Erken gelişim yıllarında ebeveyn desteği alan çocuğun, edinmiş olduğu bu olumlu deneyimler erken okuryazarlık becerisinin kazandırılmasında çok etkilidir (Yavuzer, 2010). Okul öncesi dönemde aile içinde ve okul öncesi eğitim kurumlarında resimli çocuk kitaplarının çocuk ile buluşturulması okuma kültürünü (Sever, 2013a), çocuğun dil ve iletişim becerilerinin gelişimini (Nas, 2004) desteklemektedir.

2.2. Erken Çocukluk Eğitiminde Çocuk Kitaplarının Önemi

Okuma yazma zevkinin edinilmesi ve bireye yaşam boyu okuma motivasyonunun sağlanması açısından çocuğun yaşamının ilk yıllarından itibaren kitap ile tanışması bir gereksinim olarak görülmektedir (Kümmerling-Meibauer, 2015). Okul öncesi dönemde resimli çocuk kitaplarında yer alan sembol, kavram ile gerçek hayatın ilişkisini kurabilme becerisi edinen çocuk (Ak, 2019) ayrıca okuma sevgisi ve okuma alışkanlığı kazanır. Bu nedenle çocuğun erken yaşta resimli çocuk kitapları ile tanıştırılması okuryazarlık algısının erkenden gelişmesinde çok önemli rol oynar (Kümmerling-Meibauer, 2015).

Altınkaynak (2019)'ın araştırmasında erken okuryazarlığın alt becerileri; alıcı ve ifade edici dil becerileri, sözcük bilgisi, fonolojik duyarlılık, genel kültür bilgisi, görsel algı, yazı farkındalığı ve alfabe bilgisi şeklinde belirtilmiştir. Erken okuryazarlığın alt becerilerinin gelişiminin desteklenmesi açısından çocuk kitaplarının işlevleri ise şu şekilde sıralanabilir;

- Erken okuryazarlık becerisi, yazılı materyalin, sözcüklerin ve dile ait seslerin farkında olabilme becerilerini içerir. Bu sayede çocuklar erken dönemde öykülerle ve kitaplar ile tanışmak için istek duyarlar.
- Çocuğun okul öncesi dönemde okuma yazmaya hazırlık amacıyla kazanması gereken ve erken okuryazarlık becerilerinden biri olan görsel algı becerisi; farklı renk ve dokudaki nesne etkinliklerinin yanı sıra çocuk kitaplarındaki resimler, semboller, sayesinde de gelişir.

- Erken okuryazarlık becerilerinden bir diğeri olan fonolojik farkındalık konuşma seslerini duyma, tanımlama ve değıştirme yeteneğidir (Strasser & Seplocha, 2007). Fonolojik farkındalık becerisi kazanmış çocuk kendisine okunan şiir ve hikâye kitaplarını dinlemekten zevk alır. Bu bağlamda fonolojik farkındalık becerisinin ve dolayısıyla erken okuryazarlık becerisinin gelişimi için çocukların en erken yaşlarda nitelikli çocuk kitapları ile tanıştırılması çok önemlidir.
- Çocuğun yazı farkındalığı becerisini en erken yaşlardan itibaren geliştirmek için çocuk kitapları, dergi ve gazete gibi yazılı materyallere maruz kalması gerekir. Çocuk kitapları sayesinde çocuklar yazı dili ve konuşma dili arasında bağ kurarak okuma yazma ilişkisini kavrayabilirler (Altınkaynak, 2019).

Yaşamın ilk yıllarından itibaren çocukların hayatına girerek onların duygu ve düşünce dünyasını harekete geçiren resimli çocuk edebiyatı ürünleri; çocukların çok yönlü gelişiminin desteklenmesinde ve eğitiminde oldukça önemli görülürken (Peker ve Ahi, 2012), çocuk edebiyatındaki en hassas konulardan biri de çocuğun kitaba erişiminde kilit rol oynayan ebeveynlerin edebiyata karşı sergiledikleri tutum ve davranışlarıdır. Çünkü ebeveynin edebiyatla kurduğu ya da diğeri bir deyişle kuramadığı ilişki çocuğun kitapla ve okumayla ilişkisini de doğrudan etkilemektedir (Erkurt, 2019). Jalongo'ya göre (2007) ev ortamının okuma yazmaya uygunluğu, ebeveynin çocuğı ile geçirdiğı iletişim odaklı kaliteli zaman ve ailenin okumaya karşı olumlu bakış açısı, erken okuryazarlık becerilerinin gelişmesinde çok etkilidir (Akt; Kaya, 2014). Ebeveyn ve eğitimcilerin olumlu tutum, davranış, bakış açısı ve çocuklara sağladıkları fırsatlar çocukların erken okuryazarlık becerilerinin gelişmesine de olanak sağlamaktadır. Bu nedenle aile ve öğretmenlerin yazılı materyaller açısından zengin bir ortam sunmaları, çocukların nitelikli kitaplar ile tanışmalarını sağlamaları, etkileşime dayalı kitap okuma yöntemlerini uygulamaları çok önemlidir (Altınkaynak, 2019). Nitekim

okuryazarlık eğitimi için zorunlu olan resimli çocuk kitapları okul öncesi öğretmenleri ve çocuğun bakımı ile ilgilenen herkes tarafından okuma etkinliklerinde yaygın olarak kullanılmalıdır (Caswell ve Duke, 1998; Akt., Mantzicopoulos & Patrick, 2011). Kaya (2014)'ya göre okullarda öğretmenler tarafından 'iletişimci sesli okuma; ikili okuma; kitap tanıtımı; drama; edebiyat kulübü' gibi kitabın önemini kavratan, okuma sevgisi ve isteği kazandıran etkinliklerin yapılması çocuklarda okuma kültürü oluşturma sürecine önemli katkılar sağlar. İletişimci sesli okuma sırasında ve sonrasında öğrencilerle kitabın konusu ve resimleri hakkında konuşmak çocuğun kitap ve hikâye ile iletişim kurmasını sağladığı için oldukça etkili bir yöntemdir. Kısa ve uzun dönemde akademik başarı üzerinde de etkili olan erken okuryazarlık becerilerinin (Adams, 1990; Mason & Allen, 1986; Snow, Burns, & Griffin, 1998 Akt; Jordan, Snow, & Porche, 2011) okul öncesi dönemden itibaren desteklenmesi için ebeveyn ve öğretmenlerin çocuklarla birlikte etkili kitap okuma etkinliklerini gerçekleştirmeleri önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir (Ergül, Sarıca, & Akoğlu, 2016).

Amerika'da Eğitimde Başarıya Erken Erişim Projesi (EASE) kapsamında yürütülen çalışmada anaokulu çocuklarının okuryazarlık becerilerini geliştirmeye yönelik olarak çocuk kitaplarını merkeze alarak ebeveynlerine bir yıl süre ile uygulanan eğitim ve etkinlik programının ilk ve son testleri sonucunda; çocukların kelime hazinesi, ses farkındalığı ve dil gelişimi yönünden büyük kazanımlar sağladığı görülmüştür. Araştırma sonucunda ebeveynlerin kitaplar sayesinde çocuklarının erken okuryazarlık becerilerini destekleyebilecekleri sonucuna ulaşılmıştır (Jordan, Snow, & Porche, 2011).

Kaya (2014)'ya göre yatmadan önce çocuklarına kitap okumayı alışkanlık haline getiren ebeveynlerin çocukları kitaba karşı olumlu bir tutum sergiler ve okuma alışkanlığını sürdürme eğilimi gösterir. Bu nedenle çocuğunun hem sözel dil becerisini geliştirmek hem de

onu okuma yazma sürecine hazırlamak isteyen ebeveynler çocuk kitapları ile bilinçli etkinlikler yapmalıdırlar.

Son yıllarda toplumların öncelik verdiği becerilerden biri olarak çocukların yaşam boyu öğrenme ve okuryazarlık becerilerinin gelişimi için nitelikli bir çocuk kütüphanesi uzun vadede topluma büyük katkı sağlamaktadır (Yılmaz & Ekici, 2011). Çocuk kütüphanelerinin yanı sıra okul öncesi eğitim kurumlarında kitap merkezlerini etkili hale getirmek, sınıf kitaplıkları ve sınıf içi okuma köşeleri oluşturmak çocuğun nitelikli eserlere ulaşması ve okuma motivasyonunu kazanması için çok önemlidir (Kaya, 2014)

Çocukların okuryazarlık becerileri ve konuşma gelişimlerini desteklemede çok önemli etkisi olan tekerleme, ninni, şarkı, şiir, resimli kitaplar, öykü anlatımlı interaktif resimli kitaplar gibi çocuk edebiyatı ürünlerinin ailelere ve çocuklara ulaşmasında köprü görevi üstlenen yerler kütüphanelerdir (Yağcı, 2007). Erken yaşlardan itibaren kütüphaneye giden, kütüphane kaynaklarını ve teknolojilerini tanıyıp bilinç kazanan çocuk; bu zengin basılı ortam sayesinde erken okuryazarlık becerisini kazanmaya ve okumaya karşı olumlu bir algı geliştirmeye başlayacaktır (Gülbüz & Ekici, b.t).

2.3. Erken Okuryazarlık ve Çocuk Edebiyatı

Çocuk edebiyatı; 17.yüzyılda çocukların yetişkinlerden farklı ihtiyaçlarının olduğunu fark edilmesiyle ortaya çıkmıştır. Meral Alpay (1991) ‘Çocuk Edebiyatı, Türkiye’deki Gelişimi ve Çevirisi Üzerine’ yapmış olduğu bir söyleşide çocuk edebiyatını yetişkin edebiyatından farklı kılan özellikleri; çocukta henüz oluşmakta olan dil bilinci, gelişmekte olan dil düzeyi, çocuğun düşünme ve hayal gücündeki farklılıklar ile inanç alışkanlıklarındaki farklılıklar şeklinde belirtmiştir. Yetişkin edebiyatı içerisinde çocuklara yönelik ayrı bir edebi yaklaşımın gelişmesi pek çok farklı görüşlere neden olsa da dört yüz yıllık tarihsel süreçte çocuk edebiyatı gerçeğinden söz etmek mümkün hale gelmiştir (Can, 2014).

Türkiye’de başlangıçta özgün olmayan çocuk yazını halk edebiyatı ürünleri olan masallar, efsaneler ile çocukların düşlerini süslemekteydi (Çiçek, 2017).Çocuk edebiyatı geçmişte sözlü kültür döneminde ninni, tekerleme, masal, efsane, destan, kıssa, atasözü ve deyimlerle başlamış sanayi toplumu döneminde yazılı kültüre geçilmiştir. Bu değişim ile çocukların yaşlarına, cinsiyetlerine, ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik yazma ihtiyacı ile birlikte bugünkü çocuk edebiyatı ortaya çıkmıştır (Okuyan, 2009).

Çiçek’e (2017) göre Türkiye’de çocuk edebiyatına yönelim Tanzimat Dönemi’nde başlamış, Meşrutiyet Dönemi ile ivme kazanmış, Latin harflerini kabulü ile çocuk yayınlarında artış olmuş ve 1980’li yıllarda büyük yayınevlerinin çocuk yayınlarına yönelmesi ile günümüze kadar gelişim göstermiştir.

Behiç Ak’ a (2019) göre 1990’ların başında Çocuk Hakları Bildirgesi’nin kabul edilmesi ile birlikte büyük bir ivme kazanan ve kültürün önemli bir parçası olan çocuk edebiyatı; büyük edebiyat şemsiyesi altında oldukça geniş bir yaratıcılık alanına sahiptir.

Sever’ e göre çocuk edebiyatı tanımı şu şekilde yapılmaktadır;

“Çocuk edebiyatı (yazını) erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştirilen, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır”(2017, s.17).

Şirin’ e göre çocuk edebiyatı;

“Çocuk edebiyatı, temel kaynağı çocuk ve çocukluk olan; çocuğun algı, ilgi, dikkat, duygu, düşünce ve hayal dünyasına uygun; çocuk bakışını ve çocuk gerçekliğini yansıtan; ölçüde, dilde, düşüncede ve tiplerde çocuğa göre içeriği yalın biçimde ve içtenlikle gerçekleştiren; çocuğa okuma alışkanlığı kazandırması yanında, edebiyat, sanat

ve estetik yönden gelişmesine katkı sağlayan, çocuğu duyarlı biçimde yetişkinliğe hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatıdır” (2007, s.16).

Can’a göre (2014) çocuk edebiyatı;

“Çocukluk dönemi içinde bulunan bireyler için özel olarak içselleştirilerek yazılan; çocuğun zihinsel, duygusal, sosyal ve dilsel gelişimini göz önünde bulunduran; çocuğun yeteneklerinin açığa çıkmasına yardımcı olan; bugün ve gelecek arasında bağ kuran; kültürel mirasa sahip çıkarak onun genç nesillere aktarılmasında işlevsel olan; amaçlı, disiplinler arası ve çağın değerlerini barındıran; bunu yaparken okunduğunda farkındalık yaratarak sağlam bir estetik duygusunun oluşmasına katkıda bulunan edebi bir türdür.”

Bu bağlamda bugün geldiğimiz noktada çocuk edebiyatı ürünlerinin çocukların çok yönlü gelişimleri için önemli işlevlere sahip olduğunu söylemek mümkündür. Çer’e göre (2016) çocuk edebiyatı ürünlerinin sanatçı duyarlılığı ile hazırlanması sayesinde çocuğun ileti ve düşünceleri anlama, etkili dil becerisi ile anlatma, sorgulayabilme, özgürce düşünebilme becerisi gelişir. Karakuş ise 2014 yılındaki çalışmasında “Çocuk edebiyatının amacı ve işlevi ne olmalıdır?” sorusuna şu şekilde cevap vermiştir;

“Çocuk edebiyatının amacı: Topluma faydalı, estetik değerlere sahip, dilinin inceliklerini kavramış, onu güzel bir şekilde kullanan, okumayı seven, bunu bir alışkanlığa dönüştürmüş çocuklar yetiştirmektir.”

“Çocuk edebiyatının işlevi: Çocukları bu amaçlara uygun, çocuk bakış açısı ve çocuğa görelilik ilkeleri esas alınarak hazırlanmış, nitelikli eserlerle tanıştırmak.”

Gönen (1998)’ e göre ise çocuk edebiyatı ürünleri; çocukların değişik yaşlarda ilgi duydukları konuları göz önüne almalı; çocuğun gelişimsel özelliklerine göre psikolojik ihtiyaçlarını karşılamalı ve olumlu kişilik gelişimini sağlamalı; çocuğun dil gelişimini, estetik duygusunu, bilişsel gelişimini, dinleme yeteneğini ve hayal gücünü geliştirmeli, fiziksel,

içerik ve resimleme bakımından iyi kitap kavramını uygun örneklerle ve farklı türlerle kazandırmalı; çocukları günlük yaşantının gerçekleri konusunda bilgilendirirken kitabın eğlence ve bilgi kaynağı olduğunu öğretmelidir (Akt; Gönen, Katrancı, Uygun, & Uçuş, 2011).

2.4. Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Dayanması Gereken Temel İlkeler

Sloan' a göre (2003) gerçek okuryazar kendi isteği ile okur, düşünür ve karşılık verir. Bu bağlamda çocukların okumaya karşı olumlu tutum sergilemeleri ve okumaya karşı istekli olmaları önemlidir (Akt; Kaya, 2014). Çocukların okumaya karşı istekli olması için çocuk edebiyatı ürünlerinin dayanması gereken temel ilkeler bulunmaktadır. Çocuk edebiyatı ürünleri çocuğa sağlam bir dil beğenisi kazandırmalı, dış dünyaya gerçekçi ve umut dolu bir bakış açısı kazandırmalı ve insancıl değerleri sezdirmelidir (Çiçek, 2017).

Okuyan'a göre (2009) *“Kitaplar çocukları okumaya isteklendirecek bir tasarım anlayışını yansıtmalı, çocuklar kendileri için üretilen bir araca verilen önemi, gösterilen saygıyı, kitabın dış yapı (biçimsel) özellikleriyle bütünleşmiş olan tasarım özeninden anlayabilmelidir.”*

Çocukların okumaktan keyif alan bireyler olarak ileriki yaş dönemlerinde okuma alışkanlıklarını sürdürmeleri için fiziksel, içerik ve resim yönünden iyi tasarlanmış çocuk kitaplarının rolü büyüktür (Gönen, Katrancı, Uygun, & Uçuş, 2011).

Sever'e göre (2017) sorgulayan, araştıran, bilimsel bilgiye saygı duyan, sanata önem veren, okuma kültürü edinmiş bireylerin yetiştirilmesinde etkili araçlar olan çocuk edebiyatı ürünlerinin dayanması gereken temel ilkeler şunlardır;

- Çocuk kitaplarının anlatım dilinin doğallığı ile çocuğun kendine özgü içtenliği uyum içinde olmalıdır.
- Çocuk kitabı yazarı kurguladığı hikâyede çocuklar ile dostluk kurabilmeyi başarmalıdır.

- Çocuk kitapları çocuğun gerçek hayatta anlam veremeyeceği sorumluluklar yüklememelidir.
- Çocukların kavramsal gelişim özelliklerine katkı sağlayacak bir anlatım üslubu tercih edilmelidir.
- Çocuk kitaplarındaki resimler metnin içeriğini zenginleştirmeli; çocuğun algılama ve beğeni düzeyine uygun olmalıdır.
- Kitaplar; resim öğeleri ve dilsel özellikleri ile çocuğun sanat eğitimi ve düşünce eğitimini destekler nitelikte olmalıdır.
- Kitaplar çocuk ile yaşam arasında güçlü bir bağ oluştururken çocuğun düş dünyasına zenginlik katmalı, gülüp eğlenmesine imkân sağlayacak olaylar ustaca kurgulanmış dil ve anlatım ile sunulmalıdır.
- Kitaplarda anlatılan gerçeklik çocuğun günlük yaşamındaki gerçeklikten kopuk olmamalıdır.
- Çocuklar için özel olarak üretilen kitabın nitelikli dış yapısal özellikleri çocuğa kitaba verilen önemi ve saygıyı hissettirebilmelidir.
- Yaşamın bir gerçeği olduğu düşüncesiyle şiddet olgusu kitaplarda yer alabilir. Ancak çocuğun yaş ve düzeyine uygun olarak yer alan şiddet olgusuna karşı çocukları duyarlı kılmak, kaba kuvvete karşı bir anlayış oluşturulmalıdır.
- Temel sorumluluğu dilsel ve görsel anlatım öğeleri ile çocuğa yeni yaşantılar sunmak olan çocuk edebiyatı ürünlerinden çıkarsamalar yapma sorumluluğu çocuğa bırakılmalıdır.

2.5. Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Özellikler

2.5.1. Fiziksel Özellikler

Fiziksel özellikler başlığı altında boyut, kâğıt, sayfa tasarımı, kapak ve cilt, resim, harfler gibi kitabın dış yapısal özelliklere değinilecektir.

2.5.1.1. Boyut

Okul ve ev ortamında karşılaştıkları farklı boyutlardaki kitaplardan ilgilerini ve dikkatlerini çekenlerden daha çok hoşlanmaktadırlar. Sever (1995) 'e göre çocuklar değişik ve farklı boyuttaki kitaplardan hoşlanmaktadırlar. Bu nedenle çocuklar normalden farklı tasarlanan kitaplara daha çok ilgi gösterebilirler. Çocuk kitapları büyük boyda olmalı (Nas, 2004) ancak hacim olarak çocukların taşımakta zorlanmayacağı nitelikte olmalıdır. Ayrıca kitaplık düzeni oluşturabilme açısından en ideal kitap boyutunun 16x23 ölçülerinde olması beklenir (Sever, 2013b).

2.5.1.2. Kâğıt

Çocuklar için basılan çocuk kitaplarının kâğıt yönünden belli niteliklere sahip olması beklenir. Kaliteli kâğıt; kitabın dayanıklı olmasını sağlarken baskı kalitesi ile görsellerin etkisini artırır (Sever, 2013b). Çocuk kitaplarının kâğıt yapısı olarak birinci hamur kâğıt (Nas, 2004) veya ikinci hamur kâğıt tercih edilmelidir. Sayfa üzerindeki yansımayı en aza indirmek için parlak olmayan mat kâğıt kullanılmalıdır. Çocukların kitaba karşı sevgi ve saygı duyabilmesi için kâğıt yapısının kolay kırışmayan, yıpranmayan, renkleri dağılmayan, okunmayı kolaylaştıran kaliteli kâğıt kullanılmalıdır (Sever, 2013b; Sever, 1995).

2.5.1.3. Sayfa Tasarımı

Çocuk kitaplarında sayfa tasarımı ve harflerin puntosu çocukların kitaba karşı istek duyması açısından çok önemlidir. Okul öncesi dönemde kitapla ilk deneyimlerini yaşayan çocuklar için kitabın fiziki öğelerinden biri olan sayfa düzeni önemli bir değişkendir (Sever, 2013b). Sayfa düzeninde okumayı ve izlemeyi zorlaştıran arka fon, renkli yazı olmamalıdır. Sayfa düzenindeki yazılar tek sütuna yazılmalı ve sayfa kenarlarında geniş boşluklar yer almalıdır (Nas, 2004). Sayfa tasarımı yazı ve görselleri ile çocuğun istekle seyredeceği estetik bir bütünlük içinde olmalıdır (Sever, 2013b).

2.5.1.4. Kapak Tasarımı ve Cilt

Çocuğun okumaya karşı ilgi ve istek duymasını sağlayan uyaran kitap kapağıdır (Sever, 2013b). Bunu dikkate alarak çocuk kitaplarının kapakları canlı renkler ile dikkat çekici bir şekilde tasarlanmalıdır (Nas, 2004; Celepoğlu, 2007). Kitap kapağındaki görseller içerik ile ilgili olmalıdır (Nas, 2004; Sever, 2013b). Bu sayede çocuk kapak resmine bakarak metnin içeriğini tahmin eder ve kitabı okumaya karşı ilgi duyabilir (Sever, 2013b). Kitabın kapak kısmında kitabın adı, konuyu ile ilişkili resim, yazar, çizer ve yayınevi bilgilerinin yer alması beklenmektedir. Ciltleme tekniği olarak dağılma ve kopmaya karşı daha dayanıklı olması açısından tel zımbalama tekniği yerine tutkal ile yapıştırılmış dikişli cilt tercih edilmelidir. (Nas, 2004; Celepoğlu, 2007; Sever, 2013b).

2.5.1.5. Resim

Okul öncesi dönemdeki çocuklar için yazılan çocuk kitaplarında yer alan resimlerin en temel görevi, çocuğun görsel ve işitsel algılama duyusunun eğitimi ile imgeler yolu ile düşünme becerisinin gelişimini desteklemek olmalıdır (Sever, 2013b). Bu nedenle çocuk kitaplarında yer alan resimler en az metin içeriği kadar önemlidir. Henüz okuma yazma bilmeyen okul öncesi çocuklarının ilk dikkatini çeken öğenin resim ve görseller olduğunu tahmin etmek zor değildir. Bu nedenle çocuğun estetik gelişimini de desteklemeyi amaçlayan çocuk kitaplarında kullanılan görsel ve resimler sanat değeri taşınmalıdır (Nas, 2004). Çocuğun metni anlamasına yardımcı olan resimler (Nas, 2004) ayrıca görme, duyma, duyumsama, düş kurma, düşünme yetilerini de harekete geçirir (Sever, 2013b).

2.5.1.6. Harfler

Çocuk kitaplarında kullanılan harflerin tipi ve büyüklüğü kitaplarda önemsenmesi gereken fiziki öğelerden biridir. Okul öncesi çocuk kitaplarının harf büyüklüğü 24 punto olmalıdır

(Nas, 2004). Okumayı kolaylaştıran yazı karakteri ve uygun renkler tercih edilmelidir(Sever, 2013b).

2.5.2. İçerik Özellikleri

İçerik özellikleri başlığı altında tema, konu, karakter, ileti, dil ve anlatım alt başlıkları ile yapısal özelliklere değinilecektir.

2.5.2.1. Tema

Sever (2013b)'e göre tema; yazar ve çizerin çocuk okur üzerinde yaratmak istediği etki, çocuklara aktarmak istedikleri duygu ve düşüncelerin bütünüdür. Bu anlamda kitabın çocuğun duygu ve düşünce evreninde olumlu etkiler bırakması adına tema çok önemli bir öğedir. Çocuk kitabı insanı, doğayı ve hayvanı sevdirmeli; çocuğa yaşama sevinci, iyimser bir bakış açısı katmalı (Nas, 2004) ve çocuğun duygu dünyasına uygun çalışkanlık, yardımseverlik, dürüstlük gibi evrensel değerleri didaktik olmayan ifadeyle hissettirmelidir (Sever, 2013b).

2.5.2.2. Konu

Çocuk edebiyatı ürünlerinde çocuğun gelişimsel özelliklerini dikkate alan, çocuğun gerçek dünyasına ışık tutan ve çocukların beklentilerini karşılayan konular tercih edilmelidir (Sever, 2017). Çocuğun duygu ve düşüncesiyle kendini gerçekleştirebileceği bir yaşam alanı yaratma işlevi olan çocuk kitaplarının kaynağı sevgi olmalıdır. Çocuk kitaplarında konu olarak çocuğun ilgisini çekecek ve güven duygusunun gelişimine katkı sağlayacak eğlenceli olaylar tercih edilmelidir. Yaşamda var olan çatışmalar sevgi ve saygı ortamında çözülmeli; ırkçılık, şiddet hiçbir şekilde olumlanmamalıdır (Sever, 2013b).

2.5.2.3. Karakter

Çocuk edebiyatında olay kurgusu içinde anlatılan konu ile doğrudan ilgili olan ve olayı yönlendiren en önemli karaktere kahraman; olayla ilgisi dolaylı yollardan olan karaktere ise yan kişi denir (Sever, 2017).

Çocuk kitaplarında insan özellikleri güçlü ve zayıf yönleri ile abartıya kaçmadan gösterilmelidir (Nas, 2004). Okul öncesi dönemdeki çocuklara yönelik hazırlanan kitaplar az sayıda karakter içermeli; sevgi bağı oluşturabileceği sevimli kahramanlar ile kurgulanmalıdır (Sever, 2013b).

2.5.2.4. İleti

Yazarın kitapta paylaştıkları ile çocukta yaratmak istediği duygu ve düşüncelerin ortaklığı olan iletinin; yazılma amacı birbirinden tamamen farklı olan yazınsal ve eğitsel metinlerde aktarılmasında da farklılıklar söz konusudur. (Sever, 2017). Bu yönden bakıldığında eğitici metinler çocuk okura iletiyi doğrudan verirken masal, öykü, şiir gibi yazınsal metinler iletiyi örtük bir şekilde diğer bir deyişle iletiyi sezdirerek verdiği söylenebilir. Sever (2013b)'e göre metinlerdeki iletiler gereksiz öğelerden arındırılmalı; kurgulanan olaylar arasında mantıklı tutarlılıklar olmalı; çocuklarda büyük bir istek ve merakla takip etme isteği uyandırmalıdır.

2.5.2.5. Dil ve Anlatım

Çocuk kitaplarında olması gereken içyapısal özelliklerden biri olan dil ve anlatım yazarın diğer içyapısal özelliklerini anlamlı bir bütün olması için tamamlayıcı bir öğedir. Çocuk kitaplarında bulunması gereken dil ve anlatım özelliklerini Nas (2004) şu şekilde belirtmiştir;

- Çocuk kitaplarında çocukların anlamakta zorlanacağı yabancı kelimelere yer verilmemeli; duru, yalın ve açık bir anlatım dili tercih edilmelidir.
- Olaylar akıcı, canlı ve sürükleyici bir üslup ile anlatılmalıdır.
- Okul öncesi çocuklara yönelik çocuk kitaplarında cümle ve paragraflar kısa tutulmalıdır.
- Dil ve anlatım yönünden 'çocuğa göre' olan metinler Türkçenin imkân ve zenginliğini aktarırken sanatsal ve şiirsel duyarlılık taşınmalıdır.

3. Bölüm

Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama aracı ve geliştirme süreci, veri toplama süreci ve analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma anaokuluna devam eden çocukların yerli ve çeviri çocuk kitapları arasından en sevdiği eserlerin özelliklerinin belirlenmesi amacıyla nitel yaklaşım desenlerinden “durum çalışması” desenine göre yürütülmüştür. Durum çalışmasının diğer çalışmalardan farklı olarak ‘nasıl’ ve ‘neden’ sorularını temel alan ve araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinlemesine inceleme imkânı veren araştırma yöntemi olduğunu söylemek mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada anaokuluna devam eden çocukların tercih ettiği yerli ve çeviri çocuk kitaplarının özellikleri, anaokuluna devam eden çocukların bu kitapları tercih etme nedenleri, okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitaplarından yararlanarak uyguladığı sınıf içi etkinliklerin düzeyi, okul öncesi öğretmenlerinin ve ailelerin çocuk kitaplarının seçiminde nelere dikkat ettikleri ve okul öncesi öğretmenlerinin sınıf kitaplıklarının yeterlikleri hakkındaki düşünceleri belirlenmeye çalışılmıştır.

3.2. Araştırma Grubu

Araştırma grubunu Bursa iline bağlı Nilüfer ilçesindeki bir anaokulunda görev yapan 9 öğretmen ve çocuğu bu anaokuluna devam eden 56 ebeveyn ile Osmangazi ilçesindeki bir anaokulunda görev yapan 13 öğretmen ve çocuğu bu anaokuluna devam eden 216 ebeveyn oluşturmaktadır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme dayalı kolay ulaşılabilir örneklem tekniğine ve gönüllülük esasına göre belirlenmiştir. Bu örneklem tekniğinde amaç, uygun ve gönüllü olan katılımcıların araştırmaya dâhil edilmesidir (Creswell, 2005; Akt., Akyol, Yıldırım, Ateş ve Çetinkaya, 2013).

Araştırma grubunun demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 1' ve Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 1:

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri

	Özellik	(f)	%
Cinsiyet	Kadın	21	95,45
	Erkek	1	4,55
Mesleki Kıdem	0-5	4	18,18
	6-10	13	59,09
	11-14	4	18,18
	15+	1	4,55
Eğitim Düzeyi	Ön Lisans	1	4,55
	Lisans	20	90,91
	Yüksek Lisans	1	4,55
Okutulan Yaş Grubu	3	2	9,09
	3-4	1	4,55
	4	5	22,73
	5	11	50,00
	5-6	1	4,55
	6	2	9,09

Tablo 1'e göre çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunu (%95.45) kadınlar oluşturmaktadır. 6-10 yıl arasında mesleki kıdeme sahip katılımcıların oranı (%59.09) ve lisans mezunu olan katılımcıların oranı (%90.91) toplam içinde en yüksek oranı

teşkil etmektedirler. Yine tabloya göre katılımcı öğretmenlerin büyük çoğunluğunun 5 yaş (%50) ve 4 yaş (%22.73) grubunda görev yaptığı görülmektedir.

Tablo 2:

Araştırmaya Katılan Ebeveynlerin Demografik Özellikleri

	Özellik	(f)	%
Ankete Katılan Ebeveyn	Anne	232	84,67%
	Baba	38	13,87%
	Hala	1	0,36%
	Abla	3	1,09%
Eğitim Düzeyi	İlkokul	28	10,41%
	Ortaokul	19	7,06%
	Lise	95	35,32%
	Ön Lisans	16	5,95%
	Yüksekokul	12	4,46%
	Lisans	91	33,83%
	Yüksek Lisans	5	1,86%
	Doktora	3	1,12%
Öğrencinin Okul Öncesi Eğitim Süresi	4 Ay	1	0,38%
	5 Ay	1	0,38%
	7 Ay	1	0,38%
	8 Ay	1	0,38%
	9 Ay	1	0,38%

	Yarım Dönem	1	0,38%
	1 Dönem	1	0,38%
	1 Yıl	139	52,26%
	1 Buçuk Yıl	1	0,38%
	2 Yıl	80	30,08%
	3 Yıl	33	12,41%
	4 Yıl	5	1,88%
	Henüz Başlamadı	1	0,38%
Öğrenci Yaş Grubu	3 Yaş	16	6,08%
	4 Yaş	53	20,15%
	5 Yaş	194	73,76%

Tablo 2’ye göre anket formlarının büyük çoğunluğunun (%84.62) çocuğun annesi tarafından cevaplandırılmıştır. Lise mezunu ebeveynlerin oranı (%35.32) ve lisans mezunu ebeveynlerin oranı (%33,83) toplam içinde en yüksek oranları teşkil etmektedir. Yine tabloya göre çocukları en az 1 yıl okul öncesi eğitimi alan ebeveynler (%97.01) ve çocuğu 5 yaş grubunda olan ebeveynlerin (%73.76) toplam içinde en yüksek oranları teşkil ettiği görülmektedir.

Veri Toplama Aracı ve Geliştirme Süreci

Araştırmada araştırmacı tarafından ‘Aile Bilgi Edinme Formu’ ve ‘Öğretmen Bilgi Edinme Formu’ olmak üzere iki farklı anket formu hazırlanmıştır. Formların birinci bölümünde araştırmaya katılan öğretmen ve ebeveynlerin kişisel özellikleriyle ilgili sorular yer almıştır. Formun ikinci kısmında ise açık uçlu ve kapalı uçlu sorulara yer verilmiştir. Öğretmen bilgi edinme formlarında yer alan soruların 4’ünü kapalı uçlu, 10’unu ise açık uçlu sorular oluşturmuştur. Formdaki bu sorular aracılığıyla öğretmenlerin “sınıf kitaplığına kitap

seçerken nelere dikkat ettiği, sınıf kitaplığını yeterli bulup bulmadığı, sınıf kitaplığını yeterli bulan öğretmenlerin yeterli bulma sebeplerinin neler olduğu, sınıf kitaplığını yeterli bulmayan öğretmenlerin sınıf kitaplığını geliştirebilmek için önerilerinin neler olduğu, çocukların sınıf kitaplığından sıklıkla incelemek istediği kitabın var olup olmadığı ve varsa bu kitabın adının ne olduğu, çocukların daha çok hangi tema ve konudaki kitapları tercih ettikleri, çocukların sınıf kitaplığındaki kitaplar ile ortalama olarak ne kadar zaman geçirdikleri, öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde çocuk kitaplarından yararlanıp yararlanmadığı, yararlanıyorsa hangi sınıf içi etkinliklerin yapıldığı, kitapların aile ve çocuk ile ev ortamında buluşturulması için herhangi bir etkinlik yapılıp yapılmadığı ve çocukların tercih ettiği kitapları sevme nedenleri” konularındaki görüşleri değerlendirilmiştir. Öğretmen bilgi edinme formundaki açık uçlu sorular şu şekilde ifade edilmiştir: “Sınıf kitaplığınıza kitap seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?, Sınıf kitaplığınızı yeterli buluyor musunuz? Cevabınız ‘Hayır’ ise sınıf kitaplığınızın geliştirilebilmesi için önerilerinizi kısaca açıklayınız. Cevabınız ‘Evet’ ise sınıf kitaplığınızı yeterli görme sebepleriniz nelerdir?, Çocukların sınıf kitaplığından sıklıkla incelemek istediği kitap/ lar var mı?, Varsa tercih ettiği bu kitabın adı nedir?, Çocuklar daha çok hangi tema ve konudaki kitapları tercih ediyorlar?, Çocukların severek incelediği ve tercih ettiği kitapların özellikleri nelerdir? / sizce nelerdir?, Sınıf içi etkinliklerde çocuk kitaplarından yararlanıyor musunuz? Yanıtınız ‘Evet’ ise bunu bir etkinlik örneği ile açıklayınız?, Sınıf kitaplığındaki kitapların çocuklar ve aileleri için ev ortamında buluşması için etkin bir düzenleme yapıyor musunuz? Yanıtınız ‘Evet’ ise bu düzenlemeyi nasıl yaptığınızı kısaca açıklayınız?, Çocukların sıklıkla okunmasını istediği veya kendilerinin incelediği kitapları tercih etme nedenlerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?” Öğretmen bilgi edinme anket formundaki kapalı uçlu sorulardan 3’ünde “evet” “hayır” şeklinde ikili seçenekler oluşturulmuş, 1’inde ise dörtlü seçenekler arasından en uygun olanının katılımcı öğretmenler

tarafından işaretlenmesi istenmiştir. Anket formundaki kapalı uçlu sorular şu şekilde ifade edilmiştir: “Sınıf kitaplığınızı yeterli buluyor musunuz?, Çocuklar okul/sınıf kitaplığındaki kitaplar ile günde/haftada ortalama olarak ne kadar zaman geçiriyorlar?, Sınıf içi etkinliklerde çocuk kitaplarından yararlanıyor musunuz?, Sınıf kitaplığındaki kitapların çocuklar ve aileleri ile ev ortamında buluşması için etkin bir düzenleme yapıyor musunuz?”

Aile bilgi edinme formlarında yer alan soruların 8’ini açık uçlu, 3’ünü ise kapalı uçlu sorular oluşturmuştur. Formdaki bu sorular aracılığıyla ailelerin “çocuğu ile birlikte gün içinde sıklıkla yaptığı etkinliklerin neler olduğu, çocuk kitabı seçerken nelere dikkat ettikleri, kitap alırken çocuğun fikrini alıp almadıkları, çocuğa ortalama olarak ne sıklıkta ve ne zaman kitap okuduğu, evde çocuğa en çok kimin kitap okuduğu, çocuğun en çok hangi tema ve konudaki kitaplardan hoşlandığı, çocuğun kitapları arasında en sevdiği kitabın adı ve yazarı, çocuğu ile birlikte kütüphaneye gitme sıklığı” konularındaki görüşleri değerlendirilmiştir. Aile bilgi edinme anket formundaki açık uçlu sorular şu şekilde ifade edilmiştir: “ Evde gün içinde çocuğunuzla birlikte sıklıkla yaptığınız etkinlikler nelerdir?, Evinizde çocuğunuza ait bir oda ve içinde çocuk kitapları bulunan bir kitaplık var mı?, Çocuğunuza çocuk kitapları alırken nelere dikkat ediyorsunuz?, Kitap alırken çocuğunuzun fikrini alır mısınız? Neden?, Evde çocuğunuza en çok kim kitap okur?, Çocuğunuz kitapları ile çoğunlukla kendi isteği ile mi sizin teklifiniz ile mi buluşuyor?, Çocuğunuz sizce en çok hangi (tema, konu, görsel tasarım, baskı özellikleri vb.) kitaplardan hoşlanıyor? Neden?, Çocuğunuzun kitapları arasında en sevdiği kitabın adı ve yazarı nedir?” Anket formundaki kapalı uçlu sorular ise hem “evet” “hayır” şeklinde ikili seçenekler oluşturulmuş hem de dörtlü, beşli ve altılı seçenekler arasından en uygun olanının ebeveyn tarafından işaretlenmesi istenmiştir. Kapalı uçlu sorular anket formunda şu şekilde ifade edilmiştir: “Çocuğunuza ortalama olarak ne sıklıkta kitap alıyorsunuz?, Kitap okuma zamanlarınız nelerdir?, Çocuğunuz ile birlikte kütüphaneye gitme

sıklığınız ortalama olarak nedir? Aşağıdaki ifadelerden size uygun olan seçeneği işaretleyiniz.”

Veri toplama aracının geliştirilmesi süreci “problemi tanımlama”, “soru yazma”, “uzman görüşü alma”, “ön uygulama yapma” olmak üzere dört aşamadan oluşmaktadır (Büyüköztürk, 2005). Bu bağlamda araştırmacı tarafından öncelikle problem tanımlanarak araştırmanın genel amacı ile alt amaçları belirlenmiş ve hipotezler oluşturulmuştur. Soru yazma aşamasında araştırmacı tarafından ihtiyaç duyulan verilerin toplanmasına yönelik olarak soruların içeriğinin neler olması konusunda ilgili alanyazın araştırması yapılmıştır (Ridzi, Sylvia, & Singh, 2014; Sever, 2013b; Yükselen, Yumuş & Işık, 2016; Bayraktar ve Demiriz, 2017; Yağcı, 2007; Kaya, 2014; Robinson, Larsen, Haupt, & Mohlman, 1997; Turan ve Ulutaş, 2016; Tanju, 2010). Anket soruları kapalı uçlu ve açık uçlu olmak üzere ikiye ayrılabilir (Burgess, 2001; Robson, 1996; Akt., Büyüköztürk, 2005). Bu bağlamda anket formları araştırmacının beklemediği ya da planlamadığı cevapları alabilmesi ve böylece konu hakkında daha geniş ve ayrıntılı bilgi edinilmesine imkân veren yorumlama şeklindeki açık uçlu sorular ile soruların güvenilir ve hızlı bir şekilde katılımcılar tarafından cevaplandırılıp araştırmacı tarafından analiz edilmesine imkân sağlayan sınıflamalı sorular şeklindeki kapalı uçlu sorulardan (Büyüköztürk, 2005) oluşturulmuştur. Anket geliştirme sürecinin “uzman görüşü alma” aşamasında, soruların geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla sınıf eğitimi anabilim dalında görev yapmakta olan öğretim üyesinden uzman görüşü alınmış ve soruların daha anlaşılır olması için sorular üzerinde gerekli görülen dil bilgisi ve ifade düzeltmeleri yapılmıştır. Anket formlarında katılımcıların soruları cevaplandırmasına ilişkin ilke ve esasları içeren açıklayıcı bilgiler verilerek anket cevaplama yönergesi hazırlanmıştır. Öte yandan Mertens (1998; Akt., Büyüköztürk, 2005)’in anketin görünüşü ile ilgili olarak dikkat çektiği “ankette değişik

kâğıt ve yazı türlerinin kullanılması, soruların kolay cevaplanabilir şekilde sıralanması, soruların madde ve numaralarının belirtilmesi, açık ve kısa talimatlar kullanılması, kafa karıştıracakı düşünülen soruların önüne örnekler konulması, aynı içerikli soruların mümkün olduğunca bir araya getirilmesi, en önemli soruların anket sonuna bırakılmaması” gibi unsurlara dikkat edilerek anket geliştirme sürecinin son aşaması olan “ön uygulama yapma” aşamasına geçilmiştir. Ön uygulama anketin taslak formunun araştırmanın hedef kitlesiyle benzer özellikleri taşıyan bir grup üzerinde yapılan, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edebilmek için çok önemli bir aşamadır (ASA, 1997; Mertens, 1998; Akt., Büyüköztürk, 2005). Ön uygulama aşamasında dört okul öncesi öğretmeni ve dört ebeveyninden soruları okuması ve cevaplama istenmiştir. Öğretmen ve ebeveynlerden gelen dönütler neticesinde soruların net ve anlaşılır olduğu tespit edilmiş, bu aşamadan sonra herhangi bir düzeltmeye ihtiyaç duyulmamıştır.

3.3. Veri Toplama Süreci ve Analizi

Araştırmacı tarafından hazırlanan öğretmen ve aile bilgi edinme anket formları ve tez önerisi ile birlikte İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne dilekçe ile başvuruda bulunulmuş ve araştırmanın yapılabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Alınan izin belgesi ile birlikte araştırma grubu olarak belirlenen Nilüfer ilçesindeki anaokuluna gidilerek okul yöneticileri ile 15-20 Mart 2019 tarihleri arasında gerekli görüşmeler yapılmıştır. Daha sonra anaokulu öğretmenleri ile konuşularak öğretmenlere ve sınıf mevcudu kadar da ailelere dağıtılmak üzere anket formları bırakılmış, doldurulurken dikkat edilmesi gereken hususlarla ilgili öğretmenler bilgilendirilmiştir. Öğretmenlere anket formlarının veriliş tarihinden itibaren iki hafta sonra tekrar gelinip formların öğretmenlerden alınacağı araştırmacı tarafından belirtilmiştir. Belirlenen günlerde okula gidildiğinde 9 öğretmen bilgi formunun yanı sıra dağıtılan 150 tane aile bilgi edinme formundan sadece 56 tanesinin geri döndüğü, okul

idaresinin ve öğretmenlerin çabasına rağmen yeterli sayıda formun geri dönmediği tespit edilmiştir. Daha sonra Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan görüşmeler sonucunda Osmangazi ilçesinde yer alan başka bir anaokulu daha çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Mayıs ayının ilk haftası okul idarecileri ile tekrar gerekli görüşmeler yapılarak ebeveyn ve öğretmen bilgi edinme formları yeterli sayıda çoğaltılarak dağıtılmıştır. Belirlenen günlerde okula gidilerek geri dönüşü sağlanan 216 ebeveyn bilgi formu, 13 öğretmen formu okul idaresinden teslim alınmıştır. Nitekim çalışmaya katılan iki anaokulundan toplam 272 ‘Aile Bilgi Edinme Formu’ ve 22 adet ‘Öğretmen Bilgi Edinme Formu’ geri gelmiş toplamda 294 form değerlendirmeye alınmıştır.

Verilerin analizi sürecinde ilk olarak öğretmen ve aile bilgi edinme formlarının her birine özel kod tanımlanmıştır. Öğretmen ve aile anketlerinin ilk kısımlarından elde edilen veriler üzerinde frekans ve yüzde analizleri gerçekleştirilmiş ve böylelikle araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin ve aile anketini cevaplayan ebeveynlerin bazı kişisel özellikleri betimlenmiştir. Anketlerin ikinci kısımlarında yer alan açık ve kapalı uçlu sorular için de betimsel analizler gerçekleştirilmiştir. Öğretmen ve ebeveynlerin ifade etmiş oldukları görüşler ilgili soru başlığı altında tablolaştırılarak frekans, yüzde değerleri ve katılımcı kodları ile birlikte sunulmuştur. Açık uçlu soruların analizinde verilen cevaplar okunmuş ve ortak olarak ifade edilen görüşler anlam bütünlüğü oluşturacak şekilde belli temalar altında toplanmıştır. Verilerin analizinde birbirine benzeyen ve birbiri ile ilişkisi olan verilerin belirli temalar altında toplanmasıyla verilerin sistemli bir şekilde yorumlanması ve tanımlanması mümkün olmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Temalar ifade edildikleri soruların altında tekrarlanma sıklıkları ile birlikte tablolaştırılarak sunulmuştur. Ayrıca öğretmen ve ebeveynlerin verdiği cevaplardan hareketle çocuklar tarafından tercih edilen çocuk kitaplarının özelliklerinin belirlenmesi için doküman incelemesi yapılmıştır. Doküman

incelemesi; araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 189). Sistematiik bir işlem olan doküman analizi basılı ya da elektronik (bilgisayar veya internet temelli) belgelerin gözden geçirilmesi veya değerlendirilmesi için kullanılır (Bowen, 2009; Akt., Kartal ve Bilgin, 2017). Anaokulu öğrencilerinin tercih ettiğı çocuk kitapları “yerli, çeviri, yazar, çevirmen, çizer, yayınevi, baskı yılı, baskı sayısı, kitabın boyutu, sayfa sayısı, türü ve satış rakamları” bilgisine göre araştırmacı tarafından geliştirilen kontrol listesi aracılığıyla incelenmiştir. Çocuklar tarafından tercih edilen kitapların kontrol listesinde yer alan bilgilerine yayınevlerinin kendi internet adreslerinden ya da internet üzerinden kitap satışı yapan web sitelerinden ulaşılmıştır. Çeviri ve yerli kitapların tercih edilebilirliğini tespit etmek amacıyla 15.08.2019 güncel tarihli satış bilgilerine ise kitap satışı yapan bir web sitesi adresinden ulaşılmıştır.

4. Bölüm

Bulgular

4.1. Öğretmen Bilgi Edinme Formlarına Yönelik Bulgular

Tablo 3:

Öğretmenlerin Sınıf Kitaplığına Kitap Seçerken Dikkat Ettikleri Unsurların Dağılımı

Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Resimli Olması	12	15,6	Ö2 Ö3 Ö5 Ö8 Ö9 Ö10 Ö12 Ö14 Ö18 Ö19 Ö20 Ö21
Konusu	8	10,4	Ö5 Ö8 Ö9 Ö11 Ö15 Ö19 Ö20 Ö21
Yaş düzeyine uygun olması	7	9,09	Ö3 Ö6 Ö7 Ö12 Ö14 Ö17 Ö20
Sağlam olması	5	6,49	Ö9 Ö11 Ö14 Ö18 Ö19
Hayal dünyasını geliştirmesi	4	5,19	Ö3 Ö4 Ö18 Ö19
Kitabın boyutu	4	5,19	Ö5 Ö10 Ö11 Ö18
Anlaşılır olması	3	3,9	Ö3 Ö18 Ö21
Kısa cümleli olması	3	3,9	Ö3 Ö18 Ö21
Eğitici öğretici olması	3	3,9	Ö4 Ö10 Ö22
İlgi alanlarına uygun olması	3	3,9	Ö6 Ö8 Ö13
Kazanımlara uygun olması	3	3,9	Ö6 Ö16 Ö20
Sorgulayıcı olması	2	2,6	Ö4 Ö19
Bol görsel az yazı olması	2	2,6	Ö7 Ö11
Kullanışlı ve Kaliteli Olması	2	2,6	Ö10 Ö18
Soruyu anlamayan	1	1,3	Ö1
Kısa satırlı olması	1	1,3	Ö3

Hayvanların olması	1	1,3	Ö3
Yazarı	1	1,3	Ö15
Araştırmaya teşvik etmesi	1	1,3	Ö13
Anlatım şekilleri	1	1,3	Ö5
Çocukların Dikkat Süreleri ve Gelişim Özellikleri	1	1,3	Ö17
Yazı boyutu	1	1,3	Ö20
Renklerin uyumlu olması	1	1,3	Ö11
Merak uyandırması	1	1,3	Ö12
Somut öğeler olması	1	1,3	Ö18
Yaratıcılığı desteklemesi	1	1,3	Ö18
Kelime dağarcığını geliştirmesi	1	1,3	Ö18
Bilişsel becerileri geliştirmesi	1	1,3	Ö18
Günlük yaşam ile ilişkili olması	1	1,3	Ö18
Eğlendirici olması	1	1,3	Ö22

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “*Sınıf kitaplığınıza kitap seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?*” sorusuna verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir.

Öğretmenlerin sınıf kitaplığına kitap seçiminde dikkat ettikleri unsurlar çeşitlilik göstermektedir. Bu unsurlar arasında en sıklıkla belirtilen üç unsur şunlardır: Kitapların resimli olması (15.6), kitapların konusu (%10.4) ve kitapların yaş düzeyine uygun olması (%9.09). Bu unsurları kitapların sağlam olması, çocukların hayal dünyasını geliştirmesi, kitapların boyutu, anlaşılır olması, kısa cümleli olması, eğitici-öğretici olması, ilgi alanlarına

ve kazanımlara uygun olması, sorgulayıcı, bol görsel az yazı olması ile kullanışlı ve kaliteli olması gibi kitapların hem fiziksel hem de içeriğine yönelik unsurlar izlemektedir.

Tablo 4:

Katılımcı Öğretmenlerin Sınıf Kitaplığını Yeterli Bulma Dağılımları

Verilen Cevaplar	(f)	%	
Hayır	13	59,1	Ö2 Ö5 Ö6 Ö7 Ö8 Ö9 Ö10 Ö12 Ö15 Ö18 Ö19 Ö20 Ö22
Evet	9	40,9	Ö1 Ö3 Ö4 Ö11 Ö13 Ö14 Ö16 Ö17 Ö21

Sınıf kitaplığınızı yeterli buluyor musunuz? sorusuna verilen cevapları gösteren Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlasının (%59,1) hayır, diğer öğretmenlerin ise (%40,9) evet cevabını verdiği görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin yarıdan daha fazlasının sınıf kitaplığını yeterli bulmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 5:

Öğretmenlerin Sınıf Kitaplığının geliştirilmesine Dair Önerilerinin Dağılımı

Öneriler	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Kitap sayısı arttırılması	6	35,3	Ö2 Ö5 Ö7 Ö18 Ö20 Ö22
İlgi ve İhtiyaçlarına Göre Kitap Seçilmesi	3	17,6	Ö6 Ö10 Ö18
Kullanışlı bir kitaplık seçilebilmesi	2	11,8	Ö10 Ö18
Güzel ve Kaliteli Kitaplar Alınması	1	5,88	Ö8
Okul aile iş birliğinin sağlanması	1	5,88	Ö9
Kısa ve Resimli Kitaplar Seçilmesi	1	5,88	Ö12
Ebeveyn desteği sağlanması	1	5,88	Ö15
Çocuğa uygun kitap okuma köşesi	1	5,88	Ö19

yapılması

Kitap kumbarası etkinliği yapılması 1 5,88 Ö20

Sınıf kitaplığını yeterli bulmayan öğretmenlerin “*sınıf kitaplığınızın geliştirilebilmesi için önerileriniz nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 5’de sunulmuştur. Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin sınıf kitaplığının geliştirilmesine yönelik önerileri arasında ilk üç sırada; kitap sayısının arttırılması (%35.3), çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına göre kitap seçilmesi (%17.6) ve kullanışlı bir kitaplık seçilmesi (%11.8) yer aldığı görülmektedir. Tablo 5’e göre elde edilen bulgular önerilerin kitap sayısından, niteliğine, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygunluğundan okul-aile işbirliğine, uygun kitaplık seçiminden veya okuma köşesinden kitap kumbarası etkinliğine kadar geniş bir yelpazede olduğunu göstermektedir.

Tablo 6:

Öğretmenlerin Sınıf Kitaplıklarını Yeterli Görme Nedenlerinin Dağılımı

Sebepler	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Okul kitaplığı olduğu için	3	21,4	Ö4 Ö14 Ö17
Yaşa uygun kitaplar olduğu için	2	14,3	Ö3 Ö11
İstediğim kitabı bulabildiğim için	1	7,14	Ö1
Bol resimli kısa kitaplar olduğu için	1	7,14	Ö3
Yeterli sayıda kitap olduğu için	1	7,14	Ö11
Bilim kitapları olduğu için	1	7,14	Ö13
Bireysel kitaplığım olduğu için	1	7,14	Ö16
Okul kitaplığında yeteri kadar set olduğu için	1	7,14	Ö16
Kitap dolabı ve köşesi olduğu için	1	7,14	Ö17

Her çeşit kitap olduğu için	1	7,14	Ö21
AÇEV kitapları olduğu için	1	7,14	Ö3

Sınıf kitaplığını yeterli bulan öğretmenlerin “*sınıf kitaplığınızı yeterli bulma nedenleriniz nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplardan elde edilen bulguları gösteren Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin ilk sıralarda; okul kitaplığı olduğu için (%21.4), yaşa uygun kitaplar olduğu için (%14.3) yanıtları yer almaktadır. Öğretmenlerin sınıf kitaplıklarını yeterli bulma nedenleri; *istediğim kitabı bulabildiğim için, her çeşit ve bol resimli kitaplar olduğu için, okul kitaplığında yeterli sayıda kitap olduğu için, bireysel kitaplığım olduğu için, bilim ve AÇEV kitapları olduğu için* şeklinde devam etmektedir.

Tablo 7:

Çocukların Sınıf Kitaplığından Sıklıkla İncelemek İsteddiği Kitapların Var Olma Durum Dağılımı

Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Var	13	59,1	Ö1 Ö3 Ö4 Ö9 Ö10 Ö11 Ö13 Ö15 Ö16 Ö17 Ö18 Ö20 Ö21
Yok	3	13,6	Ö8 Ö14 Ö22
Boş	4	18,2	Ö5 Ö7 Ö12 Ö19
Kitaplarla Vakit Geçirmiyorlar	1	4,55	Ö2
İnceleme Yapabilecekleri Kitaplığımız Yok	1	4,55	Ö6

Çocukların sınıf kitaplığından sıklıkla incelemek istediği kitap var mı? sorusuna gelen cevapları gösteren Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlası (%59,1)

çocukların sınıf kitaplığından sıklıkla incelemek istediği kitapların olduğunu belirtirken, öğretmenlerin bir bölümü (% 22.7) çocukların inceleme yapmak istedikleri kitapların olmadığını belirttikleri görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin bir kısmının (%18,2) ise soruyu cevapsız bıraktığı görülmektedir. Buna göre çocukların yarısının sınıf kitaplığındaki kitapları incelemek istediği ancak önemli bir bölümünün ise sınıf kitaplığındaki kitapları incelemek istemediği görülmektedir.

Tablo 8:

Çocukların Sıklıkla Tercih Ettiği Kitapların Dağılımı

Kitap İsimleri	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Boş bırakan	9	36	Ö1 Ö2 Ö6 Ö7 Ö8 Ö15 Ö17 Ö19 Ö22
Dünya klasikleri	1	4	Ö16 Ö17
Şaşkın (Gülçin Alpöge)	1	4	Ö3
Televizyoncu Ali (Gülçin Alpöge)	1	4	Ö3
Klasik masallar	1	4	Ö4
3 Kedi 1 Canavar	1	4	Ö5
Yayazula	1	4	Ö9
Meyveler&Sebzeler	1	4	Ö10
Pamuk Prenses	1	4	Ö11
Küçük Prens	1	4	Ö12
TÜBİTAK Kitapları	1	4	Ö13
Kırmızı Başlıklı Kız	1	4	Ö14
Doğamız	1	4	Ö16
Atatürk (Aziz Sivaslıoğlu)	1	4	Ö17

Tüm kitaplara karşı	1	4	Ö20
Kahraman Kimi	1	4	Ö21
AÇEV kitapları	1	4	Ö3

“Öğrencilerin tercih ettiği bu kitabın adı nedir?” sorusuna verilen cevapları gösteren Tablo 8 incelendiğinde öğretmenlerin önemli bir kısmının (%36) soruyu boş bıraktığı ya da doğamız, tüm kitaplara karşı, TÜBİTAK kitapları, meyveler&sebzeler gibi genel ifadelerle yer verdikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra *Pamuk Prenses (%4)* ve *Kırmızı Başlıklı Kız (%4)*, *Dünya klasikleri (%4)*, *Klasik masallar (%4)* gibi benzer cevapların gelmesi çeviri masal kitaplarının; *Küçük Prens (%4)*, *Yayazula (%4)* gibi kitap isimlerinin verilmesi ise çeviri kitapların çocuklar tarafından sıklıkla tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 9:

Çocukların Tercih Ettiği Kitapların Konu ve Tema Dağılımı

Konu ve Tema	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Hayvanlar âlemi	14	28,6	Ö1 Ö3 Ö5 Ö9 Ö10 Ö11 Ö13 Ö14 Ö15 Ö16 Ö18 Ö19 Ö20 Ö21
Görsel öğelerin çok olduğu	4	8,16	Ö12 Ö14 Ö17 Ö21
Uzay	3	6,12	Ö1 Ö2 Ö15
Cevapsız	3	6,12	Ö6 Ö7 Ö22
Büyük boy kitap	2	4,08	Ö17 Ö21
Macera	2	4,08	Ö4 Ö9
Canlandırmaya uygun	2	4,08	Ö11 Ö14
Cinsiyete göre değişiyor	2	4,08	Ö4 Ö15

Doğa içerikli	2	4,08	Ö15 Ö19
Doğal yaşam	1	2,04	Ö8
Dinozor	1	2,04	Ö2
Bitkiler	1	2,04	Ö3
Taşıtlar	1	2,04	Ö3
Mutluluk	1	2,04	Ö3
Hediye	1	2,04	Ö3
Arkadaşlık	1	2,04	Ö3
Hayvan sevgisi	1	2,04	Ö3
İlgilerine göre değişiyor	1	2,04	Ö10
Sebze meyve	1	2,04	Ö10
Doğal olaylar	1	2,04	Ö13
Hareketli kitaplar	1	2,04	Ö14
Eğitici hikâye kitapları	1	2,04	Ö14
Tanınmış karakter kitapları	1	2,04	Ö20
Prensesli Kitap (kız çocukları için)	1	2,04	Ö15

“Çocuklar daha çok hangi tema veya konudaki kitapları tercih ediyor?” sorusuna verilen cevapları gösteren tablo 9 incelendiğinde öğretmenlerin verdikleri cevapların çok çeşitli olduğu görülmektedir. Çocukların en çok tercih ettiği konuların hayvanlar âlemi (%28.6), görsel öğelerin çok olduğu (%8.16), uzay (%6.12) olduğu öğretmenler tarafından sıklıkla belirtilmiştir. Bunun yanı sıra macera (%4,8), doğa içerikli (%4,8), canlandırmaya uygun

(%4,8), dinozor (%2,4), bitkiler (%2,4), taşıtlar (%2,4), mutluluk (%2,4), hediye (%2,4), arkadaşlık (%2,4) gibi tema ve konuların da çocuklar tarafından çok sevildiği belirtilmiştir. Ayrıca hoşlanılan konuların çocukların ilgilerine (%2,4), çocukların cinsiyetine göre (%4,8) değiştiği belirtilirken öğretmenlerin %6,12 'sinin soruyu cevapsız bıraktığı görülmektedir. Buna göre çocukların hoşlandıkları konuların başında hayvanlar âlemi ve hayvan sevgisi, uzay, macera, doğa ve doğal yaşam, bitkiler, taşıtlar yer alırken çocukların hoşlandıkları temaların başında ise arkadaşlık, mutluluk ve hediye geldiği görülmektedir.

Tablo 10:

Çocukların Tercih Ettiği Kitapların Özelliklerinin Dağılımı

Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Bol resimli olması	13	24,1	Ö1 Ö5 Ö7 Ö8 Ö9 Ö10 Ö11 Ö13 Ö14 Ö16 Ö17 Ö20 Ö21
Büyük boy olması	9	16,7	Ö5 Ö11 Ö12 Ö13 Ö14 Ö16 Ö18 Ö20 Ö21
Canlı renkli olması	6	11,1	Ö1 Ö8 Ö10 Ö12 Ö13 Ö18
Dikkat çekici olması	6	11,1	Ö1 Ö6 Ö7 Ö17 Ö18 Ö19
Hayvan doğa uzay temalı olması	4	7,41	Ö3 Ö6 Ö10 Ö15
Parlak kâğıt olması	3	5,56	Ö13 Ö16 Ö20
Eğlenceli olması	2	3,7	Ö4 Ö22
Olumlu temada olması	2	3,7	Ö9 Ö19
Maceralı olması	2	3,7	Ö2 Ö4
Akıcı anlatım	1	1,85	Ö22
Az sayıda karakter olması	1	1,85	Ö19
Estetik görsellik olması	1	1,85	Ö19

Hareketli kitap olması	1	1,85	Ö14
Hikâye sonunda soru olması	1	1,85	Ö11
Kahramanı sevmeleri	1	1,85	Ö9
Taşıtlar olması	1	1,85	Ö3

“Çocukların tercih ettiği kitapların özellikleri nelerdir?” sorusuna gelen cevapları gösteren Tablo 10 incelendiğinde öğretmenlerin verdikleri cevapların çok çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Buna göre öğretmenler tarafından sıklıkla ifade edilen üç özellik bol resimli olması (%24,1), büyük boy olması (%16,7), canlı renkli olması (%11,1) şeklinde sıralanmaktadır. Bu özellikleri dikkat çekici, hayvan ve doğa temalı, parlak kâğıt, eğlenceli ve olumlu temada olması gibi cevaplar takip etmektedir. Buna göre çocukların tercih ettiği kitap özelliklerinin resim, boyut ve tasarım gibi fiziksel unsurları ile ön plana çıktığı görülmektedir.

Tablo 11:

Çocuklar Okul / Sınıf Kitaplığındaki Kitaplarla Geçirdikleri Zaman Dağılımları

Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Haftada 1 saat	6	27,3	Ö1 Ö4 Ö7 Ö11 Ö16 Ö21
Haftada 2-3 saat	5	22,7	Ö10 Ö12 Ö13 Ö17 Ö18
Günde 1 saat	4	18,2	Ö3 Ö8 Ö14 Ö20
Günde 10-15 dakika	3	13,6	Ö15 Ö19 Ö22
Günde 5-10 dakika	2	9,09	Ö5 Ö9
Ayda 1 saat	1	4,55	Ö6
Boş	1	4,55	Ö2

Çocuklar okul / sınıf kitaplığındaki kitaplarla bir haftada / günde ortalama ne kadar zaman geçiriyor? sorusuna öğretmenlerin verdiği cevaplar gösteren Tablo 11’de sunulmuştur. Tablo 11 incelendiğinde öğretmenlerin %27,3’ünün haftada bir saat, %22,7’sinin haftada iki-üç saat, %18,2’sinin günde bir saat, %13,6’sının günde 10-15 dakika, %9,09’unun günde 5-10 dakika, %4,55’inin ayda bir saat çocuk kitapları çocukları buluşturdıkları görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin yarısından fazlasının her gün düzenli olarak çocukları kitaplar ile buluşturmadıkları belirlenmiştir.

Tablo 12:

Öğretmenlerin Sınıf İçi Etkinliklerde Çocuk Kitaplarından Yararlanma Dağılımları

Verilen Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Evet	22	100	Ö1 Ö2 Ö3 Ö4 Ö5 Ö6 Ö7 Ö8 Ö9 Ö10 Ö11 Ö12 Ö13 Ö14 Ö15 Ö16 Ö17 Ö18 Ö19 Ö20 Ö21 Ö22
Hayır	0	0	

“*Sınıf içi etkinliklerde çocuk kitaplarından yararlanıyor musunuz?*” sorusuna verilen cevapların gösterildiği Tablo 12 incelendiğinde araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin çocuk kitaplarından yararlanarak sınıf içi etkinliklerini planladıkları görülmektedir.

Tablo 13:

Çocuk Kitapları ile Yapılan Sınıf İçi Etkinlik Dağılımları

Etkinlik Örnekleri	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Türkçe dil etkinliği	8	22,9	Ö4 Ö5 Ö7 Ö12 Ö14 Ö16 Ö20 Ö21
Drama & canlandırma etkinliği	6	17,1	Ö5 Ö8 Ö9 Ö14 Ö20 Ö22
Anlatılacak konu ile ilgili kitap okuma	3	8,57	Ö1 Ö6 Ö13
Kavram tanıtımı etkinliği	3	8,57	Ö3 Ö7 Ö15

Hikâye tamamlama etkinliği	3	8,57	Ö9 Ö11 Ö22
Cevapsız	2	5,71	Ö18 Ö19
Kitap kapağı tasarlama etkinliği	1	2,86	Ö17
Kendi kitabını oluşturma etkinliği	1	2,86	Ö17
Hikâyeye isim bulma etkinliği	1	2,86	Ö14
Sanat etkinliği öncesi kitap okuma	1	2,86	Ö13
Görsel okuma etkinliği	1	2,86	Ö11
Kafa üstünde kitap taşıma oyunu	1	2,86	Ö10
Fen etkinliği	1	2,86	Ö10
Hikâyeyi resimle tamamlama etkinliği	1	2,86	Ö9
Atasözü etkinliği	1	2,86	Ö8
Boyama etkinliği	1	2,86	Ö2

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çocuk kitaplarından yararlanarak yaptıkları sınıf içi etkinlik isimleri Tablo 13'te sunulmuştur. Tablo 13 incelendiğinde öğretmenlerin çocuk kitaplarından yararlanarak yaptıkları etkinliklerin çok çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Buna göre öğretmenler tarafından en sıklıkla yapılan üç etkinliğin; Türkçe dil etkinliği (%22,9), canlandırma ve drama etkinliği (%17,1) ve anlatılacak konu öncesi ilgili kitap okuma (%8,57) olduğu belirtilmiştir. Ayrıca öğretmenler tarafından çocuk kitapları ile yapılan etkinliklerin kavram tanıtımı, hikâye tamamlama, kitap kapağı tasarlama, hikâyeye isim bulma, sanat etkinliği, kafa üstünde kitap taşıma yarışması, atasözü etkinliği, boyama, fen etkinliği gibi geniş yelpazede olduğu görülmektedir.

Tablo 14:

Kitapların Çocuklar ve Aileleri ile Ev Ortamında Buluşması İçin Etkin Bir Düzenlemenin Var Olma Durumu Dağılımı

Verilen Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Hayır	12	54,5	Ö1 Ö4 Ö5 Ö6 Ö7 Ö8 Ö9 Ö12 Ö13 Ö15 Ö20 Ö21
Evet	10	45,5	Ö2 Ö3 Ö10 Ö11 Ö14 Ö16 Ö17 Ö18 Ö19 Ö22

“Çocuk kitaplarının aileleri ile ev ortamında buluşmaları için etkin bir düzenleme yapıyor musunuz?” sorusuna gelen cevapları gösteren Tablo 14 incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlasının (%54,5) hayır cevabını verdiği görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin önemli bir bölümünün aileler ve çocuk kitapları ile ilgili her hangi bir düzenleme yapmadığı görülmektedir.

Tablo 15:

Kitapların Çocuklar ve Aileleri ile Ev Ortamında Buluşması İçin Yapılan Etkinlik Dağılımı

Etkinlik Örnekleri	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Aileler ile hafta sonu hikâye okuma ve hikâye tamamlama etkinliği	2	20	Ö10 Ö18
Çocuklardan kitap gününde evdeki kitaplardan birini sınıfa getirip tanıtması ve anlatması	2	20	Ö11 Ö14
Hafta sonu eve kitap gönderip bir hafta annesi bir hafta babası ile okuması	1	10	Ö22
Sorumluluk çantasına koyduğu kitabı bir hafta boyunca eve götürüp incelemesi	1	10	Ö19

Aile katılımı günlerinde hediye edilen kitabın öğrenciler arasında dönüşümlü olarak eve götürülmesi	1	10	Ö17
Aile katılımına gelen ebeveynler çocuklara kitap okuması	1	10	Ö16
Okulda severek okuduğu kitabı eve götürüp anne babası ile okuması ve kısa canlandırmalar yapması	1	10	Ö3
Çocukların boyuna uygun kitaplık ve okuma köşesi oluşturma	1	10	Ö2

“Kitapların çocuklar ve aileleri ile ev ortamında buluşturulması için yapılan etkinliği kısaca açıklayınız?” sorusuna verilen cevapları gösteren tablo incelendiğinde aile etkinliği yapan öğretmenler tarafından aileler ile hafta sonu hikâye okuma ve hikâye tamamlama etkinliği (%20), çocuklardan kitap gününde evdeki kitaplardan birini sınıfa getirip tanıtır anlatması (%20) gibi etkinliklerin sıklıkla belirtildiği görülmektedir. Bunun dışında hafta sonu eve kitap gönderip bir hafta annesi bir hafta babası ile okuma (%10), sorumluluk çantasına koyduğu kitabı bir hafta boyunca eve götürüp inceleme (%10), aile katılımı günlerinde hediye edilen kitap dönüşümlü olarak öğrenciler arasında eve götürülmesi (%10), aile katılımına gelen ebeveynlerin çocuklara kitap okuması (%10), okulda severek okuduğu kitabı eve götürüp anne babası ile okuyup kısa canlandırmalar yapılması (%10), çocukların boyuna uygun kitaplık ve okuma köşesi oluşturulması (%10) gibi etkinliklerin de yapıldığı görülmektedir.

Tablo 16:

Çocukların Sıklıkla Okunmasını İstediği Veya Kendilerinin İncelediği Kitapları Tercih Etme Nedenlerinin Dağılımları

Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Öğretmen Kodları
Bol resimli olması	9	20,9	Ö3 Ö4 Ö8 Ö12 Ö15

			Ö18	Ö19	Ö20	Ö21
İlgi duydukları konuda olması	5	11,6	Ö4	Ö6	Ö7	Ö8
Canlı renkleri olması	5	11,6	Ö12	Ö14	Ö16	Ö18
Konusunun eğlenceli Olması	4	9,3	Ö2	Ö9	Ö18	Ö22
Karakteri kendine yakın bulması	2	4,65	Ö1	Ö9		
Hayatla ilişkili olması	2	4,65	Ö3	Ö12		
Hayal gücünü geliştirmesi	2	4,65	Ö13	Ö14		
Büyük boy olması	2	4,65	Ö14	Ö18		
Büyük resimli olması	2	4,65	Ö14	Ö15		
Filmini izleyip hikâyesini bilmeleri	2	4,65	Ö11	Ö17		
Didaktik olmaması	1	2,33	Ö19			
Az sayfalı olması	1	2,33	Ö16			
Değişik şekilde olması	1	2,33	Ö14			
Baskısının kaliteli olması	1	2,33	Ö14			
Erkek Çocuklar İçin Meyve Sebze ve Atatürk'ü Anlatması	1	2,33	Ö10			
Kız çocukları için prensesli kitaplar olması	1	2,33	Ö10			
Kısa anlaşılır olması	1	2,33	Ö3			
Soruyu anlamayan	1	2,33	Ö5			

“Çocukların sıklıkla incelemek istediği ve tercih ettiği kitapları sevme nedenlerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna gelen cevapları gösteren tablo incelendiğinde gelen cevapların çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Çocukların kitapları tercih etme nedenleri arasında en sıklıkla belirtilen özellikler; bol resimli olması (%20,9), ilgi duydukları konuda

olması (11,6), canlı renkleri olması (%9,3) şeklinde sıralanmaktadır. Bunun yanı sıra konusunun eğlenceli olması (%4,65), karakteri kendine yakın bulması (%4,65), hayatla ilişkili olması (%4,65), hayal gücünü geliştirmesi (%4,65), büyük boy olması (%4,65), büyük resimli olması (%4,65) gibi özelliklerin de çocukların kitapları tercih etme nedenleri arasında yer aldığı görülmektedir.

4.2. Ebeveyn Bilgi Edinme Formlarına Yönelik Bulgular

Tablo 17:

Ailenin Çocuğu İle Birlikte Gün İçinde Sıklıkla Yaptığı Etkinlikler Dağılımı

Verilen Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
			ŞÖ1 ŞÖ2 ŞÖ3 ŞÖ6 ŞÖ7 ŞÖ9 ŞÖ10 ŞÖ11
			ŞÖ13 ŞÖ14 ŞÖ15 ŞÖ17 ŞÖ18 ŞÖ19 ŞÖ20
			ŞÖ21 ŞÖ22 ŞÖ23 ŞÖ25 ŞÖ27 ŞÖ28 ÇÖ1
			ÇÖ3 ÇÖ4 ÇÖ5 ÇÖ6 ÇÖ7 ÇÖ9 ÇÖ10
			ÇÖ11 ÇÖ12 ÇÖ13 ÇÖ14 ÇÖ16 ÇÖ17
			ÇÖ18 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B10
			B11 B12 B13 B15 B16 B18 ŞS2 ŞS3 ŞS4
			ŞS5 ŞS7 ŞS8 ŞS9 ŞS10 ŞS12 ŞS13 ŞS16
			ŞS18 YÖ1 YÖ2 YÖ3 YÖ5 YÖ6 YÖ8
			YÖ9 YÖ10 YÖ12 YÖ13 YÖ14 YÖ15
			YÖ17 NÖ3 NÖ4 NÖ6 NÖ7 NÖ8 NÖ9
			NÖ10 NÖ11 NÖ13 NÖ14 NÖ15 NÖ16
			NÖ17 P1 P4 P5 P6 P7 P14 MS2 MS4
			MS5 MS6 MS7 MS9 MS10 MS11 MS12
Oyun oynamak	201	76.14%	

MS13 MÖ1 MÖ2 MÖ3 MÖ4 MÖ5 MÖ7
MÖ9 MÖ10 MÖ12 YS1 YS2 YS3 YS4
YS5 YS6 YS7 YS8 YS9 YS11 N1 N2 N4
ÇS1 ÇS3 ÇS6 ÇS7 NS2 NS5 NS7 NS8
NS9 NS10 NS12 NS15 NS16 M2 M3 M4
M5 M6 M7 M9 M10 M11 M12 M13 M14
M15 M17 M18 U2 U3 U4 U5 U9 U10
U11 U12 U13 U14 U17 U18 U19 U20
U21 U22 U23 U24 U25 U26 U27 U28
U29 U30 U31 U32 U33 U36 U37 U38
U40 U41 U42 U43 U44 U45 U46 U47
U48 U49 U50 U51 U52 U53 U54 U56

ŞÖ1 ŞÖ3 ŞÖ4 ŞÖ6 ŞÖ7 ŞÖ8 ŞÖ9 ŞÖ10
ŞÖ12 ŞÖ13 ŞÖ21 ŞÖ23 ŞÖ24 ŞÖ25 ÇÖ3
ÇÖ5 ÇÖ8 ÇÖ9 ÇÖ10 ÇÖ11 ÇÖ19 B2 B4
B5 B7 B9 B10 B11 B14 B16 B19 ŞS1
ŞS5 ŞS6 ŞS12 ŞS14 ŞS15 YÖ4 YÖ5
YÖ10 YÖ11 YÖ12 YÖ13 YÖ15 YÖ17
NÖ1 NÖ2 NÖ3 NÖ5 NÖ6 NÖ13 NÖ15
P2 P4 P7 P8 P10 P11 MS1 MS4 MS11
MS12 MS13 MÖ1 MÖ2 MÖ3 MÖ6 MÖ7
MÖ8 MÖ9 MÖ11 YS2 YS3 YS9 YS11
YS12 N1 N2 ÇS3 ÇS4 NS4 NS6 NS9
NS10 NS12 NS13 NS14 NS15 NS16 M1

Boyama ve resim yapmak 111 42.05%

Kitap, dergi okumak ve incelemek	93	35.23%	M2 M4 M9 M10 M13 U1 U6 U7 U9 U11 U12 U13 U19 U22 U37 U39 U40 U41 U43 U50 U56 ŞÖ1 ŞÖ4 ŞÖ5 ŞÖ6 ŞÖ9 ŞÖ11 ŞÖ14 ŞÖ19 ŞÖ21 ŞÖ22 ŞÖ25 ŞÖ28 ÇÖ9 ÇÖ12 ÇÖ15 B1 B2 B3 B6 B7 B9 B13 B14 B15 B17 B19 ŞS1 ŞS4 ŞS18 YÖ3 YÖ9 NÖ4 NÖ5 NÖ9 NÖ10 NÖ15 NÖ16 NÖ17 P3 P4 P6 P14 P15 MS2 MS3 MS5 MS7 MS10 MÖ3 MÖ4 MÖ7 MÖ8 MÖ9 YS2 YS4 YS5 YS7 YS9 ÇS1 NS6 NS7 M5 M10 M11 M12 M13 M15 M18 U1 U2 U3 U5 U8 U9 U10 U11 U13 U14 U15 U16 U19 U22 U23 U25 U26 U28 U32 U34 U39 U42 U47 U51 U52
			ŞÖ4 ŞÖ6 ŞÖ8 ŞÖ11 ŞÖ18 ŞÖ20 ŞÖ24 ŞÖ28 ÇÖ3 ÇÖ6 ÇÖ12 ÇÖ15 ÇÖ19 B2 B4 B5 B7 B10 B11 B16 ŞS3 ŞS7 ŞS8 ŞS16 ŞS18 YÖ1 YÖ3 YÖ5 YÖ6 YÖ11 YÖ12 P1 P15 MS2 MS5 MS8 YS2 YS3 YS8 YS9 N2 N3 N4 ÇS5 NS8 NS15 M1 M5 M17 U4 U5 U6 U20 U21 U24 U27 U28 U32 U34 U38 U41 U46 U56
Parka gitmek	63	23.86%	ŞÖ5 ŞÖ13 ŞÖ22 ÇÖ11 ÇÖ15 ÇÖ19 B1
Mutfakta vakit geçirmek	34	12.88%	

			B4 B6 B13 ŞS14 YÖ4 YÖ5 NÖ1 P2 P4 P7 P14 MS7 MÖ8 YS2 N3 ÇS4 NS6 NS11 M3 M4 M6 U4 U25 U43 U45 U53 U56 ŞÖ6 ŞÖ17 ŞÖ21 ÇÖ2 ÇÖ5 ÇÖ9 ÇÖ18 ÇÖ19 B3 B5 B12 ŞS11 ŞS13 P3 P9 YS2 N3 ÇS1 ÇS3 ÇS6 NS5 NS14 M1 M11 M17 U14 U21 U23 U32 U45 U48
Televizyon seyretmek	31	11.74%	ŞÖ18 ÇÖ17 B3 B8 B9 B12 B13 ÇS17 ÇS11 YÖ5 YÖ8 P9 P15 YS2 ÇS7 NS1 NS5 NS12 U49 U51 U52
Sohbet etmek	21	7.95%	ŞÖ3 ŞÖ10 ŞÖ26 ÇÖ5 ÇÖ9 ÇÖ14 B3 ŞS14 P9 P15 MS4 ÇS4 ÇS6 NS3 NS11 NS14 M3 M10 U18 U35 U53
Günlük ev işlerine yardım	21	7.95%	ŞÖ7 ŞÖ8 ÇÖ4 B15 ŞS1 ŞS6 YÖ11 YÖ13 NÖ16 P6 P8 P11 MS11 MÖ10 YS2 YS12 N13 M1 M16 U1 U11
El becerisi aktiviteleri	21	7.95%	ŞÖ1 ŞÖ17 ÇÖ7 B1 ŞS7 YÖ6 NÖ9 NÖ14 NÖ5 P3 MS4 YS2 ÇS2 ÇS5 M4 M5 U2 U46 U47 U48
Gezmek (yürüyüş yapmak)	20	7.58%	ŞÖ12 ŞÖ20 ŞÖ23 ÇÖ8 ÇÖ9 B14 YÖ8 NÖ3 NÖ4 MS1 YS4 ÇS4 NS3 NS9 NS16 U42
Basit matematik işlemleri	16	6.06%	ŞS3 ÇÖ6 ÇÖ19 YÖ3 NÖ1 NÖ7 P4 P5 P7
Bisiklet, paten binmek	14	5.30%	

			MS12 MS13 YS3 YS8 U2
Yemek yemek	9	3.41%	ŞÖ28 NÖ8 NÖ14 MS7 N3 M13 U21 U46 U48
Dans ve Ritim Çalışmaları	8	3.03%	ŞÖ1 ŞÖ7 B19 YÖ17 M2 M7 M17 U30
Tekerleme ve Şarkı			
Söylemek	8	3.03%	ŞÖ9 ŞS2 P11 P15 YS2 YS10 M2 U30
Sinema ve Tiyatroya			
Gitmek	6	2.27%	ŞÖ2 NÖ11 P1 MS8 U20 U30
Yazı yazma çalışmaları	5	1.89%	B15 YÖ11 ÇS4 M10 U42
Ödev yapmak	3	1.14%	ÇÖ6 B17 ŞS11
Alışveriş yapmak	3	1.14%	B5 YS2 ÇS5
Piknik yapmak	3	1.14%	YS2 M4 U24
Müzik dinlemek	3	1.14%	YÖ15 M17 U22
Çiçek bakımı	3	1.14%	ŞÖ21 P5 M17
Dikkat güçlendirme			
etkinlikleri	3	1.14%	MÖ10 YS7 M16
Sanat etkinlikleri	2	0.76%	U39 U10
Namaz kılmak ve dua			
okumak	2	0.76%	ŞÖ19 ŞÖ26
Havuza gitmek	1	0.38%	P2
Çay keyfi yapmak	1	0.38%	YÖ8
Doğa gezisi	1	0.38%	U15

*5 katılımcı soruyu cevaplamamıştır.*3 katılımcı geçersiz cevap vermiştir.

“Bir günde çocuğunuz ile birlikte sıklıkla yaptığınız etkinlikler nelerdir?” sorusuna verilen cevapları gösteren tablo incelendiğinde araştırmaya katılan ebeveynlerin verdikleri cevapların çok çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Ailelerin çocukları ile birlikte sıklıkla yaptığı üç etkinlik oyun oynamak (%76.14), boyama ve resim yapmak (%42.05), kitap dergi okumak ve incelemek (%35.23) şeklinde sıralanmaktadır. Bu etkinlikleri parka gitmek (%23.86), mutfakta vakit geçirmek (%12.88), televizyon seyretmek (%11.74) gibi etkinlikler takip ederken ailelerin bir kısmı ise namaz kılmak ve dua etmek (%0.76), çay keyfi yapmak (%0.38) gibi etkinlikleri gün içinde çocukları ile sıklıkla yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 18:

Çocuğa Ait Oda, Kitap, Kitaplık / Kitaplıkta Bir Raf Var Olma Durumu Dağılımı

Verilen Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Var	193	71.48%	ŞÖ1 ŞÖ3 ŞÖ7 ŞÖ8 ŞÖ9 ŞÖ10 ŞÖ11 ŞÖ12 ŞÖ13 ŞÖ14 ŞÖ15 ŞÖ16 ŞÖ17 ŞÖ18 ŞÖ19 ŞÖ20 ŞÖ21 ŞÖ22 ŞÖ23 ŞÖ25 ŞÖ26 ŞÖ27 ŞÖ28 ÇÖ1 ÇÖ5 ÇÖ6 ÇÖ8 ÇÖ9 ÇÖ10 ÇÖ11 ÇÖ12 ÇÖ13 ÇÖ14 ÇÖ15 ÇÖ16 ÇÖ17 ÇÖ18 ÇÖ19 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B13 B15 B16 B19 ŞS1 ŞS2 ŞS4 ŞS6 ŞS7 ŞS13 ŞS14 ŞS15 ŞS17 ŞS18 YÖ3 YÖ9 YÖ10 YÖ11 YÖ12 YÖ13 YÖ14 NÖ2 NÖ3 NÖ4 NÖ5 NÖ6 NÖ8 NÖ9 NÖ13 NÖ14 NÖ15 NÖ16 NÖ17 P1 P2 P4 P6 P7 P8 P9 P11 P12 P14 P15 MS1 MS2 MS3

			MS5 MS7 MS8 MS9 MS12 MÖ1 MÖ2 MÖ3 MÖ4 MÖ6 MÖ7 MÖ9 MÖ10 MÖ11 MÖ12 YS1 YS2 YS4 YS7 YS9 YS11 YS12 N2 N3 N4 ÇS1 ÇS2 ÇS4 ÇS7 NS2 NS3 NS4 NS5 NS6 NS7 NS8 NS9 NS11 NS12 NS14 NS15 NS16 M2 M3 M5 M6 M8 M9 M10 M12 M13 M15 M18 U1 U2 U3 U4 U5 U6 U7 U8 U9 U10 U11 U12 U13 U14 U15 U16 U17 U18 U22 U23 U24 U25 U26 U27 U28 U29 U30 U31 U32 U33 U34 U35 U37 U38 U39 U40 U41 U42 U44 U45 U46 U47 U48 U49 U53 U55 U56
Odası var kitaplığı yok	30	11.11%	ŞÖ4 ÇÖ3 B10 B11 B12 ŞS5 ŞS8 ŞS10 YÖ2 YÖ5 YÖ6 YÖ7 YÖ15 YÖ16 YÖ17 P10 YS3 YS5 YS8 YS10 N5 ÇS3 ÇS6 M1 M7 M16 U19 U21 U36 U51
Yok	24	8.89%	ŞÖ2 ŞÖ6 ŞÖ24 ÇÖ2 ÇÖ4 ÇÖ7 B17 B18 YÖ1 NÖ1 NÖ7 NÖ10 NÖ11 P3 P5 P13 MS6 MS10 MÖ5 N1 NS10 M11 M14 U20
Odası yok kitaplığı var	17	6.30%	ŞÖ5 B8 B14 ŞS3 ŞS9 ŞS11 ŞS12 ŞS16 YÖ8 MS11 MÖ8 ÇS5 MS13 M4 M17 U50 U54
Kitaplık var	3	1.11%	NS1 U43 U52
Odası yok	2	0.74%	YÖ4 MS4

Kitapları var kitaplık yok	1	0.37%	NÖ12
----------------------------	---	-------	------

*2 katılımcı soruyu cevapsız bırakmıştır.

“Evinizde çocuğunuza ait bir oda ve içinde çocuk kitapları bulunan bir kitaplık/kitaplıkta bir raf var mı?” sorusuna verilen cevapları gösteren Tablo 18

incelendiğinde çocukların büyük çoğunluğunun (%71.48) odası ve içinde çocuk kitapları olan bir kitaplığı olduğu görülmektedir. Çocukların önemli bir bölümünün (%28.52) ise odası ya da kitaplığından herhangi birinin olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 19:

Ailelerin Çocuk Kitabı Alırken Dikkat Ettiği Unsurların Dağılımı

Verilen Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
			ŞÖ1 ŞÖ3 ŞÖ7 ŞÖ8 ŞÖ11 ŞÖ13 ŞÖ14
			ŞÖ19 ŞÖ20 ŞÖ21 ŞÖ22 ŞÖ23 ŞÖ28 ÇÖ5
			ÇÖ6 ÇÖ10 ÇÖ13 ÇÖ14 ÇÖ15 ÇÖ16 B1
			B3 B6 B7 B9 B10 B11 B13 B15 ŞS1
			ŞS3 ŞS4 ŞS6 ŞS7 ŞS8 ŞS11 ŞS14 ŞS15
			ŞS18 YÖ5 YÖ7 YÖ8 YÖ11 YÖ12 YÖ16
Eğitici ve öğretici olması	120	45.80%	YÖ17 NÖ1 NÖ4 NÖ5 NÖ6 NÖ8 NÖ10
			NÖ13 NÖ16 P2 P5 P7 P9 P14 P15 MS1
			MS2 MS4 MS10 MS11 MÖ1 MÖ2 MÖ4
			MÖ5 MÖ7 MÖ9 YS1 YS3 YS5 YS6
			YS10 YS12 N4 ÇS1 ÇS3 NS1 NS2 NS3
			NS6 NS7 NS8 NS11 NS12 NS13 NS14
			M1 M4 M5 M6 M7 M10 M14 U3 U6

			U10 U18 U20 U21 U25 U26 U27 U28
			U33 U34 U36 U37 U38 U39 U41 U42
			U43 U45 U47 U49 U50
			ŞÖ1 ŞÖ4 ŞÖ5 ŞÖ11 ŞÖ12 ŞÖ18 ŞÖ19
			ŞÖ20 ŞÖ26 ŞÖ27 ÇÖ1 ÇÖ3 ÇÖ5 ÇÖ8
			ÇÖ11 ÇÖ13 B2 B3 B7 B14 B17 ŞS1 ŞS9
			ŞS12 ŞS17 YÖ2 YÖ3 YÖ6 YÖ8 YÖ9
			NÖ1 NÖ3 NÖ4 NÖ9 NÖ14 NÖ15 NÖ17
Yaş grubuna uygun	93	35.50%	NÖ6 P1 P3 P7 P11 P12 P13 MS5 MÖ3
olması			MÖ5 MÖ12 YS2 YS4 YS7 YS8 YS9
			YS12 N3 ÇS7 NS1 NS8 NS9 NS10 NS14
			M8 M11 M12 M13 M15 M18 U2 U3 U7
			U8 U9 U11 U12 U17 U18 U22 U23 U26
			U27 U29 U30 U31 U32 U35 U43 U44
			U45 U46 U48 U49 U50 U53
			ŞÖ5 ŞÖ7 ŞÖ8 ŞÖ10 ŞÖ15 ŞÖ19 ŞÖ20
			ŞÖ24 ŞÖ25 ŞÖ26 ÇÖ6 ÇÖ13 ÇÖ17 ÇÖ19
			B1 B3 B16 ŞS1 ŞS5 ŞS10 ÇÖ7 YÖ2
			YÖ4 YÖ9 YÖ11 YÖ13 YÖ14 NÖ2 NÖ7
Konusu	68	25.95%	NÖ12 NÖ14 NÖ17 P2 P12 MS12 MS13
			MÖ2 MÖ6 MÖ11 YS3 YS4 N2 NS4 NS5
			M2 M5 M7 M15 M17 M18 U2 U4 U5
			U11 U13 U14 U15 U16 U22 U30 U31
			U34 U35 U42 U44 U48 U52 U54

			ŞÖ4 ŞÖ7 ŞÖ17 ŞÖ21 ŞÖ24 ŞÖ28 ÇÖ11 ÇÖ18 B1 B8 B10 B11 B13 B17 B19 ŞS7 ŞS16 YÖ3 YÖ4 YÖ11 YÖ14 YÖ15 YÖ17 NÖ9 NÖ11 P1 P2 P4 P6 P11 MS2 MS12 MS13 MÖ5 MÖ8 MÖ9 YS3 YS6 YS7 YS9 N4 ÇS1 NS13 M6 M13 M15 M18 U1 U2 U4 U5 U11 U12 U13 U14 U16 U24 U27 U31 U32 U34 U40 U44 U51 U54 U56
Görsel içerik	66	25.19%	ŞÖ9 ŞÖ12 ŞÖ14 ŞÖ19 ŞÖ21 ŞÖ28 ÇÖ4 ÇÖ9 B2 B3 B4 B6 B10 B11 B19 ŞS2 ŞS7 ŞS11 ŞS12 ŞS16 ŞS17 ŞS18 YÖ1 YÖ3 YÖ10 YÖ11 YÖ15 NÖ1 NÖ9 NÖ15 P9 P10 P11 P13 MS2 MS5 MS6 MS7 MÖ3 MÖ10 YS2 YS8 YS9 YS11 N1 N4 ÇS4 ÇS5 ÇS6 NS8 NS10 NS11 M11 U15 U17 U26 U27 U36 U38 U45 U46 U47 U53
Çocuğun ilgisini çeken içerikte olması	63	24.05%	ŞÖ15 ÇÖ18 B1 B9 B13 ŞS13 ŞS16 YÖ17 NÖ8 NÖ11 NÖ16 P10 P11 M3 U1 U16 U19 U23 U29 U42 U51 U56
Yazım dilinin anlaşılır olması	22	8.40%	ÇÖ12 B4 B7 B13 B15 ŞS1 ŞS4 ŞS11 MÖ7 P15 YS5 YS10 NS3 M1 U21 U25
Eğlenceli içeriğe sahip olması	16	6.11%	ŞÖ8 NÖ14 P8 M13 U10 U18 U19 U40
Hayal dünyasını	9	3.44%	

desteklemesi			U45
Boyama ve resim kitabı olması	9	3.44%	ŞÖ2 ÇÖ4 B12 ŞS5 YÖ6 YÖ7 ÇS2 ÇS5 M7
Kısa hikâyelerden oluşması	7	2.67%	YÖ3 YÖ15 P1 P4 P6 M18 U13
Yazarı	6	2.29%	ŞÖ10 MÖ3 NÖ16 M2 U16 U55
Pedagog onaylı olması	3	1.15%	MÖ3 M6 U26
Baskı kalitesi	3	1.15%	U52 U54 U56
Dünya klasiklerinden olması	2	0.76%	MS1 MS8
Yayın evi	2	0.76%	U52 U55
Fiyat	2	0.76%	ŞÖ10 U51
Türkiye ve milli duygular içerikli olması	1	0.38%	MÖ8

**5 katılımcı soruya cevap vermemiştir. *5 katılımcı geçersiz cevap vermişlerdir.*

“Çocuğunuza çocuk kitapları alırken nelere dikkat ediyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar Tablo 19’de sunulmuştur. Tablo 19’a göre ebeveynlerin kitap alırken dikkat ettiği özelliklerin geniş bir yelpazede olduğu görülmektedir. Buna göre ebeveynlerin çocuk kitabı alırken sıklıkla dikkat ettikleri özellikler; eğitici ve öğretici olması (%45.80), yaş grubuna uygun olması (%35.50), içeriği (%25.95), görsel içeriği (%25.19), çocuğun ilgisini çekmesi (%24.05) şeklinde sıralanmaktadır. Buna göre araştırmaya katılan ebeveynlerin çocuklarına kitap alırken dil ve anlatım, konu, tema, baskı ve tasarım özellikleri gibi kitabın iç ve dış yapısal unsurlarını göz önünde bulundurdıkları görülmektedir.

Tablo 20:

Ailelerin Kitap Alırken Çocuğunun Fikrini Alma Durum Dağılımı

Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Evet	223	84.47%	ŞÖ1 ŞÖ2 ŞÖ3 ŞÖ5 ŞÖ7 ŞÖ8 ŞÖ9 ŞÖ11
			ŞÖ12 ŞÖ13 ŞÖ14 ŞÖ17 ŞÖ18 ŞÖ19 ŞÖ20
			ŞÖ23 ŞÖ24 ŞÖ26 ŞÖ28 ÇÖ1 ÇÖ2 ÇÖ3
			ÇÖ4 ÇÖ5 ÇÖ6 ÇÖ7 ÇÖ8 ÇÖ9 ÇÖ10
			ÇÖ11 ÇÖ12 ÇÖ13 ÇÖ14 ÇÖ16 ÇÖ17
			ÇÖ18 ÇÖ19 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9
			B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18
			B19 ŞS1 ŞS2 ŞS4 ŞS5 ŞS7 ŞS9 ŞS11
			ŞS12 ŞS13 ŞS15 ŞS16 ŞS17 ŞS18 YÖ1
			YÖ2 YÖ3 YÖ4 YÖ5 YÖ7 YÖ8 YÖ9
			YÖ11 YÖ12 YÖ13 YÖ14 YÖ15 YÖ16
			YÖ17 NÖ1 NÖ2 NÖ3 NÖ4 NÖ5 NÖ6
			NÖ7 NÖ8 NÖ9 NÖ10 NÖ11 NÖ12 NÖ13
			NÖ14 NÖ15 NÖ17 P2 P3 P4 P5 P6 P8
			P9 P10 P11 P12 P13 P14 P15 MS1 MS2
			MS4 MS5 MS6 MS7 MS8 MS9 MS10
			MS11 MS12 MS13 MÖ1 MÖ2 MÖ4 MÖ6
			MÖ7 MÖ8 MÖ9 MÖ10 MÖ11 MÖ12 YS1
			YS2 YS3 YS4 YS5 YS6 YS8 YS9 YS10
			YS11 YS12 N1 N2 N3 N4 ÇS1 ÇS2 ÇS3

			ÇS4 ÇS5 ÇS6 NS1 NS2 NS3 NS4 NS5 NS6 NS7 NS9 NS11 NS12 NS15 NS16 M2 M3 M4 M5 M8 M10 M11 M12 M15 M18 U1 U2 U3 U4 U7 U8 U9 U10 U11 U12 U13 U15 U16 U17 U18 U20 U21 U22 U23 U24 U25 U26 U27 U28 U29 U30 U31 U32 U33 U34 U35 U37 U38 U39 U42 U43 U44 U45 U46 U47 U48 U49 U52 U53 U55 U56
Bazen	28	10.61%	ŞÖ4 ŞÖ10 ŞÖ15 ŞÖ16 ŞÖ21 ŞÖ22 ŞÖ27 B8 ŞS3 ŞS6 ŞS10 ŞS14 YÖ10 NÖ16 P1 P7 YS7 ÇS7 NS8 NS13 M1 M6 M7 M13 M14 U36 U41 U51
Hayır	13	4.92%	ŞÖ25 YÖ6 MÖ3 MÖ5 NS10 NS14 M17 U5 U6 U14 U40 U50 U54

*5 katılımcı soruyu cevaplamamışlardır. *3 katılımcı geçersiz cevap vermişlerdir.

“Kitap alırken çocuğunuzun fikrini alır mısınız?” sorusuna gelen cevapları gösteren tablo incelendiğinde katılımcı ebeveynlerin büyük çoğunluğunun (%84.47) çocuğun fikrini aldığı görülmektedir. Kitap alırken çocuğunun fikrini almayan ebeveynler (%4.92) ise toplam içinde en düşük oranı teşkil etmektedir.

Tablo 21:

Ailelerin Kitap Alırken Çocuğunun Fikrini Alma Nedenleri Dağılımı

Nedenleri	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Kitaplar konusunda hevesli	93	50.00%	ŞÖ1 ŞÖ3 ŞÖ8 ŞÖ9 ŞÖ11 ÇÖ4 ÇÖ5 ÇÖ6

ve heyecanlı olması için			ÇÖ8 ÇÖ10 ÇÖ11 ÇÖ12 ÇÖ16 B4 B5 B9 B12 B17 ŞS2 ŞS3 ŞS7 ŞS11 ŞS14 YÖ2 YÖ3 YÖ8 YÖ11 YÖ12 YÖ14 YÖ15 NÖ3 NÖ4 NÖ5 NÖ10 NÖ12 NÖ14 P2 P4 P11 P15 MS2 MS5 MS8 MS9 MS10 MS11 MS12 MS13 MÖ1 MÖ4 MÖ9 MÖ10 YS8 YS11 N4 ÇS1 ÇS3 ÇS5 ÇS7 NS3 NS7 NS9 NS11 NS16 M3 M4 M6 M7 M10 M18 U1 U3 U9 U10 U11 U13 U16 U20 U23 U26 U28 U30 U31 U32 U38 U39 U41 U43 U44 U53 U56 YS2 M2
Kitapları sevmesi için	17	9.14%	ŞÖ3 ŞÖ5 ŞÖ8 ŞÖ12 ŞÖ14 ŞÖ18 ÇÖ11 B4 YÖ2 YÖ11 MS4 MS10 YS3 NS4 NS12 U37 U46
İlgi alanına uygun olması için	16	8.60%	ÇÖ17 ÇÖ18 B12 B14 B16 ŞS1 ŞS5 ŞS13 ŞS17 ŞS18 YÖ13 NÖ9 P9 NS6 U27 U52
Fikirlerine önem verdiği için	16	8.60%	ŞÖ7 ŞÖ24 B3 B19 ŞS12 YÖ9 NÖ2 NÖ3 NÖ7 P12 MÖ2 YS5 YS10 ÇS7 NS5 U45
Kitap çocuğa okunacağı için	15	8.06%	ÇÖ13 ÇÖ18 B5 ŞS15 YÖ7 P2 P9 P10 P15 U11 U12 U18 U21 U34 U38
Görsellerini beğenmesi için	7	3.76%	P6 P8 MS9 MÖ12 NS11 M5 M13
Kararlarına saygı duyduğumuz için	6	3.23%	ŞÖ15 ŞÖ28 B10 B11 NÖ13 YS11

Özgüveni ve kendi fikrinin oluşması için	6	3.23%	P14 MS7 MÖ6 MS15 U35 U45
Ona bir birey olduğunu hissettirmek için	4	2.15%	ŞÖ19 ŞS17 ŞS7 NS15
Tercihlerinin sonuçlarını öğrenmesi için	2	1.08%	B13 NÖ2
Hayal gücü ve yaratıcılığını arttırması için	1	0.54%	B2
Kendini değerli hissetmesi için	1	0.54%	MÖ2
Fikirlerini daha rahat ifade edebilmesi için	1	0.54%	U36
Onun da katılım sağlaması ve yorum yapabilmesi için	1	0.54%	M13

Katılımcı ebeveynlerin kitap alırken çocuklarının fikirlerini alma nedenlerine verilen cevapları gösteren tablo incelendiğinde ebeveynlerin yarısının (%50.00) kitaplar konusunda hevesli ve heyecanlı olması için yanıtını verdiği görülmektedir. Bunun yanı sıra ailelerin kitap alırken çocuğun fikrini alma nedenlerini ilgi alanına uygun olması için (8.60), fikirlerine önem verdiğim için (%8.60), kararlarına saygı duyduğumuz için (%3.23), özgüveni ve kendi fikri oluşması için (%2.15), ona birey olduğunu hissettirmek için (%2.15), kendini değerli hissetmesi için (%0.54) gibi çocuğun benlik algısını geliştirmeye yönelik cevaplar ile ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 22:

Ailelerin Çocuğuna Kitap Okuma Sıklığı Dağılımı

Kitap Okuma Sıklığı	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
			ŞÖ2 ŞÖ16 ŞÖ24 ŞÖ25 ŞÖ27 ÇÖ2 ÇÖ3 ÇÖ4 ÇÖ6 ÇÖ10 ÇÖ14 B2 B7 B10 B11 B12 YÖ1 YÖ6 YÖ7 YÖ12 YÖ16 NÖ2 NÖ3 NÖ13 P2
Haftada 1 saat	52	19.40%	P5 P8 P10 MS9 MS11 MÖ5 MÖ11 YS1 YS12 N4 N5 ÇS5 ÇS7 NS1 NS2 NS5 NS12 M8 M9 M12 M14 U8 U24 U31 U46 U49 U50
			ŞÖ7 ŞÖ10 ŞÖ20 ÇÖ7 ÇÖ8 ÇÖ9 ÇÖ11 ÇÇÖ15 ÇÖ17 B3 B8 B9 B16 B17 ŞS2 ŞS7 ŞS9 ŞS12 ŞS14 ŞS16 ŞS18 YÖ10 YÖ11 NÖ5 NÖ6 NÖ8 NÖ10 NÖ11 NÖ14 NÖ17 P4 P11 P12 P14 MS8 MS10 MÖ2 MÖ7 YS2 YS6 YS11 N1 ÇS1 NS8 NS10 NS11 M3 M4 M13 U7 U17 U18 U23 U26 U33 U38 U40 U44 U45 U48 U51 U56
Haftada 2-3 saat	62	23.13%	
			ŞÖ3 ŞÖ4 ŞÖ6 ŞÖ8 ŞÖ9 ŞÖ11 ŞÖ12 ŞÖ13 ŞÖ14 ŞÖ18 ŞÖ22 ŞÖ28 ÇÖ1 ÇÖ5 ÇÖ12 ÇÖ16 ÇÖ19 B1 B14 B19 ŞS1 YÖ2 YÖ3 NÖ1 NÖ12 P1 P3 MS1 MS5 MS6 MS7 MÖ8 MÖ10 YS4 YS7 N2 ÇS3 NS3 NS4 NS7 NS13 NS15 M2 M10 M15 U1 U2 U5
Günde 1 saat	60	22.39%	

			U9 U12 U13 U14 U22 U25 U29 U34 U37
			U39 U53 U55
Belirsiz	4	1.49%	ŞÖ17 ŞÖ23 ŞS10 P9

* 4 katılımcı soruya cevap vermemişlerdir.

“Çocuğunuza ortalama olarak ne sıklıkla kitap okuyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar Tablo 22’de sunulmuştur. Tablo 22 incelendiğinde ebeveynlerin yaklaşık yarısının (%42.53) haftada en az 1 saat çocuğuna kitap okuduğu görülürken sadece bir kısmının (%19.40) günlük düzenli olarak çocuğuna kitap okuduğu görülmektedir.

Tablo 23:

Diğer Cevabını Veren Ailelerin Çocuğuna Kitap Okuma Sıklığı Dağılımı

Diğer Diyenlerin			
Kitap Okuma Sıklığı	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Hiç	3	1.12%	ÇS2 M16 ŞS8
			ŞÖ5 ŞÖ15 ŞÖ19 ŞÖ21 ŞÖ26 B4 B15 ŞS6
			ŞS11 ŞS13 ŞS15 YÖ13 YÖ15 YÖ17 NÖ7 P6
			MÖ1 MÖ4 MÖ6 ÇS4 NS6 NS14 M1 M6 M7
Her gün ama süre belirtilmemiş	60	22.39%	M17 U6 U10 U15 U16 U20 U21 U28 U41
			U42 U47 M5 U3 U4 U27 U30 U32 U35
			U52 U54 B5 B6 B13 ŞS4 YÖ8 YÖ9 NÖ16
			P7 MS2 MS4 MÖ3 MÖ9 YS9 YS10 NS16
			ŞÖ1 ŞS17 YÖ4 YÖ5 YÖ14 P15 MS12
Düzensiz	21	7.84%	MS13 MÖ12 YS3 YS5 YS8 N3 ÇS6 NS9
			M11 U11 U19 U36 U43 NÖ15
Her hafta ama süresi	5	1.87%	ÇÖ13 ÇÖ18 NÖ4 NÖ9 N18

belirtilmemiş

Ayda bir saat	1	0,37%	ŞS5
---------------	---	-------	-----

“Çocuğunuza ortalama olarak ne sıklıkla kitap okuyorsunuz?” sorusuna diğer seçeneği altında açıklama yapan ebeveynlerin her gün (%22.39), düzensiz (%7.89), her hafta (%1.87) çocuğuna kitap okuduğu ancak belirli bir süre belirtmediği görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan ebeveynlerin önemli bir bölümünün çocuğuna kitap okuma sıklığını net bir şekilde ifade edemediği ya da hiç (%1.12) kitap okumadığı görülmektedir.

Tablo 24:

Ailelerin Çocuğuna Kitap Okuma Zamanları Dağılımı

Kitap Okuma			
Zamanları	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Sabah	5	1.90%	ÇÖ18 YÖ8 M18 U25 U29 ŞS6 ŞS18 MS4 MS7 MÖ2 YS8 YS12 NS4
Öğleden sonra	15	5.72%	NS13 U1 U3 U5 U11 U36 U56 ŞÖ2 ŞÖ10 ŞÖ20 ŞÖ21 ŞÖ27 ÇÖ3 ÇÖ4 ÇÖ8 ÇÖ9 ÇÖ10 B3 B9 ŞS2 ŞS5 ŞS17 YÖ11 NÖ5 NÖ7 NÖ11 NÖ12 P5 P8 P11 P15 MS6 MS13
Akşam	57	21.75%	MÖ7 MÖ8 MÖ11 YS22 YS6 YS8 YS11 N4 ÇS5 NS4 NS6 NS12 M1 M2 M3 M11 U2 U6 U8 U18 U27 U29 U36 U37 U39 U43 U44 U45 U46 U54 U55
Yatmadan önce	238	90.83%	ŞÖ3 ŞÖ4 ŞÖ5 ŞÖ6 ŞÖ7 ŞÖ8 ŞÖ9 ŞÖ10 ŞÖ11 ŞÖ12 ŞÖ13 ŞÖ14 ŞÖ15 ŞÖ16 ŞÖ17

ŞÖ18 ŞÖ19 ŞÖ20 ŞÖ21 ŞÖ22 ŞÖ23 ŞÖ24
 ŞÖ25 ŞÖ26 ŞÖ28 ÇÖ1 ÇÖ2 ÇÖ5 ÇÖ6 ÇÖ7
 ÇÖ8 ÇÖ9 ÇÖ10 ÇÖ11 ÇÖ12 ÇÖ13 ÇÖ14
 ÇÖ15 ÇÖ16 ÇÖ17 ÇÖ18 ÇÖ19 B1 B2 B3 B4
 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15
 B16 B18 B19 ŞS1 ŞS2 ŞS3 ŞS4 ŞS6 ŞS7 ŞS9
 ŞS11 ŞS12 ŞS13 ŞS14 ŞS15 ŞS16 ŞS17 ŞS18
 YÖ1 YÖ2 YÖ3 YÖ4 YÖ5 YÖ6 YÖ9 YÖ10
 YÖ11 YÖ12 YÖ13 YÖ14 YÖ15 YÖ16 YÖ17
 NÖ1 NÖ2 NÖ3 NÖ5 NÖ6 NÖ7 NÖ8 NÖ9
 NÖ10 NÖ11 NÖ12 NÖ13 NÖ14 NÖ15 NÖ16
 NÖ17 P1 P2 P3 P4 P5 P6 P7 P9 P10 P11
 P12 P13 P14 P15 MS1 MS2 MS7 MS8 MS9
 MS10 MS11 MÖ1 MÖ2 MÖ3 MÖ4 MÖ6
 MÖ8 MÖ9 MÖ10 MÖ12 YS1 YS2 YS3 YS4
 YS5 YS6 YS9 YS10 YS12 N1 N2 N3 N4 N5
 ÇS1 ÇS3 ÇS4 ÇS6 NS1 NS2 NS3 NS4 NS5
 NS6 NS7 NS8 NS9 NS10 NS12 NS13 NS14
 NS15 NS16 M2 M3 M4 M5 M6 M7 M8 M9
 M10 M11 M13 M14 M16 M17 M18 U1 U2
 U3 U4 U5 U6 U7 U8 U9 U10 U11 U12 U13
 U14 U15 U16 U17 U18 U19 U20 U21 U22
 U23 U24 U25 U26 U27 U28 U29 U30 U31
 U32 U33 U34 U35 U36 U37 U38 U41 U42

U43 U44 U45 U46 U47 U48 U49 U50 U51
U52 U53 U54 U55 U56

*10 katılımcı soruya cevap vermemiştir.

“Çocuğunuza kitap okuma zamanlarınız nelerdir?” sorusuna verilen cevapları gösteren tablo incelendiğinde ebeveynlerin büyük çoğunluğunun (%90.83) yatmadan önce çocuğuna kitap okuduğu görülmektedir. Ayrıca diğer ebeveynler kitap okuma zamanlarını akşam (%21.75), öğleden sonra (%5.72) ve sabah (%1.90) olarak belirttikleri görülmektedir.

Tablo 25:

Diğer Cevabını Veren Ailelerin Kitap Okuma Zaman Dağılımı

Diğer Diyenlerin Kitap Okuma Zamanları	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Belirli bir zaman aralığı yok	15	5.72%	ŞÖ19 ŞÖ24 ÇÖ5 YÖ14 MÖ5 YS2 ÇS6 NS7 NS11 M10 M15 U5 U22 U40 U48
Hiç	2	0.7%	ŞS8 ÇS2

“Çocuğunuza kitap okuma zamanlarınız nelerdir?” sorusuna diğer seçeneği altında açıklama yapan ebeveynlerin bir bölümü (%5.72) belli bir zaman aralığı yok şeklinde belirtirken bir bölümünün ise (%0.7) çocuğuna hiçbir zaman diliminde kitap okumadığı görülmektedir.

Tablo 26:

Evde Çocuğa En Çok Kitap Okuyan Kişilerin Dağılımı

Verilen Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Anne	217	82.82%	ŞÖ3 ŞÖ4 ŞÖ5 ŞÖ6 ŞÖ8 ŞÖ9 ŞÖ10 ŞÖ11 ŞÖ12 ŞÖ13 ŞÖ15 ŞÖ16 ŞÖ18 ŞÖ19 ŞÖ20

ŞÖ21 ŞÖ22 ŞÖ23 ŞÖ24 ŞÖ27 ÇÖ1 ÇÖ2
ÇÖ3 ÇÖ4 ÇÖ5 ÇÖ6 ÇÖ8 ÇÖ10 ÇÖ11
ÇÖ12 ÇÖ13 ÇÖ14 ÇÖ15 ÇÖ18 ÇÖ19
ÇÖ7 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10
B12 B13 B14 B15 B16 B19 ŞS1 ŞS2 ŞS3
ŞS6 ŞS7 ŞS8 ŞS9 ŞS11 ŞS12 ŞS13 ŞS15
ŞS16 ŞS17 YÖ1 YÖ2 YÖ3 YÖ4 YÖ5
YÖ7 YÖ8 YÖ9 YÖ10 YÖ11 YÖ13 YÖ14
YÖ15 YÖ17 NÖ1 NÖ2 NÖ3 NÖ5 NÖ7
NÖ8 NÖ9 NÖ10 NÖ11 NÖ12 NÖ13 NÖ15
NÖ16 NÖ17 P1 P2 P3 P5 P6 P7 P8 P10
P12 P13 P14 P15 MS1 MS2 MS6 MS7
MS8 MS9 MS11 MS13 MÖ1 MÖ2 MÖ3
MÖ4 MÖ5 MÖ6 MÖ7 MÖ8 MÖ9 MÖ10
MÖ12 YS2 YS3 YS4 YS6 YS7 YS8 YS9
YS10 YS11 YS12 N1 N2 N5 ÇS1 ÇS3
ÇS4 ÇS6 NS2 NS3 NS4 NS6 NS7 NS8
NS9 NS10 NS11 NS12 NS13 NS14 NS15
M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7 M9 M10
M11 M13 M14 M15 M16 M17 M18 U1
U2 U3 U4 U5 U6 U9 U10 U11 U12 U13
U15 U16 U17 U18 U19 U20 U21 U22
U23 U24 U25 U26 U28 U29 U30 U31
U33 U34 U35 U36 U37 U39 U41 U42

			U43 U44 U45 U46 U47 U48 U49 U50 U52 U53 U55 U56
			ŞÖ2 ŞÖ5 ŞÖ8 ŞÖ13 ŞÖ14 ŞÖ16 ŞÖ23 ŞÖ25 ÇÖ3 ÇÖ8 ÇÖ9 ÇÖ19 B3 B5 B11 B12 B16 B17 ŞS4 ŞS5 YÖ6 YÖ10 NÖ5 NÖ6 NÖ11 NÖ12 NÖ14 P5 P11 P15 MS2 MS6 MS9 MS10 MÖ10 YS1 YS2 YS3 YS5 YS7 YS12 N2 N3 N4 ÇS3 ÇS5 NS4 NS5 NS6 NS8 NS11 NS13 NS16 M3 M8 M15 U4 U14 U15 U18 U20 U25 U28 U32 U38 U46 U51 U52 U55
Baba	69	26.34%	ŞÖ7 ŞÖ17 ŞÖ26 ÇÖ16 ÇÖ17 B5 B7 B9 YÖ6 YÖ12 YÖ16 NÖ2 NÖ8 P9 MÖ11 MÖ12 YS6 U8 U43 U44
Abla	20	7.63%	ŞÖ10 ŞÖ18 ÇÖ11 ÇÖ14 ŞS2 YÖ6 NÖ3 NÖ4 MS11 NS12 M4 U7
Ağabey	12	4.58%	U27 U40 U54
Çocuk kimi isterse	3	1.15%	ŞS14 M1
Babanne	2	0.76%	ŞS10 U45
Dede	2	0.76%	P4 MS4
Hala	2	0.76%	M3
Teyze	1	0.38%	U56
Anneanne	1	0.38%	NS1
Tüm aile bireyleri	1	0.38%	

*8 katılımcı soruyu cevaplamamışlardır. *2 katılımcı geçersiz cevap vermiştir.

“Evde çocuğunuza en çok kim kitap okur?” sorusuna verilen cevapları gösteren Tablo 26 incelendiğinde katılımcı ebeveynlerin büyük bir kısmının (%82.82) anne cevabını verdiği görülmektedir. Tabloya göre çocuğa kitap okuyan diğer kişilerin baba (%26.34), abla (%7.63), ağabey (%4.58), babaanne (%0.76), dede (%0.76), hala (%0.76), teyze (%0.38), anneanne (%0.38) ve tüm aile bireyleri (%0.38) olduğu görülmektedir.

Tablo 27:

Çocuğun Kitapları İle Buluşma Şekli Dağılımı

Verilen Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
			ŞÖ2 ŞÖ5 ŞÖ9 ŞÖ11 ŞÖ12 ŞÖ13 ŞÖ14
			ŞÖ15 ŞÖ16 ŞÖ17 ŞÖ18 ŞÖ19 ŞÖ20
			ŞÖ21 ŞÖ22 ŞÖ23 ŞÖ24 ŞÖ27 ÇÖ1
			ÇÖ2 ÇÖ3 ÇÖ4 ÇÖ5 ÇÖ6 ÇÖ7 ÇÖ8
			ÇÖ9 ÇÖ14 ÇÖ16 ÇÖ17 ÇÖ18 ÇÖ19 B2
			B3 B11 B13 B14 B15 B16 B17 B19
			ŞS2 ŞS4 ŞS6 ŞS9 ŞS14 ŞS15 ŞS17
			ŞS18 YÖ3 YÖ12 YÖ13 YÖ14 YÖ15
Kendi isteği ile	149	57.31%	NÖ1 NÖ2 NÖ5 NÖ7 NÖ8 NÖ9 NÖ10
			NÖ12 NÖ13 NÖ17 P1 P2 P5 P6 P7 P8
			P11 P13 MS4 MS6 MS8 MS9 MS11
			MS13 MÖ1 MÖ2 MÖ3 MÖ6 MÖ7
			MÖ11 MÖ12 YS5 YS6 YS11 YS12 N1
			N2 NS4 NS5 ÇS1 ÇS3 ÇS4 ÇS5 ÇS6
			NS1 NS2 NS3 NS4 NS5 NS6 NS7
			NS10 NS12 NS13 NS15 M2 M4 M8

			M9 M10 M15 M16 M18 U1 U2 U3 U4 U5 U9 U10 U12 U13 U15 U16 U18 U22 U24 U25 U26 U27 U28 U29 U30 U32 U34 U37 U46 U47 U49 U51 U52 U53 U54 U55 U56
			ŞÖ3 ŞÖ6 ŞÖ8 ŞÖ10 ÇÖ12 ÇÖ13 ÇÖ15 B4 B5 ŞS1 ŞS3 ŞS7 ŞS11 ŞS13 YÖ5 YÖ8 YÖ9 YÖ11 YÖ16 YÖ17 NÖ3 NÖ6 NÖ11 NÖ15 NÖ16 P4 P10 P14
Her ikisi de	64	24.62%	P15 MS2 MS7 MS10 MÖ8 MÖ9 MÖ10 YS1 YS2 YS3 YS4 YS7 YS8 NS8 NS9 NS11 M1 M3 M11 M17 U6 U11 U14 U17 U19 U20 U21 U23 U35 U38 U40 U41 U42 U43 U44 U50
			ŞÖ4 ŞÖ7 ŞÖ25 ŞÖ26 ÇÖ10 ÇÖ11 B1 B7 B8 B9 B10 ŞS5 ŞS16 YÖ1 YÖ2
Bizim teklifimizle	33	12.69%	YÖ4 YÖ6 YÖ10 NÖ14 P9 P12 MS2 MÖ5 YS10 N3 ÇS2 NS14 M6 M7 M13 U31 U33 U36
			B12 B18 ŞS12 P3 MÖ4 YS9 NS16 M5
Birlikte karar veriyoruz	11	4.23%	M14 U39 U48

*8 katılımcı soruya cevap vermemiştir.*4 katılımcı geçersiz cevap vermişlerdir.

“Çocuğunuz kitapları ile çoğunlukla kendi isteği ile mi sizin teklifiniz ile mi buluşuyor?” sorusuna verilen cevapları gösteren tablo incelendiğinde ebeveynlerin yarısından fazlası (%57.31) çocuğun kendi isteğiyle kitapları ile buluştuğunu belirttiği görülmektedir.

Tablo 28:

Çocukların Tercih Ettiği Kitapların Özellikleri Dağılımı

Verilen Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
			ŞÖ7 ŞÖ9 ŞÖ10 ŞÖ11 ŞÖ14 ŞÖ15 ŞÖ17 ŞÖ22 ŞÖ25 ÇÖ5 ÇÖ6 ÇÖ8 ÇÖ10 ÇÖ11 ÇÖ12 ÇÖ13 ÇÖ16 ÇÖ17 B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B16 B17 B18 B19 ŞS2 ŞS6 ŞS9 ŞS13 ŞS15 ŞS16 ŞS17 ŞS18 YÖ2 YÖ5 YÖ6 YÖ9 YÖ10 YÖ11 YÖ14 YÖ15 YÖ16 YÖ17 NÖ1 NÖ2 NÖ5 NÖ7 NÖ8 NÖ9 NÖ10 NÖ11 NÖ12 NÖ13 NÖ15 NÖ16 P1 P2 P5 P8 P12 P13 P14 MS1 MS6 MS11 MÖ3 MÖ4 MÖ7 MÖ8 MÖ9 MÖ10 MÖ12 YS1 YS3 YS4 YS7 YS10 YS11 YS12 N1 N3 ÇS1 ÇS3 ÇS4 ÇS5 ÇS6 NS2 NS3 NS5 NS6 NS7 NS10 NS11 NS12 M1 M2 M14 M15 U1 U2 U3 U5 U6 U10 U11 U12
Görsel içerikli kitaplar	139	60.70%	

			U15 U16 U18 U19 U20 U22 U23
			U24 U25 U26 U29 U36 U37 U38
			U41 U45 U46 U47 U48 U50 U51
			U52 U53 U54 U56
			NÖ8 NÖ10 NÖ12 NÖ14 P4 P6 P7
			P12 ŞÖ6 ŞÖ7 ŞÖ8 ŞÖ15 ÇÖ2 ÇÖ4
			ÇÖ16 MS2 MS11 MÖ2 MÖ5 B1 B6
			B14 B15 YÖ3 YÖ8 YÖ10 YÖ11
Hayvan temalı (Dinozor, balık vb.)	58	25.33%	YS2 YS3 YS7 YS8 YS9 N2 N4 ŞS2 ŞS16 ÇS2 NS7 P14 M2 M3 M13 M15 M17 M18 U4 U9 U17 U22 U26 U31 U35 U38 U40 U41 U48 U53 U54
			ŞÖ4 ŞÖ18 ÇÖ1 ÇÖ7 ÇÖ10 ÇÖ14
Masal kitapları	25	10.92%	B13 ŞS7 ŞS10 ŞS12 NÖ6 NÖ9 NÖ12 NÖ17 MS2 MS7 MS9 M7 M17 U13 U23 U39 U40 U53 U55
			ŞÖ6 ŞÖ12 ŞÖ23 ŞS5 ŞS7 ŞS12 ÇÖ5
Etkinlik kitapları	21	9.17%	ÇÖ19 YÖ7 P11 P13 MÖ1 MÖ10 YS4 YS5 YS12 NS13 NS14 N1 MS9 U39
Süper kahraman içerikli kitaplar	13	5.68%	B1 ŞS4 YÖ11 P15 YS7 YS8 YS12 ÇS2 M11 M17 U22 U30 U42
Macera temalı kitapları	12	5.24%	ŞÖ4 ŞÖ13 ŞÖ21 ÇÖ19 NÖ2 P9 P15

			MS7 MS8 NS4 M16 U42
Hikâye kitapları	12	5.24%	ŞÖ2 ŞÖ27 ÇÖ15 B3 ŞS10 NÖ15 NÖ17 P13 MS9 MS10 M1 U23
Doğa içerikli kitaplar	11	4.80%	B14 YÖ3 YÖ8 YÖ10 NÖ16 P14 NS16 M2 M3 U26 U54
Baskı kalitesi yüksek kitaplar	9	3.93%	ÇÖ12 B2 B9 B15 NÖ13 ÇS5 U2 U16 U56
Eğitici ve bilgilendirici kitaplar	9	3.93%	ÇÖ10 ŞS1 P2 P9 N4 MS16 M4 U1 U10
Araba, robot ve uçak içerikli kitaplar	9	3.93%	MÖ4 YS8 NS9 NS16 M13 U17 U19 U31 U32
Peri ve prenses içerikli kitaplar	7	3.06%	ŞÖ5 ŞÖ15 YÖ4 P7 NS10 M15 U26
Çocuk karakterlerin olduğu kitaplar	7	3.06%	ŞÖ8 B5 B15 ŞS11 NÖ3 MS11 M6
Arkadaşlık, aile ve sevgi temalı kitaplar	5	2.18%	ŞÖ15 NÖ14 U1 U2 ŞS6
Gerçek hayattan alıntılarının olduğu kitaplar	4	1.75%	MÖ6 M10 U56 U24
Eğlence temalı kitaplar	2	0.87%	NS15 U52
Yardımlaşma temalı kitaplar	2	0.87%	N2 NS15
Uzay temalı kitaplar	2	0.87%	ŞS14 NS16
Kısa anlatımlı kitaplar	1	0.44%	P7

Dokunsal ve sesli Kitaplar	1	0.44%	U5
TÜBİTAK kitapları	1	0.44%	P2

**16 katılımcı soruya cevap vermemiştir. *27 katılımcı geçersiz cevap vermişlerdir.*

“Çocuğunuz en çok hangi (tema, konu, görsel tasarım, baskı özellikleri vb.)

kitaplardan hoşlanıyor?” sorusuna verilen cevaplar Tablo 28’de sunulmuştur. Buna göre

çocukların tercih ettiği kitapların özelliklerinin çok çeşitlilik gösterdiği görülmektedir.

Araştırmaya katılan ebeveynler tarafından sıklıkla belirtilen üç özellik; görsel içerikli kitaplar (%60.70), hayvan temalı (%25.33), masal kitapları (%10.92) şeklinde sıralanmaktadır. Bunun yanı sıra etkinlik kitapları (%9.17), süper kahraman içerikli kitaplar (%5.68), macera temalı kitaplar (%5.24) çocuklar tarafından tercih edilen kitapların özellikleri arasında yer almaktadır.

Tablo 29:

Çocukların Hoşlandığı Kitapları Tercih Etme Nedenleri Dağılımı

Nedenleri	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
			ŞÖ6 ŞÖ7 ŞÖ9 ŞÖ10 ŞÖ14 ŞÖ17 ŞÖ19 ŞÖ21 ŞÖ22 ŞÖ24 ÇÖ12 B10 B13 B17
Görsellerin ilgisini çekmesi	47	55.29%	B19 YÖ3 YÖ11 YÖ17 MÖ3 MÖ9 MÖ12 YS8 NÖ1 NÖ9 P6 NS7 U11 U12 U16 U17 U18 U20 U22 U50 U52
Hayvanları sevmesi	11	12.94%	ÇÖ4 ÇÖ5 ÇÖ6 ÇÖ7 ÇÖ8 ÇÖ9 ÇÖ10 ÇÖ11 ÇÖ12 ÇÖ13 ÇÖ14
Yaşına uygun olması	6	7.06%	YÖ14 YÖ15 YÖ16 YÖ17 YÖ18 YÖ19
Resim yapmayı sevmesi	5	5.88%	B7 ŞS5 YÖ7 P11 NS12
Hayal gücüne yakın olması	5	5.88%	NÖ6 P8 NS10 M4 U13

Televizyon etkisi	4	4.71%	ŞÖ5 ŞÖ6 ŞÖ7 ŞÖ8
Uzay öğelerine ilgi duyması	2	2.35%	ŞS14 P9
Kahramanları sevmesi	1	1.18%	MS10
Üretkenliğini ve yaratıcılığını artıyor olması	1	1.18%	M16
Kendi kendine masal anlatmayı sevmesi	1	1.18%	YÖ15
Görsel düşünce becerisini geliştirmesi	1	1.18%	U37
Arabaları sevmesi	1	1.18%	NS9

“Çocuğunuz en çok hangi (tema, konu, görsel tasarım, baskı özellikleri vb.) kitaplardan hoşlanıyor? sorusunun nedenlerini gösteren tablo incelendiğinde elde edilen bulguların çok geniş yelpazede olduğu görülmektedir. Tabloya göre sıklıkla belirtilen üç neden; görsellerin ilgisini çekmesi (%55.29), hayvanları sevmesi (%12.94) ve yaşına uygun olması (%7.06) şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 30:

Çocukların Tercih Ettiği Kitapların Dağılımı

Verilen Cevaplar	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Kırmızı Başlıklı Kız	11	5,12%	ŞS2 N3 ÇS4 YS2 NÖ12 NÖ6 MÖ10 M7 M13 U44 U43
Heidi Serisi	7	3,26%	ŞÖ15 B14 B15 MS6 NÖ2 NÖ1 MÖ1
Rapunzel	6	2,79%	N1 P3 YS3 MS13 MS6 MÖ1

Pamuk Prenses	6	2,79%	ŞS4 P3 ÇS4 YÖ4 U13 U6
Sindirella	6	2,79%	P11 YS5 MS13 MS10 NÖ6 YÖ15
Kral Şakir-Varol Yaşaroğlu	5	2,33%	ÇÖ9 ÇÖ14 ÇS1 U42 U30
Keloğlan Masalları- Yasemin	4	1,86%	ŞÖ10 MS1 NÖ12 YÖ5 M14
Karaaslan			
Pinokyo	4	1,86%	P12 ÇS4 M17 U18
Peter Pan	3	1,40%	ŞÖ13 YS6 U23
TinTin ile Posti-Nalan Aktaş	3	1,40%	ÇÖ4 ÇÖ12 M10
Sönmez			
Pembe Kulak	3	1,40%	ÇÖ13 N4 YS7
Masal Parkı- Aynur Sayın	3	1,40%	ŞS15 NS9 NÖ3
Uyuyan Güzel	3	1,40%	N1 ÇS4 NÖ10
Bal Ayısı Momo	3	1,40%	YÖ11 U44 U43
Hiçbir Şey Yapmama Günü	3	1,40%	U55 U47 U21
La Fontaine Masalları	2	0,93%	ŞÖ14 P4
Spiderman	2	0,93%	ŞÖ25 YÖ14
Farklı Ama Aynı- Feridun Oral	2	0,93%	U12 U11
Benim Adım Nele-Alisa Candan	2	0,93%	ÇÖ5 NS14
Karsu			
Çizmeli Kedi-Özge İnce	2	0,93%	ÇÖ16 ŞS11
Ayı Kim Çaldı?-Helen Stratton	2	0,93%	ÇÖ17 B16
Would			

Kurşun Asker	2	0,93%	B9 MÖ3
Deniz Kızı	2	0,93%	B19 NÖ15
Penguen Karcan-Nalan Aktaş	2	0,93%	ŞS3 MS4
Sönmez			
Hansel ve Gratel	2	0,93%	ÇS4 U37
Çirkin Ördek Yavrusu - Aydede	2	0,93%	ÇS4 MÖ1
Serisi			
Aslan ile Fare	2	0,93%	NS6 YÖ3
My Little Pony	2	0,93%	YÖ17 YÖ15
Küçük Prens-Antonie de Saint	2	0,93%	YÖ6 U47
Minik Ayı Denize Gidiyor-Melanie	2	0,93%	U41 U20
Joyce			
Sevdiği kitap yok	2	0,93%	B12 ŞS8
Aç Tırtıl-Eric Carle	2	0,93%	B1 YS7
Hepsini seviyor	1	0,47%	ÇÖ2
Bilmiyorum	1	0,47%	ŞÖ26
Maymun Mini'nin Hayalleri-Selin	1	0,47%	ŞÖ3
Işıkseli			
Masal Ülkesi-Nefise Atçakarlar	1	0,47%	ŞÖ4
Ayşe/En Güzel Dostum-Seca Öztürk	1	0,47%	ŞÖ5
Zebra Şirin	1	0,47%	ŞÖ6
Panda/Pandi-Müjgan Şeyhi	1	0,47%	ŞÖ6
Allah'ın Sani İsmi Öğreniyorum-	1	0,47%	ŞÖ6

Nur Kutlu			
Göl Çiçekleri-Çiğdem Gündeş	1	0,47%	ŞÖ7
Kanguru Zıp Zıp-Nur Kutlu	1	0,47%	ŞÖ9
Meraklı Minik-Tuğba Çetinkaya	1	0,47%	ŞÖ11
Uludağ			
Köstebek Kösti- Nur Kutlu	1	0,47%	ŞÖ12
Yaramaz Zıp Zıp-Şokuh Gasemmia	1	0,47%	ŞÖ12
Emanet Kek- Claire Jobert	1	0,47%	ŞÖ14
Yaşlı Maymun-A. Birsen Yiğit	1	0,47%	ŞÖ17
Süper İkizler-Nehir Aydın	1	0,47%	ŞÖ18
Gökdoğan			
Çomardan Masallar -Sara Gürbüz	1	0,47%	ŞÖ19
Özeren			
365 Günde Sevgili	1	0,47%	ŞÖ20
Peygamberim-Nurdan Damla			
Winnie The Pooh	1	0,47%	ŞÖ21
Aylar Kitap Okumaz	1	0,47%	ŞÖ21
Bir Dostluk Masalı	1	0,47%	ŞÖ21
Üç Kedi Bir Dilek-Sara Şahinkanat	1	0,47%	ŞÖ22
Panda Yayınlarının Kitapları	1	0,47%	ŞÖ23
Cesur Ördek-Nalan Aktaş Sönmez	1	0,47%	ŞÖ24
Evvel Zaman İçinde-Emel İpek	1	0,47%	ÇÖ6
Sevgi Canavarı Serisi-Rachel Bright	1	0,47%	ÇÖ10

Garfield	1	0,47%	ÇÖ11
Mutluluk Ülkesi- Pelin Aras	1	0,47%	ÇÖ15
Çiko Nereye Kayboldu?-Özgür	1	0,47%	ÇÖ18
Sinan			
Bir Garip Kuyruk-Şermin Yaşar	1	0,47%	ÇÖ19
Seyit Onbaşı	1	0,47%	B1
Tübitak Hayvanlar Serisi	1	0,47%	B1
Karpuz Kokulu Masallar	1	0,47%	B2
Caillou Kitapları-Rager Harvey	1	0,47%	B3
Karakter Geliştiren 365 Masal-Betül	1	0,47%	B3
Yağsağan			
Tatlı Bela Angela-Alan Macdonald	1	0,47%	B4
365 Gün Güzel Davranış-Tali	1	0,47%	B5
Ayda ki Adam-Simon Bartram	1	0,47%	B6
Mutluluk Okyanusu-Seyit Ahmet	1	0,47%	B7
Uzun			
Küçük İzci-Sevda Müjgan Yüksel	1	0,47%	B7
Obur Kaz-Engin Özatalay	1	0,47%	B8
Nilüfer Perisi-Özlen Aytek	1	0,47%	B10
Kırmızı Araba-Nalan Aktaş Sönmez	1	0,47%	B11
Kurt ve Anne Kuzu	1	0,47%	B13
Elsa ve Anna	1	0,47%	B14
Üç Balık	1	0,47%	B17

Nasrettin Hoca	1	0,47%	B18
İki Kızın Hikâyesi-Serap İnce	1	0,47%	ŞS6
Masal Gezegeni	1	0,47%	ŞS7
Kırk Vazo Gerçek Öyküler Serisi	1	0,47%	ŞS7
Temizliğin Önemi-Celal Akbaş	1	0,47%	ŞS7
Su Damlası-Pınar Selek	1	0,47%	ŞS9
Karlar Kraliçesi-Dünya Masalları	1	0,47%	ŞS12
Minik Uğur Böceği-Zarife Üspolat	1	0,47%	ŞS13
Ayda-Anna Milbourne	1	0,47%	ŞS14
Mışıl Mışıl Masallar	1	0,47%	ŞS18
Sevimli Kahramanlar	1	0,47%	N2
Penguenler	1	0,47%	N2
Bal Köpüğü Tatlı Bir Sürpriz-Ceyda	1	0,47%	P1
Düvenci			
Tübitak/Gezegenler	1	0,47%	P2
Andersen Masalları	1	0,47%	P4
Fare Adlı Kedi- Doğan Gündüz	1	0,47%	P6
Prensesler Kraliyet Okulu-Geraldine	1	0,47%	P7
Collet			
Sihirli Deniz Kızları	1	0,47%	P8
Yardımlaşma-İsmihan Arslan	1	0,47%	P9
Boyamalı Masallar - Karatay Çocuk	1	0,47%	P13
Yayınları			

Hazine Avcıları-Henriette Wich	1	0,47%	P15
Limon ile Zeytin - Salih Memecan	1	0,47%	ÇS1
La Fontaine'den Bana Bir Masal	1	0,47%	ÇS3
Anlat - Pedagog Ayşen Oy			
At-Tilki ve Kurt Hikayesi	1	0,47%	ÇS6
Dodo Kuşu Cosmo	1	0,47%	YS2
En Güzel Prenses Masallar-Doğan	1	0,47%	YS4
Egmont			
Pamuk ile Tekir	1	0,47%	YS7
Masal Roketi- Müjgan Şeyhi	1	0,47%	YS9
Masal Treni- Müjgan Şeyhi	1	0,47%	YS9
Çizgi Alıştırmaları-Ülkü Unsu	1	0,47%	MS11
Goldilocks ve Üç Ayı - Russel	1	0,47%	MS8
Punter			
Holle Ana	1	0,47%	MS7
Güneş Ay ve Yıldızlar - Stefan	1	0,47%	NS16
Turnbull			
Yıldızlar ve Gezegenler	1	0,47%	NS16
Şaşırtıcı Dünya	1	0,47%	NS16
Hoş Geldin Minik Buzağı - Sevda	1	0,47%	NS13
Sevcan Uşak			
Levent Bursa'da - Mustafa Orakçı	1	0,47%	NS12
Moanna	1	0,47%	NS5

Sarı Vosvosun Karın Ağrısı-Nurşen Şirin	1	0,47%	NS4
Masal Saati -Nehir Aydın	1	0,47%	NS15
Gökdoğan			
Tali'nin Maceraları - Berrin Göncü	1	0,47%	NS14
Işıkoğlu			
Küçük Beylere Masal Kitabı	1	0,47%	NS11
Ali Baba ve Kırk Haramiler	1	0,47%	NS10
Papağan Papi - Nur Kutlu	1	0,47%	NS7
Canım Kardeşim- Beyza Akyüz	1	0,47%	NS7
Üç Dilek	1	0,47%	NS6
Tavşan ile Kaplumbağa	1	0,47%	NS6
Limon Kokulu Masallar	1	0,47%	NS6
Bıcırık Tedi	1	0,47%	NS3
Pati ve Sınıfı - Nalan Aktaş Sönmez	1	0,47%	NS2
Güzel ve Çirkin	1	0,47%	NÖ17
Sakız Sardunya - Elif Şafak	1	0,47%	NÖ16
Geç Gelen Mutluluk - Mehmet Azim	1	0,47%	NÖ13
Mini Masallar Vak Vak Vaki	1	0,47%	NÖ9
Hafiyeler ve Gerçekler-Ros Asguith	1	0,47%	NÖ8
Buzz ve Özel Görevi	1	0,47%	MÖ12
Bir Ayet Bir Hikaye-Meha Ali	1	0,47%	MÖ9
Masal Kitapları-Seyit Ahmet Uzun	1	0,47%	MÖ8

Ağaçlar - Alison Farmento	1	0,47%	MÖ7
Ada'nın Hayal Dünyası - Özlem Dağ	1	0,47%	MÖ3
Köstebek Çıtırık - Nalan Aktaş	1	0,47%	MÖ2
Sönmez			
Benek Buzağı - Mustafa Balel	1	0,47%	YÖ13
Vişne Kokulu Masallar	1	0,47%	YÖ12
Uzaklarda Bir Ülke - Sevinç	1	0,47%	YÖ12
Kuşoğlu			
Kırmızı Beyaz	1	0,47%	YÖ10
İyilik Sever Çiçi - Mehmet Orhan	1	0,47%	YÖ8
Arabalar - Doğan Egmont	1	0,47%	YÖ2
Kartopu ile Kardan Adam - Emine	1	0,47%	M2
Yılmaz			
Hiç Bitmeyen Şey - Helen Dochorty	1	0,47%	M5
Nele'nin Kar Tatili Heyecanı	1	0,47%	M6
Nele Tatile Gidiyor	1	0,47%	M6
Grimm Kardeşler - Charles Perrault	1	0,47%	M7
Çiftlik Öyküleri	1	0,47%	M9
Uçan Sandık	1	0,47%	M11
Bakalım Tanıyalım - Final Kültür	1	0,47%	M15
Sanat Yayınları			
Karanlıktan Korkulmazki - Carole	1	0,47%	M18
Bauvers			

Televizyoncu Ali- Gülçin Alpöge	1	0,47%	U1
Şaşkın- Gülçin Alpöge	1	0,47%	U1
Arkadaşım Yılmaz	1	0,47%	U1
Ayça'nın Yaş Günü-Yücel Kaya	1	0,47%	U50
Yağmurlu Bir Gün - Feridun Oral	1	0,47%	U14
Şimşek M. Queen	1	0,47%	U17
Pijamaskeliler	1	0,47%	U17
Denizaltı Parkı- Nur Efşan	1	0,47%	U27
Çağlaroğlu			
Levent Serisi - Mustafa Orakçı	1	0,47%	U52
Küçük Ayşegül Serisi - Gilbert	1	0,47%	U56
Delohoye			
Şu Yaramaz Tavşanlar-Ciara Flood	1	0,47%	U54
Anne Tavuk Anlatıyor - Christina	1	0,47%	U53
Beigel /Harve Le Goff			
Curious George	1	0,47%	U51
Robot Köpek	1	0,47%	U49
Ormanın Kitabı-Rudyard Kipling	1	0,47%	U49
Penguen ve Arkadaşları	1	0,47%	U48
Kaplanı Sakın Gıdıklama - Pamela	1	0,47%	U46
Budchard			
İnci Minci Birinci -Muzaffer İzgü	1	0,47%	U45
Tembel Balık Sefa - Tülin	1	0,47%	U41

Kozikoğlu			
Bremen Mızıkacıları	1	0,47%	U42
Büyüdüğüm Zaman- Melanie Joyce	1	0,47%	U36
Kanatlı Kirpi ile Uçan Kaplumbağa -	1	0,47%	U35
Bilgin Adalı			
Uğurböceği Lusi	1	0,47%	U34
Yaramaz Tavşanlar	1	0,47%	U34
Can'ın Hikâyeleri	1	0,47%	U33
Ektiğim Tohumdan Dinozor Çıktı -	1	0,47%	U32
Caryl Hard			
Sarı Vos Vos Düt Düt - Fatma Işık	1	0,47%	U31
Elmer ve Yeni Bir Macera - David	1	0,47%	U29
Nakee			
Sağlıklıyım Şükrediyorum - Eren	1	0,47%	U26
Tatari			
Anne Tavuğun Hikâyeleri	1	0,47%	U25
Jack ve FuluFulu Ağacı	1	0,47%	U22
Elif Pizza Yapıyor	1	0,47%	U22
Küçük Karabalık	1	0,47%	U15
Dünya Masalları	1	0,47%	U13
Keşfedin Dinozorlar	1	0,47%	U10
Bu Kış Kimse Üşümeyecek -	1	0,47%	U9
Feridun Oral			

Karabaş - Tuvana Gülcan	1	0,47%	U8
Küçük Hasır Şapka - Korkut Erdur	1	0,47%	U7
Annemin Çantası - Sara Şahinkanat	1	0,47%	U5
Pisi Kedi İyi Uykular - Lora Jones	1	0,47%	U3
Kayıp Köpek Üzüm	1	0,47%	U1
Köpekler Bale Yapmaz	1	0,47%	U1

**41 katılımcı soruya cevap vermemişlerdir.*16 katılımcı geçersiz cevap vermişlerdir.*

Çocukların en çok tercih ettiği kitap isimlerini gösteren Tablo 30 incelendiğinde araştırmaya katılan ailelerin verdiği kitap isimlerinin çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Çocuklar tarafından tercih edilen kitap isimlerine bakıldığında Kırmızı Başlıklı Kız (%5.12), Heidi Serisi (%3.26), Pamuk Prenses (%2.79), Rapunzel (%2.79), Sindirella (%2.79) gibi çeviri çocuk masal kitaplarının sıklıkla tercih edildiği görülmektedir. Bu kitapları Kral Şakir (%2.33), Keloğlan Masalları (%1.86), Pinokyo (%1.86), Peter Pan (%1.40), Bal Ayısı Momo (%1.40), Hiçbir Şey Yapmama Günü (%1.40) isimli kitaplar izlemektedir. Çocuklar tarafından sıklıkla tercih edilen kitapların büyük çoğunluğunun dünya masalları ağırlıklı çeviri kitaplar olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 31:

Ailelerin Çocuğu İle Birlikte Kütüphaneye Gitme Sıklığı Dağılımı

Kütüphaneye Gitme Sıklığı	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Haftada 2 - 3 kez	1	0,39%	U12
Haftada bir	3	1,16%	P6 M10 U7
Ayda bir	27	10,42%	ŞÖ12 ÇÖ18 B1 B7 ŞS2 YÖ8 YÖ9 YÖ13 P4 MS1 NS11 U1 U3 U5 U8 U15 U26 U27 U34 U38 U43 U44 U48 U51 U52

			U53 U55
Senede bir	34	13,13%	ŞÖ9 ŞÖ10 ŞÖ21 ŞÖ24 ÇÖ8 ÇÖ9 ÇÖ17 B16 B19 ŞS1 ŞS6 NÖ8 P2 P3 P7 P8 P9 MS13 MÖ2 MÖ7 MÖ10 MÖ11 ÇS3 ÇS4 NS1 NS6 M13 U22 U24 U25 U37 U39 U42 U50
Hiç	171	66,02%	ŞÖ2 ŞÖ3 ŞÖ4 ŞÖ6 ŞÖ8 ŞÖ11 ŞÖ13 ŞÖ14 ŞÖ15 ŞÖ16 ŞÖ17 ŞÖ18 ŞÖ19 ŞÖ20 ŞÖ22 ŞÖ23 ŞÖ25 ŞÖ27 ÇÖ1 ÇÖ2 ÇÖ4 ÇÖ5 ÇÖ6 ÇÖ7 ÇÖ10 ÇÖ11 ÇÖ12 ÇÖ13 ÇÖ14 ÇÖ15 ÇÖ16 ÇÖ19 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B12 B13 B14 B15 B17 ŞS3 ŞS4 ŞS5 ŞS7 ŞS8 ŞS9 ŞS10 ŞS11 ŞS12 ŞS13 ŞS14 ŞS15 ŞS16 ŞS17 ŞS18 YÖ1 YÖ2 YÖ3 YÖ4 YÖ5 YÖ6 YÖ7 YÖ10 YÖ11 YÖ12 YÖ14 YÖ15 YÖ16 YÖ17 NÖ1 NÖ2 NÖ3 NÖ5 NÖ6 NÖ7 NÖ9 NÖ10 NÖ11 NÖ12 NÖ13 NÖ14 NÖ15 NÖ16 NÖ17 P1 P5 P10 P11 P12 P13 P14 P15 MS4 MS6 MS8 MS9 MS10 MS11 MÖ1 MÖ3 MÖ4 MÖ5 MÖ6 MÖ8 MÖ9 MÖ12 YS1 YS2 YS3 YS5 YS6 YS8 YS9 YS10 YS11 YS12 N1 N2 N3 N4 N5 ÇS1 ÇS2 ÇS5 ÇS6 NS3 NS4 NS5 NS7

			NS8 NS9 NS10 NS12 NS13 NS14 NS15
			M1 M2 M3 M4 M5 M9 M14 M15 M16
			M17 M18 U2 U6 U13 U14 U16 U17 U18
			U19 U20 U21 U23 U28 U30 U31 U32
			U33 U36 U45 U47 U49 U56
Diğer	4	1,54%	ÇÖ3 MS2 NS2 M8

Tablo 32:

Diğer Cevabını Veren Ailelerin Çocuğu İle Birlikte Kütüphaneye Gitme Sıklığı Dağılımı

Diğer Diyenlerin	(f)	%	Katılımcı Ebeveyn Kodları
Kütüphaneye Gitme Sıklığı			
Belirli bir sıklığı yok	16	6,18%	ŞÖ5 ŞÖ7 ŞÖ26 B4 B10 B11 MS7 YS7 M11 U10 U11 U29 U35 U41 U46 U54
Ayda iki	1	0,39%	U9
Senede 3-4 kez	2	0,77%	M7 U4

**8 katılımcı soruyu cevaplamamışlardır. *5 katılımcı geçersiz cevap vermişlerdir.*

Çocuğunuz ile birlikte kütüphaneye gitme sıklığınız ortalama olarak nedir? sorusuna verilen cevapları gösteren tablo incelendiğinde ebeveynlerin çoğunluğunun (%66.02) çocuğu ile birlikte kütüphaneye hiç gitmediği ya da sene bir kere (%13.13) gittiği görülmektedir. Ebeveynler tarafından en az sıklıkta verilen cevapların ise haftada 2-3 kere (%0.39), ayda iki kere (%0.39), senede 3-4 kere (%0.77), haftada bir kere (%1.16) olduğu görülmektedir.

4.3. Çocuklar Tarafından Tercih Edilen Kitaplara Yönelik Bulgular

Bu bölümde öğretmen ve ebeveyn bilgi edinme formlarında yer alan çocukların tercih ettiği kitap isimlerinden yazar ve yayınevi bilgisine ulaşılabilen 50 yerli ve 49 çeviri kitap olmak

üzere toplam 99 kitabın yayınevi, yaş grubu, yazar, çevirmen, çizer, baskı sayısı, baskı yılı, sayfa sayısı, cilt tipi, kâğıt cinsi, boyut, kitap türü bilgisine ve satış rakamlarına göre elde edilen bulgulara yer verilecektir. Birden fazla yayınevi tarafından basılmış, yazar, yayınevi ve satış bilgisine ulaşılamayan kitaplar değerlendirmeye alınmamıştır.

4.3.1. Tercih Edilen Yerli Kitaplara Yönelik Bulgular

Tablo 33:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Yayınevi Tablosu Dağılımı

Yayınevleri	(f)	%	Kitap Kodları
Timaş Yayınları	12	24,00	Y6 Y9 Y10 Y15 Y16 Y17 Y19 Y23 Y37 Y38 Y42 Y43
Yapı Kredi Yayınları	7	14,00	Y1 Y3 Y4 Y5 Y8 Y12 Y28
Damla Yayınları	3	6,00	Y18 Y32 Y44
Nesil Çocuk Yayınları	3	6,00	Y7 Y14 Y21
Beyaz Balina Yayınları	2	4,00	Y20 Y29
Eksik Parça Çocuk Yayınları	2	4,00	Y33 Y34
Elma Yayınevi	2	4,00	Y11 Y26
Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları	2	4,00	Y48 Y49
Mavi Lale Yayınları	1	2,00	Y45
Tudem Yayınları	1	2,00	Y50
Kılavuz Yayınları	1	2,00	Y47
Bilgi Yayınevi	1	2,00	Y30
Red House Kidz	1	2,00	Y13
Çocuk Gezegeni	1	2,00	Y39
Yuva Yayınları	1	2,00	Y40

Morışık Yayınları	1	2,00	Y46
Çilek Yayınları	1	2,00	Y24
Özyürek Yayınları	1	2,00	Y31
Mor Elma Yayınları	1	2,00	Y41
Can Çocuk Yayınları	1	2,00	Y27
Hepsiçocuk Yayınevi	1	2,00	Y35
Doğan Egmont	1	2,00	Y2
Erdem Çocuk Yayınları	1	2,00	Y25
Martı Çocuk Yayınları	1	2,00	Y36
Tandem Yayınları	1	2,00	Y50

Çocuklar tarafından en çok tercih edilen yerli kitapları gösteren tablo incelendiğinde 25 farklı yayınevi olduğu ve kitapların yayınevlerinin oldukça geniş bir yelpazede yer aldığı görülmektedir. Tercih edilen yerli çocuk kitaplarının yayınevi listesinde ilk üç sırada sırasıyla Timaş Yayınları (%24.00), Yapı Kredi Yayınları (%14.00), Damla Yayınları (%6.00) olduğu görülmektedir.

Tablo 34:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Yaş Grubu Dağılımı

Yaş Grubu	(f)	%	Kitap Kodları
			Y1 Y3 Y4 Y5 Y7 Y8 Y9 Y10 Y11 Y12 Y13
0-5 yaş okul öncesi	25	50,00	Y15 Y17 Y18 Y19 Y21 Y24 Y29 Y36 Y39 Y41 Y44 Y46 Y47 Y49
6-10 yaş çocuk kitapları	24	48,00	Y2 Y6 Y14 Y16 Y20 Y22 Y23 Y25 Y26 Y27 Y28 Y30 Y31 Y32 Y33 Y34 Y35 Y37 Y38

			Y40 Y42 Y43 Y45 Y48
Belirtilmemiş	1	2,00	Y50

Çocuklar tarafından en çok tercih edilen yerli kitapların ait olduğu yaş grubu kategorisini gösteren tablo incelendiğinde kitapların yarısının (%50.00) 0-5 yaş okul öncesi kitapları kategorisinde yer aldığı görülürken önemli bir bölümünün ise (%48.00) 6-10 yaş çocuk kitapları kategorisine ait olduğu görülmektedir.

Tablo 35:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Yazar Dağılımı

Yazarlar	(f)	%	Kitap Kodları
Nalan Aktaş Sönmez	6	12,00	Y9 Y10 Y15 Y17 Y23 Y24
Nur Kutlu	4	8,00	Y37 Y38 Y42 Y43
Sara Şahinkanat	3	6,00	Y1 Y3 Y5
Feridun Oral	3	6,00	Y4 Y8 Y12
Nehir Aydın Gökdoğan	2	4,00	Y32 Y44
Gülçin Alpöge	2	4,00	Y48 Y49
Selin Işıkseli	1	2,00	Y29
Seca Öztürk	1	2,00	Y45
Çiğdem Gündeş	1	2,00	Y22
Yasemin Karaaslan	1	2,00	Y47
Nurdan Damla	1	2,00	Y6
Varol Yaşaroğlu	1	2,00	Y33
Şermin Yaşar	1	2,00	Y11
Betül Yağsağan	1	2,00	Y18

Ali Karaçam & Süleyman Ezber	1	2,00	Y14
Seyit Ahmet Uzun	1	2,00	Y39
Sevda Müjgan Yüksel	1	2,00	Y40
Engin Özatalay	1	2,00	Y46
Pınar Selek	1	2,00	Y31
Zarife Üspolat	1	2,00	Y41
Ceyda Düvenci	1	2,00	Y26
Doğan Gündüz	1	2,00	Y27
Mustafa Orakçı	1	2,00	Y16
Nurşen Şirin	1	2,00	Y19
Berrin Göncü Işıkoğlu	1	2,00	Y7
Demirhan Kadioğlu	1	2,00	Y35
Elif Şafak	1	2,00	Y2
Mustafa Balel	1	2,00	Y34
Sevinç Kuşoğlu	1	2,00	Y25
Mehmet Orhan	1	2,00	Y36
Yücel Kaya	1	2,00	Y50
Muzaffer İzgü	1	2,00	Y30
Tülin Kozikoğlu	1	2,00	Y13
Bilgin Adalı	1	2,00	Y28
Fatma Işık	1	2,00	Y20
Eren Tatari	1	2,00	Y21

Çocuklar tarafından en çok tercih edilen yerli çocuk kitaplarının yazarlarını gösteren tablo incelendiğinde ilk üç sırada sırasıyla Nalan Aktaş Sönmez (%12.00), Nur Kutlu (%8.00), Sara Şahinkanat ve Feridun Oral (%6.00) olduğu görülmektedir. Yerli kitapların yazar bilgilerini gösteren tabloda Muzaffer İzgü (%2.00), Bilgin Adalı (%2.00), Tülin Kozikoğlu (%2.00) ve Varol Yaşaroğlu (%2.00) gibi yazarların da yer aldığı görülmektedir.

Tablo 36:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Çizer Dağılımı

Çizerler	(f)	%	Kitap Kodları
			Y2 Y7 Y9 Y10 Y14 Y15 Y16 Y17 Y19 Y21
Çizer Belirtilmemiş	30	60,00	Y24 Y25 Y30 Y31 Y32 Y33 Y34 Y35 Y36 Y37 Y38 Y39 Y41 Y42 Y43 Y44 Y45 Y46 Y47 Y50
Ayşe İnan	3	6,00	Y1 Y3 Y5
Feridun Oral	3	6,00	Y4 Y8 Y12
Şebnem Kepkek	1	2,00	Y29
Ercan Polat	1	2,00	Y23
Oya Diker	1	2,00	Y11
Ebru Diril	1	2,00	Y18
Ferit Avcı	1	2,00	Y48
Vaghar Aghei	1	2,00	Y27
Gamze Baltaş	1	2,00	Y49
Sedat Girgin	1	2,00	Y13
Ayşin Delibaş Eroğlu	1	2,00	Y28
Gökçe Ayyıldız	1	2,00	Y20

Pervin Özcan	1	2,00	Y26
Murat Bingöl	1	2,00	Y40
Osman Turhan	1	2,00	Y6
Mavisu Demirağ	1	2,00	Y22

Çocuklar tarafından en çok tercih edilen yerli çocuk kitaplarının çizir bilgileri Tablo 36’da sunulmuştur. Tablo 36 incelendiğinde çizir bilgisine ulaşılan çocukların tercih ettiği yerli kitaplar arasında Ayşe İnan (%6.00) ve Feridun Oral (%6.00) tarafından çizirliği yapılan kitapların daha yüksek frekansta çıktığı görülmektedir. Ayrıca tercih edilen yerli kitaplar arasında yazarı ve çizeri aynı olan kişinin sadece Feridun Oral olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 37:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Baskı Sayısı Dağılımı

Baskı Sayısı	(f)	%	Kitap Kodları
			Y11 Y13 Y15 Y18 Y20 Y21 Y23 Y26 Y29 Y31 Y32
1. baskı	25	50,00	Y33 Y34 Y35 Y36 Y37 Y38 Y39 Y40 Y41 Y42 Y44 Y45 Y46 Y47
2. baskı	6	12,00	Y14 Y17 Y22 Y24 Y25 Y27
Belirtilmemiş	4	8,00	Y7 Y48 Y49 Y50
13. baskı	3	6,00	Y4 Y9 Y10
3. baskı	2	4,00	Y2 Y43
8. baskı	2	4,00	Y8 Y19
25. baskı	2	4,00	Y1 Y6
4. baskı	1	2,00	Y30
5. baskı	1	2,00	Y28

6. baskı	1	2,00	Y12
12. baskı	1	2,00	Y5
16. baskı	1	2,00	Y3
20. baskı	1	2,00	Y16

Çocuklar tarafından en çok tercih edilen yerli kitapların baskı sayısı bilgisini gösteren tablo incelendiğinde kitapların yarısının (%50.00) 1. baskı olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra kitapların bir bölümünün 2. baskı (%12.00), 13.baskı (%6.00), 3.baskı (%4.00), 8.baskı (%4.00) ve 25.baskı (%4.00) olduğu da görülmektedir.

Tablo 38:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Baskı Yılı Dağılımı

Baskı Yılı	(f)	%	Kitap Kodları
2019	12	24,00	Y1 Y3 Y4 Y5 Y8 Y12 Y16 Y19 Y23 Y28 Y33 Y37
2016	7	14,00	Y14 Y20 Y22 Y29 Y32 Y34 39
2012	6	12,00	Y17 Y25 Y38 Y42 Y43 Y46
2018	5	10,00	Y6 Y9 Y10 Y24 Y40
2009	4	8,00	Y18 Y44 Y48 Y49
2017	4	8,00	Y11 Y26 Y27 Y36
2015	3	6,00	Y2 Y13 Y41
2010	2	4,00	Y30 Y31
2011	2	4,00	Y7 Y15
2013	2	4,00	Y21 Y45
2006	1	2,00	Y47
2007	1	2,00	Y35

Belirtilmemiş 1 2,00 Y50

Çocuklar tarafından en çok tercih edilen yerli kitapların baskı yılı bilgisini gösteren tablo incelendiğinde kitapların basım yıllarının 2006 ile 2019 yılları arasında değiştiği belirlenmiştir. Tercih edilen çocuk kitaplarının en yüksek oranı (%24.00) teşkil eden baskı yılının 2019 olduğu görülmektedir.

Tablo 39:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Sayfa Sayısı Dağılımı

Sayfa Sayısı	(f)	%	Kitap Kodları
14-20	4	8,00	Y19 Y24 Y36 Y41 Y21 Y12 Y13 Y22 Y4 Y8 Y48 Y49 Y1 Y10 Y11 Y15
21-40	27	54,00	Y17 Y20 Y23 Y26 Y27 Y29 Y3 Y34 Y37 Y38 Y42 Y43 Y9 Y28 Y5
41-60	1	2,00	Y31
61-80	3	6,00	Y25 Y39 Y40
81-100	1	2,00	Y16
101-200	1	2,00	Y2
201-400	6	12,00	Y33 Y18 Y45 Y35 Y14 Y44
401-448	2	4,00	Y6 Y30
Belirtilmemiş	5	10,00	Y7 Y32 Y46 Y47 Y50

Çocuklar tarafından en çok tercih edilen yerli kitapların sayfa sayısı bilgisini gösteren tablo incelendiğinde kitapların sayfa sayısının 14 ile 448 arasında değiştiği görülmektedir. Buna

göre çocuklar tarafından tercih edilen yerli kitapların yarısından fazlasının (%54.00) sayfa sayısının 21-40 aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 40:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Cilt Tipi Dağılımı

Cilt Tipi	(f)	%	Kitap Kodları
			Y10 Y11 Y13 Y15 Y16 Y17 Y19 Y2 Y20 Y21 Y22
Karton kapak	38	76,00	Y23 Y24 Y25 Y26 Y27 Y28 Y29 Y31 Y32 Y34 Y35 Y36 Y37 Y38 Y39 Y4 Y40 Y41 Y42 Y43 Y45 Y46 Y47 Y5 Y7 Y8 Y9
Ciltli	9	18,00	Y1 Y3 Y6 Y12 Y14 Y18 Y30 Y33 Y44
Belirtilmemiş	3	6,00	Y48 Y49 Y50

Çocuklar tarafından en çok tercih edilen yerli kitapların cilt tipi bilgisini gösteren tablo incelendiğinde kitapların çoğunluğunun (%76.00) karton kapak olduğu görülürken kitapların bir bölümünün ise (%18.00) ciltli olduğu görülmektedir.

Tablo 41:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Kâğıt Cinsi Dağılımı

Kâğıt Cinsi	(f)	%	Kitap Kodları
Kitap kâğıdı	25	50,00	Y2 Y3 Y5 Y11 Y13 Y14 Y16 Y18 Y20 Y23 Y24 Y27 Y28 Y29 Y33 Y35 Y36 Y37 Y38 Y41 Y42 Y43 Y44 Y45 Y46
Kuşe kâğıt	11	22,00	Y1 Y4 Y8 Y9 Y10 Y12 Y15 Y17 Y19 Y26 Y47
1. hamur kâğıt	9	18,00	Y6 Y7 Y21 Y22 Y30 Y31 Y34 Y39 Y40
2. hamur kâğıt	1	2,00	Y32
3. hamur kâğıt	1	2,00	Y25

Belirtilmemiş 3 6,00 Y48 Y49 Y50

Çocuklar tarafından sıklıkla tercih edilen çocuk kitaplarının kâğıt cinsi bilgilerini gösteren tablo incelendiğinde kitapların basımında kullanılan kâğıt cinsinin kitap kâğıdı, kuşe kâğıt, 1. hamur kâğıt, 2. hamur kâğıt ve 3. hamur kâğıt olduğu tespit edilmiştir. Tercih edilen yerli kitapların yarısının (%50.00) kitap kâğıdı olduğu görülmektedir. Tercih edilen yerli kitaplarda en az sıklıkta kullanılan kâğıt cinsinin ise 2.hamur kâğıt ve 3. hamur kâğıt olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 42:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Boyut Dağılımı

Boyutları	(f)	%	Kitap Kodları
Belirtilmemiş	4	10,00	Y45 Y48 Y49 Y50
11,5x16,5	5	10,00	Y9 Y10 Y15 Y17 Y23
20x26	5	10,00	Y19 Y37 Y38 Y42 Y43
13,5x19,5	5	10,00	Y2 Y25 Y27 Y31 Y47
14,5x21	2	4,00	Y30 Y35
11x16	2	4,00	Y20 Y29
15x20	2	4,00	Y39 Y40
20,5x28	2	4,00	Y5 Y28
24x29	1	2,00	Y21
24x29,3	1	2,00	Y8
24,6x29,6	1	2,00	Y4
20,5x27,5	1	2,00	Y3
19,5x27,5	1	2,00	Y18

19,5x27	1	2,00	Y7
20x20	1	2,00	Y22
12,5x19,5	1	2,00	Y16
14x20	1	2,00	Y34
15,5x21,5	1	2,00	Y44
20,5x28,5	1	2,00	Y6
16x24	1	2,00	Y36
19x24	1	2,00	Y11
22x22	1	2,00	Y14
16,5x23,5	1	2,00	Y46
21x29,7	1	2,00	Y24
30x21,5	1	2,00	Y41
22x24	1	2,00	Y26
20x27	1	2,00	Y1
27x27	1	2,00	Y12
24x22	1	2,00	Y13
13,5x21	1	2,00	Y33
14x21	1	2,00	Y32

*(En x Boy)

Tercih edilen yerli kitapların boyutları Tablo 42’de sunulmuştur. Buna göre tercih edilen yerli kitap boyutlarının çok çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Yerli çocuk kitapları arasında en yüksek frekans gösteren boyutların en ve boy ölçülerinin sırasıyla 11,5x16,5 (%10.00), 13,5x19,5 (%10.00) ve 20x26 (%10.00) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 43:

Tercih Edilen Yerli Kitap Türleri Dağılımı

Kitap Türleri	(f)	%	Kitap Kodları
Hikâye	23	46,00	Y1 Y12 Y13 Y16 Y20 Y22 Y24 Y26 Y27 Y28 Y3 Y32 Y33 Y34 Y4 Y40 Y41 Y48 Y49 Y5 Y50 Y7 Y8
Masal	19	38,00	Y2 Y10 Y11 Y15 Y17 Y18 Y19 Y23 Y25 Y29 Y30 Y31 Y35 Y36 Y39 Y44 Y46 Y47 Y9
Dini eğitim	8	16,00	Y6 Y14 Y21 Y37 Y38 Y42 Y43 Y45

Çocukların tercih ettiği yerli kitapların türlerini gösteren tablo incelendiğinde kitapların yarısına yakınının (%46.00) hikâye türünde olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra tercih edilen yerli çocuk kitapları arasında masal (%38.00) ve dini eğitim kitapları (%16.00) da bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 44:

Tercih Edilen Yerli Kitapların Satış Rakamları Dağılımı

Yerli Kitaplar	Satış Adedi	Kitap Kodları
Üç Kedi Bir Dilek-Sara Şahinkanat	21334	Y1
Sakız Sardunya - Elif Şafak	13001	Y2
Annemin Çantası - Sara Şahinkanat	10904	Y3
Farklı Ama Aynı- Feridun Oral	8142	Y4
3 Kedi 1 Canavar-Sara Şahinkanat	7975	Y5
365 Günde Sevgili Peygamberim-Nurdan Damla	7199	Y6
Tali'nin Maceraları - Berrin Göncü Işıkoğlu	6214	Y7

Bu Kış Kimse Üşümeyecek - Feridun Oral	2854	Y8
Kötebek Çıtırık - Nalan Aktaş Sönmez	2003	Y9
Penguen Karcan-Nalan Aktaş Sönmez	1727	Y10
Bir Garip Kuyruk-Şermin Yaşar	1588	Y11
Yağmurlu Bir Gün - Feridun Oral	1567	Y12
Tembel Balık Sefa - Tülün Kozikoğlu	1556	Y13
365 Gün Güzel Davranış-Ali Karaçam & Süleyman Ezber	1126	Y14
TinTin ile Posti-Nalan Aktaş Sönmez	1052	Y15
Levent Bursa'da - Mustafa Orakçı	910	Y16
Pati ve Sınıfı - Nalan Aktaş Sönmez	821	Y17
Karakter Geliştiren 365 Masal-Betül Yağsağan	791	Y18
Sarı Vosvosun Karın Ağrısı-Nurşen Şirin	490	Y19
Sarı Vos Vos Düt Düt - Fatma Işık	367	Y20
Sağlıklıyım Şükürediyorum - Eren Tatari	346	Y21
Göl Çiçekleri-Çiğdem Gündeş	265	Y22
Cesur Ördek-Nalan Aktaş Sönmez	240	Y23
Kırmızı Araba-Nalan Aktaş Sönmez	234	Y24
Uzaklarda Bir Ülke - Sevinç Kuşoğlu	227	Y25
Bal Köpüğü Tatlı Bir Sürpriz-Ceyda Düvenci	211	Y26
Fare Adlı Kedi- Doğan Gündüz	209	Y27
Kanatlı Kirpi ile Uçan Kaplumbağa - Bilgin Adalı	182	Y28
Maymun Mini'nin Hayalleri -Selin Işıkseli	153	Y29
İnci Minci Birinci -Muzaffer İzgü	124	Y30

Su Damlası-Pınar Selek	114	Y31
Süper İkizler-Nehir Aydın Gökdoğan	101	Y32
Kral Şakir Serisi-Varol Yaşaroğlu	69	Y33
Benek Buzağı - Mustafa Balel	53	Y34
Küçük Beylere Masal Keyfi-Demirhan Kadioğlu	22	Y35
İyilik Sever Çiçi - Mehmet Orhan	22	Y36
Köstebek Kösti- Nur Kutlu	17	Y37
Kanguru Zıp Zıp-Nur Kutlu	14	Y38
Mutluluk Okyanusu-Seyit Ahmet Uzun	14	Y39
Küçük İzci-Sevda Müjgan Yüksel	14	Y40
Minik Uğur Böceği-Zarife Üspolat	14	Y41
Zebra Şirin/Allah'ın Sani İsmi Öğreniyorum-Nur Kutlu	13	Y42
Papağan Papi - Nur Kutlu	13	Y43
Masal Saati -Nehir Aydın Gökdoğan	8	Y44
Ayşe/En Güzel Dostum-Seca Öztürk	6	Y45
Obur Kaz-Engin Özatalay	5	Y46
Keloğlan Masalları- Yasemin Karaaslan	4	Y47

Toplam Satış Adedi	94315
--------------------	-------

**Satış rakamlarına ulaşamayan 3 kitap (Televizyoncu Ali, Şaşkın, Ayça'nın Yaş Günü)*

*değerlendirmeye alınmamıştır. *15.08.2019 güncel satış rakamlarıdır.*

Çocuklar tarafından tercih edilen yerli çocuk kitaplarının satış bilgilerini gösteren tabloya göre en çok satışı yapılan ilk üç kitabın Üç Kedi Bir Dilek- Sara Şahinkanat (21.334), Sakız Sardunya-Elif Şafak (13.001) ve Annemin Çantası-Sara Şahinkanat (10.904) olduğu

görülmektedir. Çocuklar tarafından tercih edilen yerli kitapların toplam satış miktarının ise 94.315 olduğu görülmektedir.

4.3.2. Tercih Edilen Çeviri Kitaplara Yönelik Bulgular

Tablo 45:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Yayınevi Dağılımı

Yayınevleri	(f)	%	Kitap Kodları
Timaş Yayınları	10	20,41	Ç8 Ç12 Ç13 Ç16 Ç19 Ç20 Ç21 Ç23 Ç31 Ç32
Türkiye İş Bankası Yayınları	8	16,33	Ç5 Ç15 Ç18 Ç27 Ç28 Ç30 Ç45 Ç49
Pearson Yayınları	5	10,20	Ç3 Ç7 Ç9 Ç22 Ç29
1001 Çiçek Kitapları	4	8,16	Ç6 Ç10 Ç36 Ç41
Yapı Kredi Yayınları	3	6,12	Ç1 Ç26 Ç40
Nar Yayınları	2	4,08	Ç33 Ç37
TÜBİTAK	2	4,08	Ç14 Ç24
Çocuk Gezegeni	2	4,08	Ç34 Ç44
Marsık Kitap	1	2,04	Ç4
Uçanbalık Yayınları	1	2,04	Ç25
Mavi Bulut Yayınları	1	2,04	Ç2
Kırmızı Kedi Yayınları	1	2,04	Ç38
Red House Kidz	1	2,04	Ç35
Beyaz Balina Yayınları	1	2,04	Ç42
Maya Kitap	1	2,04	Ç43
Doğan Egmont	1	2,04	Ç48
Top Yayıncılık	1	2,04	Ç47

Pegasus Yayınları	1	2,04	Ç46
Almidilli Yayınları	1	2,04	Ç39
Aylak Kitap	1	2,04	Ç11
Mikado Yayınları	1	2,04	Ç17

Çocuklar tarafından tercih edilen çeviri kitapların yayınevi bilgisini gösteren tablo incelendiğinde 21 farklı yayınevi olduğu ve yayınevlerinin oldukça geniş bir yelpazede yer aldığı görülmektedir. Tercih edilen çeviri kitapların sıklıkla basıldığı yayınevleri ise sırasıyla Timaş Yayınları (%20.41), Türkiye İş Bankası Yayınları (%16.33), 1001 Çiçek Kitapları (%8.16), Pearson Yayınları (%10.20) ve Yapı Kredi Yayınları (%6.12) olduğu görülmektedir.

Tablo 46:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Yaş Grubu Dağılımı

Yaş Grubu	(f)	%	Kitap Kodları
			Ç1 Ç2 Ç3 Ç4 Ç5 Ç6 Ç7 Ç9 Ç10 Ç12 Ç13
0-5 yaş okul öncesi kitapları	29	59,18	Ç15 Ç16 Ç17 Ç18 Ç19 Ç20 Ç21 Ç22 Ç27 Ç28 Ç29 Ç30 Ç31 Ç32 Ç34 Ç39 Ç40 Ç45
			Ç8 Ç11 Ç14 Ç23 Ç24 Ç25 Ç26 Ç33 Ç35 Ç36
6-10 yaş çocuk kitapları	20	40,82	Ç37 Ç38 Ç41 Ç42 Ç43 Ç44 Ç46 Ç47 Ç48 Ç49

Çocuklar tarafından tercih edilen çeviri kitapların ait olduğu yaş grubu kategorisini gösteren tablo incelendiğinde kitapların yarısından fazlasının (%59.18) 0-5 yaş okul öncesi kitapları kategorisinde yer aldığı, yaklaşık yarısının ise (%40.82) 6-10 yaş çocuk kitapları kategorisine ait olduğu görülmektedir.

Tablo 47:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Yazar Dağılımı

Yazarlar	(f)	%	Kitap Kodları
Müjgan Şeyhi	7	14,29	Ç8 Ç12 Ç13 Ç16 Ç19 Ç21 Ç31
Melanie Joyce	2	4,08	Ç15 Ç28
Julia Donaldson	2	4,08	Ç5 Ç41
Nefise Akçakarlar	1	2,04	Ç32
Şokuh Gasemnia	1	2,04	Ç20
Claire Jobert	1	2,04	Ç37
Emma Chichester Clark	1	2,04	Ç6
Susanna Isern	1	2,04	Ç25
Rachel Bright	1	2,04	Ç10
Stratton Would	1	2,04	Ç1
Eric Carle	1	2,04	Ç2
Alan Mcdonald	1	2,04	Ç38
Simon Bartram	1	2,04	Ç35
Hans Christian Andersen	1	2,04	Ç23
Anna Milbourne	1	2,04	Ç24
Geraldine Collet	1	2,04	Ç42
Henriette Wich	1	2,04	Ç44
Pat Rac	1	2,04	Ç43
Anonim	1	2,04	Ç48
Russel Punter	1	2,04	Ç36
Stephanie Turnbull	1	2,04	Ç14

Ricardo Alcantara	1	2,04	Ç47
Ros Asquit	1	2,04	Ç46
Nadia Shireen	1	2,04	Ç22
Helen Dochorty	1	2,04	Ç29
Usch Luhn	1	2,04	Ç34
Carole Bauvers	1	2,04	Ç39
Beatrice Alemagna	1	2,04	Ç11
Ciara Flood	1	2,04	Ç18
Sharon King-Chai	1	2,04	Ç27
Carly Hart	1	2,04	Ç9
David McKee	1	2,04	Ç17
Liane Schneider	1	2,04	Ç30
Levi Pinfold	1	2,04	Ç40
Celine Lamour-Crochet	1	2,04	Ç26
Lara Jones	1	2,04	Ç45
Claire Freedman	1	2,04	Ç7
Anna Kemp	1	2,04	Ç3
Meha Ali	1	2,04	Ç33
Alex Frith	1	2,04	Ç49
Pamela Budchard	1	2,04	Ç4

Tercih edilen çeviri çocuk kitaplarının yazar bilgisini gösteren tablo incelendiğinde en yüksek oranı teşkil eden yazarların sırasıyla Müjgan Şeyhi (%14.29), Melanie Joyce (%4.08) ve Julia Donaldson (%4.08) olduğu görülmektedir.

Tablo 48:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Çevirmen Dağılımı

Çevirmenler	(f)	%	Kitap Kodları
Belirtilmemiş	15	30,61	Ç4 Ç6 Ç10 Ç17 Ç20 Ç23 Ç32 Ç34 Ç35 Ç37 Ç39 Ç41 Ç44 Ç45 Ç48
Zeynep Berktaş	7	14,29	Ç8 Ç12 Ç13 Ç16 Ç19 Ç21 Ç31
Melike Hendek	3	6,12	Ç7 Ç22 Ç29
Ali Berktaş	3	6,12	Ç5 Ç18 Ç27
Gülbin Baltacıoğlu	2	4,08	Ç3 Ç9
Seçil Kıvrak	1	2,04	Ç25
Derya Çebi	1	2,04	Ç1
Fatih Erdoğan	1	2,04	Ç2
Alkım Özalp	1	2,04	Ç38
Özlem Özbal	1	2,04	Ç24
Mahinur Candan	1	2,04	Ç42
Selin Saraçoğlu	1	2,04	Ç43
Duygu Özcan	1	2,04	Ç36
Barış Bıçakçı	1	2,04	Ç14
İnan Temelkuran	1	2,04	Ç47
Barış Sever	1	2,04	Ç46
Rüzgar Rumi	1	2,04	Ç11
Anıl Ceren Altunkanat	1	2,04	Ç28
Meltem Aydın	1	2,04	Ç15
Necdet Neydim	1	2,04	Ç30

Sevgi Atlıhan	1	2,04	Ç49
Tuvana Gülcan	1	2,04	Ç40
Korkut Erdur	1	2,04	Ç26
Ömer Akyürek	1	2,04	Ç33

Çocukların sıklıkla tercih ettiği çeviri kitapların çevirmen bilgileri Tablo 48’de sunulmuştur. Tablo 48 incelendiğinde çevirmen bilgisine ulaşılan kitaplar arasında en yüksek oranı teşkil eden çevirmenlerin sırasıyla Zeynep Berktaş (%14.29), Melike Hendek (%6.12), Ali Berktaş (%6.12) ve Gülbin Baltacıoğlu (%4.08) olduğu görülmektedir.

Tablo 49:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Çizer Dağılımı

Çizerler	(f)	%	Kitap Kodları
			Ç6 Ç10 Ç12 Ç13 Ç15 Ç16 Ç17 Ç18 Ç19
Belirtilmemiş	23	46,94	Ç20 Ç21 Ç22 Ç27 Ç28 Ç32 Ç33 Ç34 Ç35 Ç43 Ç44 Ç45 Ç46 Ç48
David Roberts	2	4,08	Ç38 Ç41
Claire Jobert	1	2,04	Ç37
Marco Soma	1	2,04	Ç25
Vlad Gerasimov	1	2,04	Ç1
Eric Carle	1	2,04	Ç2
Gülinaz Şafak	1	2,04	Ç23
Benji Davies	1	2,04	Ç24
Line Paquet	1	2,04	Ç42
Derya Işık Özbay	1	2,04	Ç31

Süleyman Özkonuk	1	2,04	Ç8
Lorena Alvarez	1	2,04	Ç36
Uwe Mayer & Kuo Kang Chen	1	2,04	Ç14
Montse Tobella	1	2,04	Ç47
Peter Scoot	1	2,04	Ç49
Axel Scheffler	1	2,04	Ç5
Sara Ogilvie	1	2,04	Ç3
Ali Pye	1	2,04	Ç29
Sandra Solinet	1	2,04	Ç39
Beatrice Alemagna	1	2,04	Ç11
Marc Boutavant	1	2,04	Ç4
Ed Eaves	1	2,04	Ç9
Eva Wenzel Bürgel	1	2,04	Ç30
Levi Pinfold	1	2,04	Ç40
Feridun Oral	1	2,04	Ç26
Kate Hindley	1	2,04	Ç7

Çocukların tercih ettiği çeviri kitapların çizer bilgisini gösteren tablo incelendiğinde kitapların yaklaşık yarısının (%46.94) çizer bilgisinin belirtilmediği görülürken kitapların en yüksek oranda David Roberts (%4.08) tarafından çizildiği tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra Eric Carle (%2.04), Levi Pinfold (%2.04), Beatrice Alemagna (%2.04) ve Claire Jobert (%2.04)'in tercih edilen çeviri kitabın hem yazarı hem de çizeri olduğu görülmektedir.

Tablo 50:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Baskı Sayısı Dağılımı

Baskı Sayısı	(f)	%	Kitap Kodları
1. baskı	14	28,57	Ç17 Ç25 Ç34 Ç35 Ç37 Ç40 Ç41 Ç42 Ç43 Ç44 Ç45 Ç46 Ç47 Ç48
2. baskı	8	16,33	Ç7 Ç10 Ç11 Ç24 Ç28 Ç29 Ç36 Ç39
18. baskı	6	12,24	Ç12 Ç13 Ç16 Ç19 Ç20 Ç21
3. baskı	4	8,16	Ç9 Ç15 Ç38 Ç49
4. baskı	3	6,12	Ç6 Ç27 Ç33
6. baskı	3	6,12	Ç3 Ç14 Ç18
10. baskı	3	6,12	Ç5 Ç23 Ç32
5. baskı	2	4,08	Ç26 Ç31
8. baskı	2	4,08	Ç4 Ç30
23. baskı	2	4,08	Ç1 Ç8
11. baskı	1	2,04	Ç2
Belirtilmemiş	1	2,04	Ç22

Tercih edilen çeviri kitapların baskı sayısını gösteren tablo incelendiğinde kitapların baskı sayısının 1 ve 23 arasında değiştiği görülmektedir. Buna göre en yüksek oranı teşkil eden baskı sayılarının sırasıyla 1.baskı (%28.57), 2.baskı (%16.33), 18.baskı (%12.24), 3.baskı (%8.16), 4.baskı (%6.12) ve 6.baskı (%6.12) olduğu görülmektedir.

Tablo 51:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Baskı Yılı Dağılımı

Baskı Yılı	(f)	%	Kitap Kodları
-------------------	------------	----------	----------------------

2019	17	34,69	Ç1 Ç4 Ç5 Ç12 Ç13 Ç15 Ç18 Ç19 Ç20 Ç21 Ç26 Ç27 Ç28 Ç29 Ç30 Ç38 Ç40
2018	12	24,49	Ç2 Ç3 Ç8 Ç9 Ç16 Ç22 Ç23 Ç32 Ç33 Ç36 Ç37 Ç39
2016	6	12,24	Ç7 Ç17 Ç34 Ç41 Ç42 Ç43
2017	6	12,24	Ç6 Ç10 Ç11 Ç25 Ç31 Ç44
2013	2	4,08	Ç14 Ç46
2003	1	2,04	Ç48
2006	1	2,04	Ç35
2007	1	2,04	Ç45
2008	1	2,04	Ç47
2010	1	2,04	Ç49
2011	1	2,04	Ç24

Çocukların tercih ettiği çeviri kitapların baskı yılı bilgisini gösteren tablo incelendiğinde kitapların basım yıllarının 2003 ile 2019 yılları arasında değiştiği görülmektedir. Buna göre çeviri kitapların önemli bir bölümünün (%34.69) baskı yılının 2019 olduğu görülmektedir. En düşük oranı (%2.04) teşkil eden baskı yıllarının ise 2011, 2010, 2008, 2007, 2006 ve 2003 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 52:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Sayfa Sayısı Dağılımı

Sayfa Sayısı	(f)	%	Kitap Kodları
21-40	35	71,43	Ç15 Ç24 Ç28 Ç30 Ç36 Ç39 Ç26 Ç40 Ç7 Ç12 Ç13 Ç16 Ç17 Ç19 Ç2 Ç20 Ç21 Ç22 Ç25 Ç27 Ç29 Ç3 Ç4 Ç41 Ç42 Ç5 Ç6 Ç9 Ç14 Ç10 Ç11 Ç18 Ç35 Ç1 Ç43

201-400	4	8,16	Ç34 Ç32 Ç31 Ç8
10-20	3	6,12	Ç37 Ç45 Ç49
81-100	2	4,08	Ç33 Ç38
101-200	2	4,08	Ç46 Ç48
61-80	2	4,08	Ç23 Ç44
41-60	1	2,04	Ç47

Tercih edilen çeviri kitapların sayfa sayılarını gösteren tablo incelendiğinde kitapların sayfa sayılarının 10 ve 400 arasında değiştiği görülmektedir. Buna göre tercih edilen çeviri kitapların yarısından çoğunun (%71.43) 21-40 sayfa aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 53:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Cilt Tipi Dağılımı

Cilt Tipi	(f)	%	Kitap Kodları
			Ç1 Ç2 Ç3 Ç4 Ç5 Ç6 Ç7 Ç8 Ç9 Ç10 Ç11 Ç12 Ç13 Ç14 Ç15
			Ç16 Ç17 Ç18 Ç19 Ç20 Ç21 Ç22 Ç23 Ç24 Ç26 Ç27 Ç28
Karton kapak	44	89,80	Ç29 Ç30 Ç31 Ç32 Ç34 Ç35 Ç36 Ç37 Ç38 Ç39 Ç41 Ç42
			Ç43 Ç44 Ç45 Ç46 Ç47
Ciltli	5	10,20	Ç25 Ç33 Ç40 Ç48 Ç49

Tercih edilen çeviri çocuk kitaplarının kapak cinsi bilgileri Tablo 53'te sunulmuştur. Tablo 53'e göre kitapların büyük çoğunluğunun (%89,80) karton kapak olduğu görülmektedir.

Tablo 54:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Kâğıt Cinsi Dağılımı

Kâğıt Cinsi	(f)	%	Kitap Kodları
--------------------	------------	----------	----------------------

Kuşe kâğıt	24	48,98	Ç10 Ç11 Ç12 Ç14 Ç16 Ç17 Ç19 Ç2 Ç20 Ç21 Ç24 Ç26 Ç27 Ç28 Ç29 Ç30 Ç33 Ç36 Ç37 Ç39 Ç40 Ç41 Ç6 Ç48
Kitap kâğıdı	18	36,73	Ç1 Ç3 Ç4 Ç5 Ç7 Ç9 Ç13 Ç15 Ç18 Ç22 Ç23 Ç32 Ç34 Ç35 Ç38 Ç42 Ç43 Ç46
1. hamur kâğıt	6	12,24	Ç8 Ç25 Ç31 Ç44 Ç47 Ç49
Belirtilmemiş	1	2,04	Ç45

Tercih edilen çeviri kitapların kâğıt cinsi ile ilgili bilgileri gösteren tablo incelendiğinde çeviri kitaplarda kullanılan kâğıt cinsi çeşitlerinin kitap kâğıdı, kuşe kâğıt ve 1. hamur kâğıt olduğu görülmektedir. Buna göre tercih edilen çeviri kitapların yaklaşık yarısının (%48.98) kuşe kâğıt olduğu görülmektedir. Çeviri kitaplarda en düşük oranda (%12.24) kullanılan kâğıt cinsinin ise 1. hamur kâğıt olduğu görülmektedir.

Tablo 55:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Boyut Dağılımı

Boyutları	(f)	%	Kitap Kodları
11,5x16,5	6	12,24	Ç12 Ç13 Ç16 Ç19 Ç20 Ç21
13,5x19,5	3	6,12	Ç23 Ç38 Ç46
26x26	3	6,12	Ç3 Ç7 Ç29
23x23	2	4,08	Ç43 Ç48
25x25	2	4,08	Ç15 Ç28
25,5x25,5	2	4,08	Ç24 Ç27
24x24	2	4,08	Ç36 Ç39
26x26,5	2	4,08	Ç10 Ç11
27,5x24	1	2,04	Ç41

Belirtilmemiş	1	2,04	Ç35
15x21	1	2,04	Ç42
15x20,5	1	2,04	Ç14
12x17	1	2,04	Ç8
12x16,5	1	2,04	Ç31
12,5x19,5	1	2,04	Ç44
17x17	1	2,04	Ç45
15x19	1	2,04	Ç47
19x23,5	1	2,04	Ç37
27,5x24	1	2,04	Ç17
22x20,5	1	2,04	Ç1
23x22,5	1	2,04	Ç32
21,5x27,5	1	2,04	Ç18
21x29	1	2,04	Ç2
22x28	1	2,04	Ç49
24x32,5	1	2,04	Ç6
22x22	1	2,04	Ç30
26,5x23	1	2,04	Ç25
24,5x24,5	1	2,04	Ç34
24x27,5	1	2,04	Ç9
29x29	1	2,04	Ç22
26,5x27	1	2,04	Ç4
22,2x29	1	2,04	Ç40
24x29,5	1	2,04	Ç26

16,5x24	1	2,04	Ç33
21x27	1	2,04	Ç5

(*En x Boy)

Tercih edilen çeviri kitapların boyutları Tablo 55’te sunulmuştur. Buna göre tercih edilen çeviri kitapların boyutlarının çok çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Çeviri çocuk kitapları arasında en yüksek oranı teşkil eden boyutların en ve boy ölçüleri sırasıyla 11,5x16,5 (%12.24), 13,5x19,5 (%6.12) ve 26x26 (%6.12) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 56:

Tercih Edilen Çeviri Kitap Türleri Dağılımı

Kitap Türleri	(f)	%	Kitap Kodları
			Ç1 Ç2 Ç3 Ç4 Ç5 Ç6 Ç7 Ç9 Ç10 Ç11 Ç15 Ç17 Ç18 Ç22
Hikâye	33	67,35	Ç25 Ç26 Ç27 Ç28 Ç29 Ç30 Ç34 Ç35 Ç36 Ç37 Ç38 Ç39 Ç40 Ç41 Ç42 Ç43 Ç44 Ç46 Ç47
Masal	11	22,45	Ç8 Ç12 Ç13 Ç16 Ç19 Ç20 Ç21 Ç23 Ç31 Ç32 Ç48
Bilim kitaplar	3	6,12	Ç14 Ç24 Ç49
Dokun & eğlen	1	2,04	Ç45
Dini eğitim	1	2,04	Ç33

Tercih edilen çeviri kitapların türleri Tablo 56’da sunulmuştur. Tablo 56 incelendiğinde çeviri kitap türlerinin hikâye, masal, bilim kitapları, dokun eğlen ve dini eğitim olduğu tespit edilmiştir. Buna göre çeviri kitapların yarısından fazlasının (%67.35) hikâye türünde olduğu görülmektedir.

Tablo 57:

Tercih Edilen Çeviri Kitapların Satış Rakamları Dağılımı

Çeviri Kitaplar	Satış Adedi	Kitap Kodları
Ayı Kim Çaldı?-Stratton Would	15839	Ç1
Aç Tırtıl-Eric Carle	12497	Ç2
Köpekler Bale Yapmaz-Anna Kemp	7256	Ç3
Kaplanı Sakın Gıdıklama - Pamela Budchard	4925	Ç4
Yayazula-Julia Donaldson	4858	Ç5
Aylar Kitap Okumaz-Emma Chichester Clark	3335	Ç6
Kayıp Köpek Üzüm-Claire Freedman	3040	Ç7
Masal Treni-Müjgan Şeyhi	2575	Ç8
Ektiğim Tohumdan Dinazor Çıktı - Caryl Hard/Ed Eaves	2534	Ç9
Sevgi Canavarı-Rachel Bright	2326	Ç10
Hiçbir Şey Yapmama Günü-Beatrice Alemagna	1876	Ç11
Pamuk ile Tekir-Müjgan Şeyhi	1803	Ç12
Panda/Pandi-Müjgan Şeyhi	1738	Ç13
Güneş Ay ve Yıldızlar - Stefan Turnbull	1684	Ç14
Büyüdüğüm Zaman-Melanie Joyce	1683	Ç15
Pembe Kulak-Müjgan Şeyhi	1647	Ç16
Elmer - David Nakee	1644	Ç17
Şu Yaramaz Tavşanlar-Ciara Flood	1571	Ç18
Mini Masallar Vak Vak Vaki-Müjgan Şeyhi	1552	Ç19
Yaramaz Zıp Zıp-Şokuh Gasemmia	1519	Ç20

Bıcırık Todi-Müjgan Şeyhi	1403	Ç21
Bal Ayısı Momo-Nadia Shireen	1177	Ç22
Karlar Kraliçesi-Dünya Masalları	1110	Ç23
Ayda-Anna Milbourne	1079	Ç24
Bir Dostluk Masalı-Susanna Isern	1026	Ç25
Küçük Hasır Şapka-Celine Lamour-Crochet	804	Ç26
Uğurböceği Lusi-Sharon King-Chai	764	Ç27
Minik Ayı Denize Gidiyor-Melanie Joyce	601	Ç28
Hiç Bitmeyen Şey - Helen Dochorty/Alı pye	557	Ç29
Elif Pizza Yapıyor-Liane Schneider	547	Ç30
Masal Roketi-Müjgan Şeyhi	510	Ç31
Masal Ülkesi-Nefise Akçakarlar	397	Ç32
Bir Ayet Bir Hikaye-Meha Ali	261	Ç33
Benim Adım Nele-USch Luhn	259	Ç34
Ayda ki Adam-Simon Bartram	251	Ç35
Goldilocks ve Üç Ayı - Russel Punter	198	Ç36
Emanet Kek- Claire Jobert	158	Ç37
Tatlı Bela Angela-Alan Macdonald	146	Ç38
Karanlıktan Korkulmazki - Carole Bauvers	123	Ç39
Karabaş - Tuvana Gülcan	52	Ç40
Jack ve Fulufulu Ağacı-Julia Donaldson	39	Ç41
Prencesler Kraliyet Okulu-Geraldine Collet	37	Ç42
Dodo Kuşu Cosmo-Pat Rac	34	Ç43

Hazine Avcıları-Henriette Wich	32	Ç44
Pisi Kedi İyi Uykular - Lora Jones	25	Ç45
Hafiyeler ve Gerçekler-Ros Asguith	12	Ç46
Üç Dilek-Ricardo Alcantara	10	Ç47
Toplam Satış Adedi	87514	

**Satış rakamlarına ulaşamayan 2 kitap (En Güzel Prenses Masallar ve Keşfedin*

*Dinazorlar) değerlendirmeye alınmamıştır. *15.08.2019 güncel satış rakamlarıdır.*

Çocuklar tarafından tercih edilen çeviri eserlerin satış bilgilerini gösteren tabloya göre satış miktarı en çok olan ilk üç kitabın sırasıyla Ayı Kim Çaldı?-Stratton Would (15.839), Aç Tırtıl- Eric Carle (12.497), Köpekler Bale Yapmaz-Anna Kemp (7.256) olduğu görülmektedir. Tercih edilen çeviri kitapların toplam satış miktarı ise 87.514 olarak tespit edilmiştir.

5. Bölüm

Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde anaokuluna devam eden çocukların yerli ve çeviri eser tercihlerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen mevcut araştırmaya katılan öğretmen ve ebeveynlerin görüşlerine göre çocuklar tarafından tercih edilen yerli ve çeviri kitaplara ilişkin bulgular alanyazın doğrultusunda tartışılacaktır.

Öğretmen

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlasının mesleki kıdemlerinin 6 ile 10 yıl arasında değiştiği ve büyük çoğunluğunun lisans mezunu olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, araştırmaya katılan öğretmenlerin genç ve -yeni mezun olduğu bu nedenle de lisans eğitimi bilgilerinden mesleki uygulamalarında üst düzeyde yararlandığı söylenebilir.

Öğretmenlerin sınıf kitaplığına kitap seçerken dikkat ettikleri unsurlara yönelik araştırma sonuçları kitapların resimli olması, konusu, yaş grubuna uygun olması ve sağlam olması şeklinde unsurlar olduğunu göstermektedir. Çocuk kitabı seçme kriterlerine ilişkin okul öncesi eğitimcilerin görüşleri konulu çalışmadan elde edilen sonuçlar (Yükselen, Yumuş, Işık; 2016) mevcut araştırma sonuçlarını desteklemektedir. İlgili çalışmada araştırmaya katılan eğitimcilerin tamamının kitap seçiminde çocukların gelişim düzeylerini göz önünde bulundurduğu, büyük çoğunluğunun (%95) kâğıdın nitelikli ve cildinin sağlam olmasına ve kitaplardaki yazı ve resim uyumuna dikkat ettiği (%86,3) tespit edilmiştir. Mevcut araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin sınıf kitaplığına kitap seçimlerini etkileyen faktörlerin “kitabın bol resim ve görsel içermesi, konusunun çocuğun yaş düzeyine uygun olması, yaratıcı düşünceyi desteklemesi, kitap cilt ve sayfalarının dayanıklı olması, çocuklar için uygun boyutlara sahip olması ve cümlelerin kelime sayısı açısından kısa ve çocuklar tarafından kolay anlaşılır olması” şeklinde sıralanmaktadır. Bayraktar ve Demiriz (2017)’in

yapmış olduğu çalışmada da öğretmenler çocuk kitaplarının “ resim yönünden zengin olması, sağlam malzemeden yapılmış ve baskı kalitesinin iyi olması, boyutunun çocukların el yapısına uygun ve farklı boyutlarda olması” gerektiği konusunda görüş bildirmişlerdir. Okul öncesi dönem çocuğun resimler, görsel öğeler ve farklı boyutlardaki kitaplar dikkatini çekebilir. Bu nedenle resim öğelerinin daha yoğun olduğu normalden farklı şekil ve boyuttaki kitapların tercih edilmesi çocukların daha fazla dikkatini çekebilir. Ayrıca çocuğun okumaya karşı olumlu tutum kazanmasını sağladığını düşünülürse içeriklerin çocukların ilgi ve isteğine uygun olduğu kitapların tercih edilmesi kitap seçiminde önemli bir unsur olarak görülmektedir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerin yarıdan fazlasının (%59,1) sınıf kitaplığını yeterli bulmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi eğitimi verilen anaokulu ve anasınıflarının eğitim ortamları ve içerisinde nitelikli çocuk kitapları bulunan kitaplıklar gibi öğretmenlerin kullandıkları her türlü materyalin kazanım ve göstergeleri destekler nitelikte ve yeterlilikte olması beklenmektedir (Turan & Ulutaş, 2016). Çocukların nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerine ulaşmasında birincil derecede sorumlu olan ve köprü görevi gören kütüphanelerin (Yağcı, 2007) sınıf içindeki yansıması olan sınıf kitaplıklarının öğretmenler tarafından yeterli görülmemesi çocukların okumaya karşı olumlu bakış açısı kazanması bakımından büyük bir eksiklik olarak görülmektedir. Diğer taraftan öğretmenlerin sınıf kitaplığını yeterli bulma nedenleri arasında ise okul kitaplığının olması, istenilen her kitabın bulunabilmesi ya da sınıf kitaplığında yeterli sayıda kitap olması gibi yüzeysel cevapları yer alırken; sınıf kitaplığının geliştirilmesi için getirilen önerileri ise çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik kitap sayısının artırılması şeklinde belirtilmiştir. Kitaplıkların geliştirilmesi için sadece kitap sayısını artırmak değil çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun nitelikli kitapların seçilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca bir okul öncesi öğretmeni

tarafından ‘kullanışlı bir kitaplık ve çocuğun ilgisini çekebilecek nitelikte okuma köşesi oluşturulabilir’ önerisi de getirilmiştir. Sınıf ortamında minder ya da halılar ile okuma köşesi oluşturulması (Kaya, 2014), çocukların kitaplara rahatça ulaşabileceği işlevsel sınıf kitaplıkları oluşturulması (Nas, 2004) okuma ortamı için motive eden ve okuma alışkanlığını destekleyen uygulamalardır. Bu nedenle okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların ilgisini ve dikkatini çeken renkli halı ya da minderler ile okuma - dinleme etkinlikleri yapılabilir ve okuma sevgisi kazandırması için sıcak bir sınıf ortamı oluşturulabilir. Anaokulu ya da anasınıflarında bulunması gereken merkezlerden biri de ‘Kitap Merkezi’ nin düzenlenmesidir. (MEB, 2016) Buna göre okul öncesi eğitim kurumlarında bulunması gereken kitap merkezinin özellikleri;

Çocukların ulaşabileceği yükseklikte kitaplık-raflar, resimli kitaplar, sandalye-koltuk, minderler, masa, broşürler, dergiler, ansiklopediler, atlaslar, kataloglar, farklı boyutlarda resimli kartlar, yazılı materyaller, gazete, farklı temalara uygun olarak hazırlanmış afişler, ABC kitapları, kumaş kitaplar, çocukların hazırladığı kitaplar, haritalar, büyüteçler, restoran menüleri, telefon rehberi, hikâye ve masal kahramanlarının maketleri, üç boyutlu resimli kitaplar, hikâyelerin anlatıldığı CD’ler, bilgisayar, yansı cihazı, masa lambası, bilmece kitapları veya kartları, boyama kitapları, tekerleme, şiir kitapları, biyografiler ve kavram kitapları, bellek kartları, kavram oyuncakları vb. bulundurulabilir.” şeklinde belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlası (%59,1) çocukların sınıf kitaplığından sıklıkla incelemek istediği kitapların bulunduğunu belirtirken diğer öğretmenlerin ise çocukların inceleme yapabilecekleri bir kitaplığın olmadığını, kitaplarla zaman geçirmediklerini belirttikleri ya da sorunun yanıtını boş bıraktıkları görülmüştür.

Öğretmenlerin yarıya yakının çocukların inceleme yapmak istediği kitapların olmadığını belirtmesi, diğer bir soruda sıklıkla dile getirilen sınıf kitaplığının yeterli olmadığı sonucunu

doğrular niteliktedir. Ayrıca çocukların en çok hoşlandığı ve sıklıkla tercih ettiği kitap ismi sorulduğunda araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun soruyu boş bırakması, belirli bir kitap adı verememesi ya da “tüm kitaplara karşı” gibi genel ifadeler kullanmaları çocukların tercih ettiği kitaplar konusunda yeterli bilgilerinin olmadığını göstermektedir.

Resimli çocuk kitaplarının okul öncesi dönem çocuğunun dilsel, bilişsel, kişilik ve toplumsal olmak üzere gelişimine çok yönlü katkı sağladığı (Sever, 2013b) düşünüldüğünde öğretmenin bu süreç içerisinde yapabilecekleri yadsınamaz. Yapılan araştırmalarda da okuma alışkanlığı olan ve kitaplara karşı olumlu tutum sergileyen öğretmenlerin öğrencilerini de olumlu yönde etkilediği gözlemlenmiştir (Applegate; 2004; Akt. ; Kaya, 2014). Çünkü iyi bir okuyucu olan öğretmenler, okuduklarını sınıf içi etkinlikler yoluyla öğrencileriyle paylaşır ve okuma sevgileriyle model olarak kitapları seven öğrenciler yetiştirirler (Dreher, 2003; Akt., Kartal ve Bilgin, 2017). Nitekim okumayı seven ve kitap kültürü geniş olan bir öğretmen; çocuklara kitap sevgisi ve tutkusu kazandırmak için en iyi rol modeldir (Kaya, 2014). Bu nedenle çocuğun yaşamında önemli bir yerde olan öğretmenler çocuk yayınlarını titizlikle takip etmek, iyi bir kitabın özelliklerini bilmek ve çocuk bakış açısına uygun nitelikli çocuk kitaplarını sınıf kitaplığına kazandırmak ile sorumludurlar. Öte yandan çocuklara telaşsız bir sınıf atmosferinde kitaplara göz atma ve inceleme fırsatı vermek, resimli kitap seçimlerini kendi hızlarında yapma fırsatı sunmak, sınıf ortamları ve günlük programları bu doğrultuda tasarlamak, çocukların resim kitapları seçme konusunda deneyim sahibi olmalarının yanı sıra kendine kitap seçme konusundaki ilgilerini de artırmaktadır (Robinson ve diğerleri, 1997). Bu bağlamda okul öncesi eğitim kurumlarındaki kitap merkezlerinin çocukların keyif aldıkları türler arasından seçilmiş kaliteli çocuk edebiyatı eserlerinden oluşması; çocuklara resimli çocuk kitaplarını kendi kendilerine seçme imkânı sunan bir sınıf ortamının sağlanması; çocukların kitap kapak ve başlıklarını görebileceği şekilde kitapların raflara dizilmesi

çocukların okuma ilgilerini en yüksek seviyede tutmaya yönelik uygulamalar olarak önerilebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çocukların tercih ettiği kitapların konu ve tema konusunda elde edilen bulgulara göre hayvanlar âlemi, uzay, doğa ve doğal yaşam, macera, bitkiler, taşıtlar gibi konuları ve mutluluk, sevgi, hediye temalarını içeren kitapların çocuklar tarafından daha sık tercih edildiği ortaya çıkmıştır. Çocukların tercih ettiği kitapların bol resimli olması, büyük boy olması, tasarım açısından renkli ve dikkat çekici olması öğretmenler tarafından daha sıklıkla belirtilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenler, çocuk kitaplarının diğer özelliklerini hayvan ve doğa temalı; olumlu duyguları vurgulamalı; eğlenceli olmalı şeklinde belirtmişlerdir. Sever (1995)'e göre çocuk kitaplarının dış yapısal özelliklerinden olan resim; okul öncesi dönem çocukları için hazırlanan kitaplarda dörtte üç oranında bulunmalı; kitaplar değişik boyutlarda ancak hacim olarak uygun ve taşınabilir olmalı; cilt kapağı tasarımı ise canlı renkler ile tasarlanmalı (Nas, 2004) ve dikkat çekici olmalı; çocukların güldürü duygusunu geliştirmeli; doğa ve hayvan sevgisini, iyi ve güzel olana duyarlılığı, yaşama zevkini işlemelidir. Bu bağlamda düşünüldüğünde araştırma sonuçları, mevcut araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun çocuk kitaplarında bulunması gereken iç ve dış yapısal özellikler hakkında bilgilerinin olduğunu göstermektedir.

Resimli çocuk kitapları özellikle erken çocukluk yıllarında her günün bir parçasında mutlaka yer almalıdır (Strasser & Seplocha, 2007). Bu bağlamda çocuğun kitaplar ile buluşması, kitaba aşina olması ilgi duyarak kitabı seçmesinde önemli bir unsur olarak görülmektedir. Bu nedenle çocuğun kitaplara ilgisini beslemek ve aşina olması adına okul öncesi eğitim kurumlarına ve ebeveynlere çocuğun kitap ile rutin olarak buluşturulmasında önemli sorumluluklar düşmektedir (Robinson ve diğerleri, 1997). Çocukların okul ya da sınıf

kitaplığındaki kitaplarla geçirdikleri süre konusunda araştırmaya katılan öğretmenlerden sadece dokuzunun çocukları her gün düzenli olarak çocuk kitapları ile buluşturduğu belirlenmiştir. Başka bir deyişle araştırma sonucunda öğretmenlerin yarıdan fazlasının çocukları düzenli olarak kitaplarla buluşturmadığı görülmüştür. Diğer taraftan Turan ve Ulutaş (2016)'ın yapmış olduğu çalışmada ise okul öncesi öğretmenlerinin önemli bir bölümünün çocuklara hergün düzenli olarak en az bir resimli öykü kitabı okuduğu, çocuklar tarafından çok seviliyor ise tekrar okunduğu, bu durumun çocukların daha bilinçli davranmalarına ve öyküdeki mesajı daha iyi kavramalarına yardımcı olduğu öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Çocuk ile yapılan okuma etkinliklerinin ve aynı kitabı birkaç kez okumanın metnin daha fazla yönünün detaylandırılması ve tartışılması, çocukların metinle ilgili yorumlarını arttırması, kavramsal gelişimlerini sağlaması ve sözcük dağarcığının zenginleşmesi gibi birçok olumlu katkısı olduğu (Morrow & Gambrell, 2000; Akt., Mantzicopoulos & Patrick, 2011) düşünüldüğünde çocukların kitaplar ile düzenli buluşturulmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Okul Öncesi Eğitim Programı (MEB, 2016)'nda yer alan etkinliklerden biri olan okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri; okuma yazma farkındalığı ve motivasyon gelişimi açısından çok önemli görülmektedir. Bu bağlamda okuma yazmaya hazırlık etkinliği başlığı altında öğretmenlerin çocuk kitapları ile etkinlik planlamalarının öneminin vurgulandığı şu ifadeler yer verilmiştir;

“Okul öncesi eğitimde amaç, çocuklara ilkokulda okuma ve yazmayı öğrenebilmesi için gereken ön becerileri kazandırmaktır. Çocukların öncelikle, okuma yazmanın gerekliliğini ve gerçek yaşam ile ilişkisini anlamaları önemlidir. Böylece çocukların okuma yazmaya ve okula karşı olumlu bir algı geliştirmeleri desteklenecektir. Okuma yazma için farkındalık yaratmak ve heveslendirmek yapılacak çalışmaların amacına ulaşabilmesi açısından son derece önemlidir.”

Nitekim Okul Öncesi Eğitim Programı (MEB, 2013b)'nda yer alan “(1) sesleri ayırt eder, (2) Sesini uygun kullanır (3)söz dizimi kurallarına göre cümle kurar, (4)konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır, (5)dili iletişim amacıyla kullanır, (6)sözcük dağarcığını geliştirir, (7)dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar,(8) dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder, (9)ses bilgisi farkındalığı gösterir, (10)görsel materyalleri okur, (11)okuma farkındalığı gösterir, (12)yazı farkındalığı gösterir” gibi dil gelişimine yönelik kazanımların edinilebilmesi için en etkili yollardan biri de çocuk kitaplarından yararlanılarak etkinliklerin düzenlenmesidir. Bunun yanı sıra çocukların sınıf içi etkinliklerde günlük düzenli olarak olmasa da haftalık ya da aylık zaman aralıklarında çocukların kitaplar ile buluşması destekleyen okul öncesi öğretmenleri tarafından yapılan sınıf içi etkinlik örnekleri olarak Türkçe dil etkinliği ile drama ve canlandırma etkinliğinin yapıldığı sıklıkla belirtilmiştir. Diğer etkinlik örnekleri ise anlatılacak konu ile ilgili kitap okuma, kavram tanıtımı, hikâye tamamlama, kitap kapağı tasarlama, kendi kitabını oluşturma, hikâyeye isim bulma, sanat etkinliği öncesi kitap okuma, görsel okuma, fen etkinliği, kafa üstünde kitap taşıma oyunu, hikâyeyi resim çizerek tamamlama, boyama etkinliği, atasözü etkinliği şeklinde sıralanmıştır. Çocuğun sözel, bilişsel, sosyal ve psiko-motor becerilerinin gelişimlerine katkı sağlayacak olan geniş yelpazede etkinlik örneklerinin yapıldığı öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin çocuk kitapları ile çeşitli etkinlikler yaptığı ancak büyük çoğunluğunun bu etkinliklere günlük düzenli olarak yer vermediği ortaya çıkmıştır. Öte yandan araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin yarısından fazlası (%54.5) kitapların çocuklar ve aileleri ile ev ortamında buluşması için etkin bir düzenleme yapmadığını belirtmiştir. Ailenin okuma kültürü oluşturma sürecindeki önemli katkılarını göz önünde bulundurulduğunda bu durumun üzücü olduğu söylenebilir. Çünkü okuma kültürünün temel taşı olan aile (Kaya, 2014) çocuğu ile küçük yaşlardan itibaren resimli, sesli-hareketli,

boyamalı kitaplar ile çeşitli etkinlikler yaparak çocuğun okumayı sevmesi için ilk adımları atabilir (Tanju, 2010). Çocuğun günlük düzenli olarak resimli çocuk kitapları arasından kendisinin seçtiği kitabı eve götürerek ailesi ile okuması ve incelemesi sadece kısa vadede ebeveyn ve çocuk üzerinde olumlu bir etkiye sahip olamayacağı, aynı zamanda küçük çocukların okuma ilgisinin gelişmesi üzerinde uzun vadeli yararları olabileceği tahmin edilmektedir (Robinson, Larsen, Haupt, & Mohlman, 1997). Bu bağlamda çocukların aile ortamında kitaplar ile buluşmasının ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Özellikle de sosyoekonomik açıdan dezavantajlı durumda olan ailelerin çocuklarına okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırması bakımından okul öncesi öğretmeninin rehberliğinin önemi daha da artmaktadır.

Ebeveyn

Aile bilgi edinme formlarından elde edilen bulgular, formu cevaplayanların büyük çoğunluğunun (%84.67) çocuğun annesi olduğunu, bu kişilerin büyük çoğunluğunun (%69.15) öğrenim durumunun lise ve lisans düzeyinde olduğunu ve araştırmaya katılan ebeveynlerin %82.53'ünün öğrenim düzeyinin lise ve üzeri olduğunu göstermektedir. Buna göre araştırmaya katılan ebeveynlerin öğrenim düzeyine bakılarak ailelerin sosyoekonomik düzeyinin genel olarak orta ve üst seviyede olduğu söylenebilir. Sosyoekonomik düzeyin orta ve üzerinde olması ailenin çocukları için yapacaklarını da olumlu yönde etkileyecektir.

Araştırmaya katılan ailelerin çocuklarının çoğunun (%97.01) en az 1 yıl ve 1 yıldan fazla süredir anaokuluna devam ettiği belirlenmişti. Okul öncesi eğitimde geçirilen sürenin artışı, tüm gelişim alanları bakımından çocuğun erken çocukluk döneminde çok yönlü desteklenme düzeyinin de artması anlamına gelmektedir.

Araştırmaya katılan ailelerin gün içinde çocukları ile birlikte sıklıkla oyun oynama (%76.14), boyama ve resim yapma (%42.05), dergi ve kitap inceleme/okuma (%35.23) ve parka gitme

(%23.86) gibi etkinlikleri yaptığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca el becerisini geliştirecek aktiviteler, dans ve ritim çalışmaları, sohbet etmek, sinema ve tiyatroya gitmek gibi ailelerin okul öncesi dönemdeki çocukları ile sıklıkla yaptığı etkinliklerin çocukların çok yönlü gelişimlerini sağlayacak nitelikte olması ve çeşitlilik göstermesi sevindiricidir. Bu etkinliklerin yanı sıra namaz kılmak, dua etmek, çay keyfi yapmak ve televizyon izlemek gibi etkinlikler de aileleri tarafından çocukları ile sıklıkla yaptığı etkinlikler olarak belirtilmiştir. Aral ve Aktaş (1997)'ın yapmış olduğu araştırma sonuçlarına göre çocukların resim yapma, kitap okuma, müzik dinleme, spor yapmaya televizyon izlemekten daha az zaman ayırdıkları ortaya çıkmıştır. Televizyonun izlemeyi yani çocuğun edilgin olmasını gerektirmesi, özellikle de televizyon karşısında geçirilen sürenin artmasının çocukların ifade edici dil becerilerinin gelişimine olumsuz etki etmesine neden olacaktır. Televizyonun etkisinin büyük oranda hissedildiği günümüzde çocukları kitapların sihirli, eğitici ve eğlendirici dünyasından mahrum bırakmamak için tüm aile üyelerinin etkin bir şekilde kitap okumalarını sağlamak için fırsatlar yaratılmalıdır (Kıldan & Bilgici, 2011). Bu durumun yaşam biçimi haline getirilmesi; okumanın küçük yaşlardan itibaren yaşamın ayrılmaz bir parçası olabilmesi için ev ortamında aile ile uygulanan kitap ve okuma ile ilgili etkinliklerin sıklığı ve çeşitliliği artırılmalıdır. Gün içinde kitap okuma konusunda model olan ebeveyn ya da tüm aile bireylerinin katılımıyla kitap okuma; okunanlar hakkında sohbet etme; kitabın resimlerini inceleme gibi etkinliklerin yapılması çocuğu okumaya karşı güdüleyecektir. Bu şekilde gün içinde yaratılan “okuma zamanları” ile çocukla birlikte özel vakitler geçirmek aynı zamanda aile bağlarını güçlendirmesi açısından da çok önemlidir (Tanju, 2010).

Araştırmaya katılan ailelerin çocuklarının büyük bir kısmının içinde kitaplığı olan kendine ait bir odası olduğu görülmüştür. Çocukların önemli bir bölümünün ise ya odası ya kitaplığı ya da her ikisinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Evlerinde çocuğa ait bir kitaplık ya da kütüphane

olup olmadığına yönelik yapılan araştırma sonuçlarından Şahin ve Tutkun (2016)'un çalışmasında çocukların çoğunluğunda kendine ait bir kitaplık bulunduğu yönünde sonuca ulaşılrken diğer çalışmalarda çocuklara ait bir kitaplık ya da kütüphanenin olmadığı yönünde sonuca ulaşılmıştır (Pekdoğan, 2017; Tuğrul, 2002). Sonuçların benzer çıkmamasının sebebi örneklem grubundaki farklılıklar ve zamansal değişimler olabilir. Çocukların kitaba istekle yaklaşmaları için her evde çocuklar için küçük de olsa bir kitaplık oluşturulması kitapların çocuğun gözünde değerini arttıracak ve çocukların okuma kültürü kazanmasına katkı sağlayacaktır (Pekdoğan, 2017). Tabî ki her çocuğun kendine ait bir odasının olma zorunluluğu yoktur ancak ev ortamının mümkün olduğunca çocukların gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun bir şekilde düzenlenmesi konusunda Aydoğan (2006) şunları söylemektedir;

“Ev içerisinde çocukların hoşlandıkları düzenleme ya da uygulamalarla, onların çalışma ve dinlenme zamanlarını eğlendirici hale dönüştürülebilmelidir. Örneğin, yerde oynamaktan hoşlanan bir çocuk için yere halı parçaları ve minderler koymak, yattığı yerden ulaşabileceği bir uzaklığa oyuncaklarını ya da kitaplarını koyabileceği bir raf yerleştirmek, odasına resimler asabileceği köpükten yapılmış büyük bir duvar panosu asmak onları mutlu edecektir.”

Ev ortamında çocuklara, evde onların kendi tercih ettikleri bir mekânda kitaplık için yer ayrılması, kendi kitaplığını kendisinin yapabilmesi, süslemesi, boyaması için olanaklar sağlanması kitap okumayı destekleyen uygulamalar çocuğun kitabını ve kitaplığını daha çok sahiplenmesini, para biriktirerek kitap alma ve kendi kütüphanesini sürdürme isteğini arttıracaktır (Tanju, 2010).

Araştırmaya katılan ailelerin çocuk kitapları satın alırken sıklıkla şu unsurlara dikkat ettiği görülmüştür: Eğitici öğretici olması (%45.80), yaş grubuna uygun olması(%35.50) ve

konusu(%25.95), görsel içerik(%25.19), yazım dilinin anlaşılır olması(%8.40). Pekdoğan (2017)'ın ailelerin çocuk kitabı seçerken dikkat ettikleri ölçütleri incelediği çalışmada da ebeveynlerin çocuklarına resimli çocuk kitabı alırken öncelikle yaşa uygunluğu, eğitici ve eğlendirici olması, anlatım dili, resimlerin içeriği, konu olarak şiddet ve korku öğelerini içermemesi gibi unsurları göz önünde bulundurdıkları görülürken diğer çalışmalarda da (Kıldan & Bilgici, 2011; Şahin ve Tutkun ,2016) benzer bulgulara ulaşıldığı belirlenmiştir. Bu noktada araştırma sonuçlarının söz konusu çalışma ile desteklendiği söylenebilir. Bulgular incelendiğinde kitap seçiminde önemli rol oynayan ebeveynlerin bir çocuk kitabında bulunması gereken özellikler konusunda genel olarak duyarlı oldukları söylenebilir. Çocuğun doğru esere yönlendirilmesinde önemli rol oynayan ebeveynler, kitap seçimi konusunda bilinçli olmalıdır. Örneğin; ailelerin öğretici kitaplar ile yazınsal kitaplar arasındaki farkı ayırt etmesi gerekir (Sever, 2017). Ayrıca ebeveynler çocuklarda okuryazarlığa yönelik olumlu bir eğilim inşa edilebilmek ve çocukların okumaya karşı ilgi duyabilmelerini sağlamak için ebeveynler, çocukların resimli kitaplarını kendilerinin seçmelerine fırsat vermelidir (Robinson ve diğerleri, 1997). Araştırmaya katılan ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun (%84.41) çocuk kitabı satın alırken çocuğunun fikrini aldığı ortaya çıkmıştır. Ebeveynlerin kitap alırken çocuğunun fikrini alma durumlarını inceleyen diğer çalışmalarda da ailelerin çocuklarının fikrini aldığı sonucu ortaya çıkmıştır (Biçici, 2006; Şahin & Tutkun, 2016). Yapılan çalışmaların bulguları söz konusu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin çocuğunun fikrini alma nedenleri arasında kitaplar konusunda heyecanlı ve hevesli olması, kitapları sevmesi, ilgi alanına uygun olması gibi cevaplar sıklıkla belirtilirken fikirlerine önem verdiğimiz için; kararlarına saygı duyduğumuz için, özgüven gelişimi için, kendini değerli hissetmesi için, birey olduğunu farketmesi için gibi cevaplar da dikkat çekmektedir. Çocuğun kişiliğini tanımaya çalışmak ve sosyal bir varlık olarak

gelişmesini sağlamak için öncelikle onu birey olarak kabul etmek, kararlarına saygı duymak gerekliliğinden (Duran, 1997) hareketle ebeveynlerin bu duyarlılıkta cevaplar vermesi oldukça sevindiricidir. Ayrıca bu şekilde daha okul öncesi dönemde birey, okuma ilgilerine uygun olarak desteklenmiş olacaktır.

Yapılan araştırma sonuçlarına göre erken okuryazarlık becerisi gösteren çocukların evde aileleri ile etkileşimli okuma deneyimi edindikleri (Morrow, 1985; Teale ve Sulzby, 1987; Akt., Robinson, vd., 1997) ve bu okuma etkinlikleri ile düzenli olarak desteklendiği (Roskos, 1988; Akt., Robinson ve diğerleri, 1997) görülmektedir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin sadece %44'ünün çocuklarına hergün düzenli olarak kitap okuma etkinliği yaptığı ortaya çıkmıştır. Ebeveynlerin yarıdan fazlası ise haftada /ayda 1 saat ya da belirsiz şeklinde ifade etmesiyle çocukların düzenli olarak kitapla buluşmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Şahin ve Tutkun (2016)'un çalışmasında araştırmaya katılan ailelerin yarısından fazlası hergün düzenli olarak çocuğa kitap okuduğuna yönelik sonuç elde edilirken Biçici (2006)'nin yapmış olduğu çalışma sonuçlarına göre ise ailelerin büyük bir kısmının düzenli olarak çocuklarına kitap okumadıkları ortaya çıkmıştır. Bu farklılıklar, aileler arasındaki okumaya karşı tutum ve bakış açısının aynı olmamasıyla açıklanabilir. Ayrıca bu durum öğretmenlerin sınıf içinde çocukların kitaplar ile buluşma sıklığından elde edilen bulgular ile birlikte düşünüldüğünde çocukların büyük çoğunluğunun düzenli olarak çocuk kitapları ile buluşmadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Okuma kültürünün temellerinin ailede atıldığı (Kaya, 2014) düşüncesinden hareketle gelişim dönemi olarak 'kritik dönem'de yer alan okul öncesi çocuklarının çocuk kitapları ile yapılan etkinliklerden mahrum kalması ileriye dönük akademik becerileri de olumsuz etkileyecektir. Nitekim yapılan araştırmalar çocukların okuma becerileriyle ailelerinin onlara okul öncesi dönemde kitap okuma sıklıkları arasında sıkı bir ilişki olduğunu ve okul öncesi dönemde kitaplarla yeterince buluşturulmayan

çocukların gelecekte okuma becerilerinin de zayıf olacağını ortaya koymuştur (Scarborough vd., 1991; Akt., Şahin ve Tutkun, 2016). Bu olumsuz sonuçlar ailelerin çocuklarıyla yaptığı okuma etkinliklerinin sıklık ve çeşitliliğiyle önlenebileceği söylenebilir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin yarısından fazlası (%57.31) çocuklarının kendi isteği ile kitaplar ile buluştuğunu belirtirken çocuğa evde en çok “anne”nin kitap okuduğu (%90.83) görülmüştür. Bu sonuç Şahin ve Tutkun (2016)’un çalışmasıyla da örtüşmektedir. Bu durumun sebebi diğer dünya ülkelerinde ve ülkemizde de olduğu gibi çocukla en çok ilgilenen ve bakımından doğrudan sorumlu olan kişinin anne olmasıyla (Taşkın, 2011) açıklanabilir. Ancak unutulmamalıdır ki yapılan araştırmalar okul öncesi dönemden itibaren babası ile kitap okuyan çocukların ileriye dönük okuma becerilerinin daha güçlü olacağını (Scarborough vd., 1991; Akt., Şahin ve Tutkun, 2016) ayrıca babası tarafından ilgilenilen çocukların ileriye dönük akademik başarılarının da yüksek olacağını ortaya koymaktadır (Nord ve ark., 1997; Akt., Taşkın, 2011). Nitekim çocuğa kitap okuma ya da çocuk ile kitap hakkında sohbet etme gibi etkinliklerin sadece anne ya da babanın sorumluluğunda olmaması, tüm aile üyelerinin etkin ve istekli katılımı ile olumlu bir ortamda yapılması önemli görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre ebeveynler tarafından çocukların tercih ettiği kitap özellikleri görsel içerikli (%60.70), hayvan temalı (%25.35) ve masal kitapları (%10.92) sıklıkla belirtilmiştir. Çocukların bu kitapları sevmeye nedenleri olarak görsellerin ilgisini çekmesi (%55.29), hayvanları sevmesi (%12.94), yaşına uygun olması (%7.06) sıklıkla ifade edilmiştir. Okul öncesi dönemdeki çocuk henüz okumayı bilmediği için ilgi duyduğu kitaplarda resim ön plana çıkmaktadır. Çocuk, okumayı bilmesede görsel okuma yoluyla resimleri anlamlandırabilmektedir. Bu dönemde özellikle altı yaşındaki çocukların hayal dünyası çok canlı olduğundan, hayal dünyasını geliştirici kitaplar çocuklar için yararlı olacaktır (Duran, 1997). Ayrıca çocuğun dünyasına en yakın olan masal kitaplarını çocukların

zevkle okuduğu ve dinlediği görülmektedir (Şimşek, 2014). Çocukların tercih ettiği kitap özelliklerini belirlemeye yönelik olarak Mohr (2003) tarafından yapılan çalışmada da çocukların önemli bir bölümü hayvan temalı kitapları tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda düşünüldüğünde görsel olarak zengin çocuk kitapları ve çocuğun hayal gücünün gelişimine katkı sağlayacak masal kitapları, yaş düzeyine uygun, hayvan temalı eğlenceli kitapların çocuklar tarafından sıklıkla tercih edildiği söylenebilir. Çocuklar tarafından sıklıkla tercih edilen çocuk kitapları isimlerine bakıldığında çok çeşitlilikte kitap ismi verilmiş olmasına rağmen en yüksek frekansta *Kırmızı Başlıklı Kız*, *Heidi Serisi*, *Pamuk Prenses*, *Rapunzel*, *Sindirella*, *Kral Şakir*, *Pinokyo*, *Keloğlan Masalları*, *Peter Pan*, *Bal Ayısı Momo*, *Hiçbir Şey Yapmama Günü* isimli eserlerin ön plana çıktığı belirlenmiştir. Duran (1997)'a göre çocuğun edebi ve hayal dünyasını geliştirici eserler arasında Dünya Çocuk Klasikleri, Dünya Çocuk Masalları (La Fontaine, Grimm, Andersen), Keloğlan gibi Türk Çocuk Masalları gibi pek çok eser bulunmaktadır. Çocuklar tarafından sıklıkla tercih edilen çocuk kitapları incelendiğinde büyük bir kısmının çeviri masallar ve çeviri çocuk kitapları olduğu görülmektedir. Çeviri eserlerin sıklıkla tercih edilmesiyle okul öncesi dönemden itibaren çocukların edebi eserler aracılığıyla farklı kültürlerle buluşması için bir kapı aralanmış olmaktadır (Kartal & Bilgin, 2017).

Araştırmaya katılan ebeveynlerin çocukları ile birlikte kütüphaneye gitme sıklığı bulguları incelendiğinde ebeveynlerin (%66.20) çoğunluğunun kütüphaneye hiç gitmediklerini belirttiği ebeveynlerin bir kısmının ise (%11.13) senede bir kere kütüphaneye gittiklerini belirttiği görülmüştür. Buna göre ailelerin %77.33'ünün çocukları ile birlikte kütüphaneye yeterli sıklıkta gitmedikleri ortaya çıkmıştır. Oysaki çocuk kütüphaneleri geniş yelpazede olan çocuk edebiyatı ürünlerine kolay ve ekonomik yollardan ulaşılmasını sağlandığı ortamlardan biridir. Çocuklara okuma sevgisinin aşılmasında oldukça önemli etkileri olan kütüphanelerini

düzenli olarak ziyaret etmek, onların okuma alışkanlığı kazanmalarını sağlayacak materyallerle daha çok etkileşimde bulunmalarını da sağlar (Çakmak & Yılmaz, 2009). Düzenli olarak yapılan kütüphane ziyaretleri sayesinde çocuk, kitapları benimseyebilir, ilgi duyduğu kitapları tespit edebilir ve yeni kitaplar seçebilir (Tanju, 2010).

Çeviri ve Yerli Kitaplar

Çocukların tercih ettiği çeviri ve yerli kitaplar yayınevi bilgisine göre incelendiğinde çocukların tercih ettiği 50 yerli kitabın 25 farklı yayınevi, 49 çeviri kitabın ise 21 farklı yayınevi tarafından basıldığı görülmüştür. Yerli kitapların Timaş Yayınları (%24), Yapı Kredi Yayınları(%14), Damla Yayınları (%6) ve Nesil Çocuk Yayınları (%6) tarafından basıldığı görülmüştür. Çeviri kitapların ise sıklıkla Timaş Yayınları (%20.41), Türkiye İş Bankası Yayınları(%16.33), 1001 Çiçek Yayınları (%8.16), Pearson Yayınları (%8.16) ve Yapı Kredi Yayınları (%6.12) tarafından basılan yayınlar olduğu ortaya çıkmıştır. Kartal ve Bilgin (2017)'in *İyi Kitap Dergisi*'nde tanıtımı yapılan çocuk kitaplarının çok yönlü analiz edildiği çalışmasında tanıtımı yapılan eserlerin yayınevleri incelendiğinde ilk sıralarda Tudem, Can, Yapı Kredi ve Günışığı Yayınları olduğu görülmüştür. İyi kitap dergisinde tanıtımı yapılan çocuk kitaplarının nitelikli ve çocuk gerçekliğine nispeten daha uygun kitaplar olduğu düşünüldüğünde söz konusu araştırmadan elde edilen bulguların çocuk yayınlarının merkezi konumunda olan yayınevlerini büyük oranda temsil etmediği görülmektedir. Tercih edilen kitapların yayınevlerinin en eskisinin 63 yıldır en yenisinin ise 10 yıldır yayın hayatında olduğu tespit edilmiştir. (İş Bankası 1956, Damla 1974, 1001 Çiçek 1980, Timaş 1982, Yapı Kredi 1992, Pearson 1994, Nesil Çocuk 2007). Yapı Kredi, 1001 Çiçek, Pearson, Türkiye İş Bankası gibi tercih edilen çeviri eserlerin daha yoğun olduğu yayınevlerinin internet sitelerinde yer alan hakkımızda, vizyon ve misyonumuz başlığındaki genel bilgileri incelendiğinde ise ulusal ve evrensel değerler çerçevesinde yayıncılığı ve kültür sanat

anlayışını zenginleştirmeyi ön planda tuttıkları söylenebilir. Bu çerçeveden bakıldığında tercih edilen çeviri kitapların bahsi geçen yayınevlerinin yerli kitaplara göre çocuk kitapları konusunda daha deneyimli ve seçkin olduğunu söylemek mümkündür.

Tercih edilen kitaplar yaş grubuna göre incelendiğinde yerli kitapların %54'ünün çeviri kitapların % 59.18'inin 0-5 yaş okul öncesi çocuk kitapları kategorisinde yer aldığı görülmüştür. Çeviri ve yerli kitapların yarısına yakını ise 6-10 yaş çocuk kitaplığı kategorisinde yer almaktadır. Çocuklara kitap seçiminde dikkat edilecek kriterlerden biri de çocuğun yaş düzeyine uygun olmasıdır (Kıldan & Bilgici, 2011; Uçak, 2010). Gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçları bakımından farklılık gösteren çocukların yaş düzeyine uygun kitap seçimi, okumaya karşı ilgi duyması bakımından oldukça önemlidir. Bu bağlamda söz konusu araştırma bulgularına göre okul öncesi çocukların tercih ettiği kitapların azımsanmayacak kısmının 6-10 yaş dönemi çocukları için yazılmış olması; dil ve anlatım, kurgu, konu açısından okul öncesi çocuğuna hitap etmeyeceği gerekçesiyle çocukların ileriki dönemlerdeki okuma tutumunu olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir.

Çocuklar tarafından tercih edilen yerli ve çeviri kitapların yazar bulguları incelendiğinde sıklıkla tercih edilen yerli kitap yazarlarının Nalân Aktaş Sönmez, Nur Kutlu, Sara Şahinkanat ve Feridun Oral olduğu; çeviri kitap yazarlarının ise Müjgan Şeyhi, Melanie Joyce ve Julia Donaldson olduğu tespit edilmiştir. Yerli eserlerin yazarlarından Sara Şahinkanat Japonya'daki 2009 Oshima Uluslararası El-yapımı Kitap Yarışması'nda "*Kertenkele'nin Sihirli Kuyruğu*" kitabı ile "Acceptance" ödülünü almış ve "*Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kız'dan?*" adlı kitabı "ÇGYD 2009 Yılın En iyi Resimli Öykü Kitabı" seçilmiş bir yazardır.(kitap.ykykultur.com.tr) Feridun Oral ise "*Böğürtlen Cini ve Sarı Gaga*" adlı kitabıyla, 1992 yılında Japonya'da UNESCO Noma-Concours öncülüğünde düzenlenen bienalde "Runner Up" ödülünü almış ve "*Pirinç Lapası ve Küçük Ejderha*" kitabı, IBBY

Türkiye tarafından “Yılın En İyi Resimli Çocuk Kitabı” (2012); "*Kırmızı Kanatlı Baykuş*" kitabı Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği tarafından “Yılın En İyi Resimli Öykü Kitabı” (2012) seçilmiş bir yazardır (kitap.ykykultur.com.tr). Çocuklar tarafından sıklıkla tercih edilen çeviri eser yazarlarından Julia Donaldson’ın yazdığı birçok çocuk kitabı yurtdışında birçok ülkeden sayısız ödül almıştır. Julia Donaldson "*Yayazula*" adlı kitabı ile 1999 yılında Nestle Smarties Kitap Ödülü (Altın Ödül)", Blue Peter tarafından “Sesli Okumak İçin En İyi Kitap” ve 2001 yılında “Experian Büyük Üç Ödül” gibi ödülleri almış bir yazardır (www.wikipedia.org). Ulusal ve uluslararası ödül alma durumuna göre incelendiğinde tercih edilen diğer çeviri kitapların ve yazarlarının (Aç Tırtıl- Eric Carle, Yayazula & Jack Ve Fulufulu Ağacı-Julia Donaldson, Hiçbir Şey Yapmama Günü- Beatrice Alemagna) yerli kitaplara ve yazarlarına göre daha çok sayıda ödül aldığı görülmüştür. Örneğin; çocuklar tarafından tercih edilen yazar Beatrice Alemagna’a ait “*Hiçbir Şey Yapmama Günü*” adlı çeviri eser, English Association tarafından 2018’in En İyi Çocuk Kitabı ödülünü almış olmakla birlikte, Fransa ve Amerika’da pek çok ödül alarak (www.eğitimpedia.com) 2017 New York Şehir Kütüphanesi tarafından ‘En İyi 10 Çocuk Kitabı Seçkisi’ne seçilmiş, 2017 New York İllüstratörler Topluluğu tarafından ‘Altın Madalya’, 2017 Fransa Moulins İllüstrasyon Büyük Ödülü, 2017 Fransa Landerneau tarafından ‘En İyi Çocuk Kitabı Ödülü’ gibi ödüllere de layık görülmüştür(www.dr.com.tr). Bu yönüyle çocuk kitabı yazarlarının alanlarında iz bırakan kişiler olması çocuk okurların okuma deneyimlerinde olumlu tutumlar kazanmasına katkı sağlamış olacaktır. Ayrıca Notos Edebiyat Dergisi’nin “13.Büyük Soruşturması En Önemli 100 Çocuk Kitabı” adlı özel sayısında 307 seçici kurul tarafından belirlenen “En Önemli 100 Çocuk Kitabı” listesinde yer alan “Küçük Prens, Küçük Kara Balık, Pinokyo, Peter Pan, Andersen Masalları, Heidi, Orman Kitabı, Aç Tırtıl, Nasrettin Hoca Hikâyeleri, Keloğlan Masalları” gibi kitapların çocuklar tarafından tercih edilen diğer

kitaplar arasında da yer aldığı görülmektedir. Çocuklar tarafından tercih edilen ve listeye giren ortak kitaplar içerisinde çeviri kitapların ağırlıklı olması dikkat çekmektedir. Bu yönüyle bakıldığında çeviri çocuk eserlerinin hem çocuklar tarafından tercih edilen kitaplar arasında hem de edebiyat alanında deneyimli 307 seçici kurul tarafından en önemli görülen çocuk kitapları listesine girmiş olması çeviri eserlerin niteliğini ortaya koymaktadır.

Tercih edilen yerli kitapların çizer bilgileri incelendiğinde yazarı ve çizeri aynı kişi olan sadece bir yazara ait kitapların yer aldığı görülürken çeviri kitapların yazarı ve çizeri aynı kişi olan kitap sayısı ve yazar çeşitliliğinin (Eric Carle-Aç Tırtıl, Beatrice Alemagna-Hiçbir Şey Yapmama Günü, Levi Pinfold - Karabaş, Claire Jobert - Emanet Kek) daha çok olduğu görülmektedir. Ayrıca Levi Pinfold ilk resimli kitabı olan “The Django”yla Booktrust Early Years En İyi Çıkış Yapan İllüstratör Ödülü’nü, ikinci resimli kitabı olan ve çocuklar tarafından tercih edilen çeviri eserler arasında yer alan “Karabaş”ile 2013 Kate Greenaway Madalyası’nı almış bir çizerdir(www.ykykultur.com). Yazarı ve çizeri aynı olan çocuk kitabı ile ilgili yapılan bir araştırma sonucunda yazarı ve çizeri aynı olan kitapların görselinde verilmek istenen mesajın, öğrenciler tarafından daha iyi algılandığı ve öğrencilerin görsele yaptıkları yorumlarda, yazarı ve çizeri aynı kişi olmayan kitabın görseline yaptıkları yorumlara göre daha çok ortak paydada buluştukları sonucuna varılmıştır (Baş ve Örs, 2015). Bu sonuca göre çocuklar tarafından tercih edilen çeviri kitaplarda yazar ve çizer kişinin aynı olması çeviri eserlerde bu özelliğe daha duyarlı davranıldığını göstermektedir.

Tercih edilen çocuk kitapları baskı sayısı açısından incelendiğinde yerli kitapların yarısının 1. Baskı, çeviri kitapların yarısından biraz fazlasının ise 1.baskı, 2.baskı ve 18.baskı olduğu görülmüştür. Baskı yıllarına dair elde edilen bulgulara göre tercih edilen yerli kitapların baskı yılları 2009 ile 2019 yılları arasında değişiklik gösterirken çeviri kitapların baskı yılları ise 2003 ile 2019 yılları arasında değişiklik göstermektedir. Yerli kitapların en fazla olduğu baskı

yılıının 2012 -2019 arasında olduğu çeviri kitapların en fazla baskı yılı 2017-2019 arasında olduğu görölmüştür. Baskı sayısı ve baskı yılı gibi özellikler kitap seçme kriteri olarak belirtilmediği gibi kitabın tercih edilme durumu hakkında okuyucuya bilgi sağlamak amacıyla verilmiştir.

Tercih edilen yerli kitapların 14-448 sayfa arasında değıştiği kitapların en sıklıkla belirtilen sayfa sayısının 21-40 sayfa olduğu görölmüştür. Tercih edilen çeviri kitapların ise 10-400 sayfa arasında değıştiği ancak kitapların önemli bir bölümünün 21-40 sayfa aralığında olduğu belirlenmiştir. Çocuk Vakfı (2009) tarafından hazırlanan 100 Temel Eser Raporunda Bilgin Adalı, öğretmenlerin kitapların en az 80 sayfa olması gerektiğini söylediğini, bu nedenle son yıllarda çocukların kitapları içeriği ve konusundan önce sayfa sayısı ile değerlendirdiğini; hâlbuki tuğla kalınlığındaki Harry Potter kitaplarını çocukların hepsinin bayılarak okuduğunu ifade etmektedir. Öte yandan Turan ve Ulutaş (2016)'ın yapmış olduğu çalışmada okul öncesi öğretmenleri kitaplarda yer alan bazı öykülerin çok uzun olduğu için çocukların dikkatlerinin dağıldığını belirtmişler ve literatürde sayfa sayısı ile ilgili bağlayıcı bir bilgi bulunmaması sebebiyle sayfa sayısının çocuğa uygun olması gerektiğini savunmuşlardır. Mohr (2003)'un çalışmasında da çocukların çoğu tercih ettiği kitaplar hakkında net bir şekilde beğeni nedenlerini bildirirken kitabın uzunluğuna yönelik olarak çocukların bir kısmı okunabilir kısa metinler olmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlarını destekleyen Robinson ve diğerleri (1997) tarafından yapılan çalışmada da çocukların kısa ve basit metinleri en sık tercih ettiği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda çocukların tercih ettiği kitapların 5-495 sayfa arasında değıştiği sonucuna göre sayısının belirleyici bir ölçüt olmadığı ancak kitapların büyük çoğunluğunun 21-40 sayfa arasında olması özellikle okuma ilgisinin oluşmaya başladığı erken çocukluk döneminde kitap seçiminde çocuğun yaş düzeylerine ve dikkat sürelerine dikkat etmek gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Tercih edilen kitaplar, cilt tipi durumuna göre incelendiğinde yerli ve çeviri kitapların önemli bir bölümünün cilt malzemesinde karton kapak ve az sıklıkta da olsa kalın ciltli kapak tercih edildiği ortaya çıkmıştır. Kitaplarda kullanılan kâğıt cinsine göre incelendiğinde ise yerli kitapların yarısından fazlasının kitap kâğıdı şeklinde adlandırılan bir kâğıt cinsi ile çeviri kitapların ise yarısına yakına kuşe kâğıt ile basıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca tercih edilen yerli kitaplarda daha düşük kalite kâğıt olarak bilinen ikinci hamur kâğıt ve üçüncü hamur kâğıt kullanıldığı görülürken tercih edilen çeviri kitaplarda rastlanmamıştır. Çocuk kitaplarında bulunması gereken dış yapı özelliklerinden olan kâğıt ve kapak, kitabın biçimsel özelliklerini tamamlayan öğelerdendir. Her şeyden önce çocuğun kitaba karşı ilgi ve merakını artırması ve uzun süre saklayabilmesi için kitap kapağının sağlam ve kalın karton kapak olması gerekmektedir (Sever, 1995; Sever, 2013b). Çocuk kitaplarının ciltleme tekniğinde ise zimba yerine dikişli (Nas, 2004) ya da sırttan tutkalla yapıştırılmış dikişli cilt tercih edilmelidir (Sever, 2013b). Sever (2013b)'ye göre kitabın kâğıt özellikleri kolay yıpranmayan ve kırışmayan özelliklere sahip olan birinci hamur olmalıdır. Gramajı düşük ve niteliksiz kâğıttan yapılan çocuk kitaplarının çocukların kitaba karşı isteğini azaltacağı düşünülmürse tercih edilen çeviri eserlerin istenen kâğıt niteliğinde olduğu ortadadır.

Tercih edilen çocuk kitapları türlerine göre incelendiğinde yerli kitapların yarısının çeviri kitapların ise yarısından fazlasının hikâye türünde olduğu görülmüştür. Yerli kitaplarda tercih edilen diğer türler arasında masal ve dini eğitim kitapları önemli oranda bulunurken tercih edilen çeviri kitapların önemli bir bölümünü ise masal, bilim kitapları ve dokun eğlen kitapları oluşturmaktadır. Bu yönüyle çeviri kitap türlerinin yerli kitap türlerine göre daha çok çeşitlilik gösterdiği dikkat çekmektedir. Ayrıca Robinson ve diğerleri (1997) tarafından yapılan araştırmada çocukların kitap seçimlerinde tercih ettikleri türlerin gerçekçi kurgu, bilgilendirici kitaplar yerine modern ve geleneksel kurgusu olan fantastik kitaplar (Örneğin;

Goldilocks And Three Bears) olduğu ortaya çıkmıştır. Bahsi geçen kitabın Türkçe çevirisi olan *Goldilocks ve Üç Ayı* kitabının çocuklar tarafından tercih edilen kitaplar arasında da yer alması söz konusu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Öte yandan Mohr (2003)'un birinci sınıf öğrencilerinin tercih ettiği kitap özelliklerini belirlemeye yönelik olarak yapmış olduğu çalışmasında da çocukların önemli bir bölümü bilgi veren kitaplardan ziyade hayvan konulu, kurgu dışı ve mizahi anlatısı olan hikâye kitaplarını tercih ettiği görülmüştür.

Araştırmalar sonucunda çocukların fantastik hikâye kitaplarını daha sık tercih ettiği söylenebilir. Bu bağlamda çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik olarak okuma ilgilerini bilmek ve sevdiği kitaplar ile buluşmasını sağlamak; çocukların beğeni zevkine göre kitap seçme becerisini de geliştirecektir. Bu nedenle çocukların kesin sonuçları ve yargıları olan, belli bir ideoloji ve düşünceyi didaktik bir dille anlatan çocuklar kitapları yerine kendi zevklerine uygun edebi beğenilerini güçlendirecek çocuk kitapları ile tanışmaları sağlanmalıdır.

Çocuğun kitabı taşıma ve tutmasını kolaylaştırdığı için kare ya da dikdörtgen şeklinde ve 16x23 boyutunda olan kitapların çocuklar için daha uygun olacağı (Demircan, 2006). Ancak değişik ve farklı boyutlardaki kitapların okul öncesi dönemdeki çocuğun daha çok ilgisini çektiği (Sever, 2013b), üçgen, kare, sekizgen, kedi, köpek şeklinde kitapların çocuklar açısından uygun olabileceği (Ural, 2013) de alan yazında görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre çocuklar tarafından tercih edilen yerli ve çeviri kitapların boyutlarının çok çeşitli ölçülerde olduğu görülmektedir. Bu bağlamda tercih edilen çocuk kitaplarının değişik boyutlarda olması çocuklar için dikkat çekici bir öge olduğu ve tercih edildiği görülmektedir. Tercih edilen yerli ve çeviri çocuk kitaplarının kitap satışı yapan internet adresinden alınan 15.08.2019 güncel satış rakamlarına göre yerli kitapların toplam satış adedi 94.315 olmakla birlikte yerli kitaplar arasında en çok satılan üç kitabın sırasıyla *Üç Kedi Bir Dilek* (21.334),

Sakız Sardunya (13.001), *Annemin Çantası* (10.904) olduğu tespit edilmiştir. Çeviri kitapların toplam satış adedi ise 87.514 olmakla birlikte tercih edilen çeviri kitaplar arasında ilk üç kitap *Ayı Kim Çaldı?* (15.839), *Aç Tırtıl* (12.497), *Köpekler Bale Yapmaz* (7256) olarak tespit edilmiştir. Satış rakamlarına göre yerli çeviri eserlerin birbirine yakın olduğu görülse de çeviri eserlerin yurtdışında da oldukça rağbet gördüğü örneğin sadece Eric Carle tarafından resimlenen ve yazılan *Aç Tırtıl* kitabının Dünya çapında 62 dile çevrildiği ve 46 milyonun üzerinde sattığı bilinmektedir(www.wikipedia.org). Yerli ve çeviri eserlerin tercih edilebilirliği üzerinden düşünüldüğünde çeviri eserlerin daha yüksek sıklıkta tercih edildiği söylenebilir.

Öneriler

Anaokulu çocuklarının ulusal ve çeviri çocuk kitapları tercihlerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi sonucunda çocukların nitelikli eserleri ile buluşturulması için aile, öğretmen ve yayınevlerine belli sorumluluklar düşmektedir. Eski bir Afrika atasözünden hareketle bu bölümde önerilere yer verilecektir.

“Bir çocuğun gelişiminden bütün köy sorumludur.”

- Okumaya karşı ilgi ve isteklerinin oluşması için çocuğun okul öncesi dönemlerden itibaren nitelikli eserler ile buluşturulması gerekmektedir. Okuma kültürünün aileden filizlendiği düşüncesinden hareketle çocuğun ev ortamında kitap, dergi ya da okuma materyallerine günlük çeşitli etkinlikler ile düzenli olarak maruz bırakılması önerilir. Örneğin anne ve babası günlük düzenli olarak kitap okuyan çocuklar okumaya karşı daha ilgili olurlar. Çocuklar ebeveynlerinin söylediğini değil yaptığını örnek alır. Bu bağlamda anne babaların kitap okuma konusunda çocuklarına rol model olmaları ve çocukların ilgisini çekecek her türlü etkinlikte çocuk kitaplarından yararlanmaları önerilir.

- Günlük düzenli olarak okuma etkinliklerinin ya da kitapla ilgili sohbetlerin yapılması hem çocuğun aile içi iletişimini güçlendirmek hem de çok yönlü gelişimi için büyük destek sağlar. Aile bireylerinin ortak düzenlediği okuma saatleri ya da çocuğa her gece yatmadan önce okunan kitaplar onların ayrıca hayal dünyasını da geliştirecektir.
- Aileler çocuk kitaplarını ve dergileri çocukların kolay bir şekilde ulaşabileceği yerlere bırakmalı ve çocukların kitaplarını rahat bir şekilde inceleyebilmeleri için ev ortamında uygun bir alanda okuma köşesi oluşturulmalıdır. Bu şekilde fiziki ortam desteğiyle okumaya karşı güdülenmiş olan çocuklar okuma ve kitaplara karşı olumlu bakış açısı geliştirerek ileriki dönemlerde etkili okuryazar bireyler olabilirler.
- Ayrıca çocuk ile birlikte kitapevleri, kitap fuarları ya da kütüphane ziyaretleri yapılmalıdır. Çocuklar bu sayede kitapları yakından tanıma ve inceleme fırsatı bulabilirlerdir. Düzenli olarak yapılan bu ziyaretler aracılığıyla çocuklar kitapların dünyasına bir yolculuğa çıkarak sevdiği kitapları fark edecek, kaliteli ve zengin içerikli kitaplar ile karşılaşarak okuma hevesi edinebileceklerdir. Ayrıca aileler ve eğitimciler çocuk kitaplarının tanıtımı yapılan dergileri ve yayınları takip ederek son çıkan kitaplar hakkında bilgi sahibi olabilirler.
- Okul öncesi öğretmenleri hem ihtiyaç duyan velilerine kitap seçimi konusunda rehberlik edebilmek hem de kitap merkezinde nitelikli çocuk edebiyatı eserlerini kazandırmak için son çıkan güncel çocuk kitaplarını takip etmeleri gerekir. Bu bağlamda çocuk edebiyatı ile ilgili son çıkan çocuk yayınlarını takip edebilmek adına ülkemizde yıllardır nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinin tanıtımı yapan "İyi Kitap" dergisini incelemeleri önerilir. Aylık olarak çıkan ve kitapevlerinde ücretsiz olarak dağıtımı yapılan iyi kitap dergisine ayrıca internet ortamında pdf dosyasına da kolaylıkla ulaşım sağlanabilir.

- Okudukları kitapların yazarları ile tanışma fırsatının sağlanması çocukları okumaya ve kitaplara karşı olumlu yönde etkileyecektir. Bu nedenle çocuk kitaplarının yayınevleri Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı anaokulları ve ilkokullar ortaklaşa çalışarak çocuk kitabı yazarları ile çocukların buluşturulmasını sağlayan söyleşi, atölye çalışması gibi etkileşime dayalı çeşitli etkinlikler düzenleyebilirler.
- Okul öncesi dönem çocukların nitelikli kitaplara ulaşmasında önemli sorumlulukları olan okul öncesi öğretmenleridir. Bu nedenle henüz mesleğe başlamamış olan okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk kitapları seçiminde farkındalıklarının belirlenmesi ve çocuk kitaplarında bulunması gereken yeterlilikleri ile sınıf kitaplıklarını geliştirecek yöntemler hakkında görüşlerinin alınması gelecekte yapılacak çalışmalar arasında yer alması önerilebilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitaplarından yararlanarak uyguladığı sınıf içi etkinlikler hakkında derinlemesine bilgi edinmek amacıyla deneysel bir çalışma yapılması önerilebilir.
- Ayrıca son yıllarda çocuklar tarafından da yaygın olarak kullanılır hale gelen bilgisayar, tablet gibi bilgi edinme teknolojilerinin kullanımının okuma kültürü üzerindeki etkisi araştırılabilir.

Kaynakça

- Abacı, E. (2018). Behiç Ak'ın Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi . *Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .
- Ak, B. (2019, Şubat-Mart İstanbul). Yeni Bir Dünyanın Olabilirliğini Düşündürmek; Müren Beykan ve Behiç Ak Söyleşisi. *Notos Edebiyat Dergisi* (74) , 56-66. Notos Kitap Yayıncılık.
- Akdağ, F. (2015). Çocukta Beyin Gelişimi Ve Erken Müdahale. *Uluslararası Katılımlı III. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kongresi "Erken Müdahale"* , (s. 97-100). Ankara.
- Akyol, H., Yıldırım, K., Ateş, S., & Çetinkaya, Ç. (2013). Anlamaya Yönelik Ne Tür Sorular Soruyoruz? *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 9 (1), 41-56.
- Akyol, T. (2012). Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Değerlerin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .
- Akyüz, M. (2014). Muzaffer İzgü'nün Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .
- Altınkaynak, Ş. Ö. (2019). Okul Öncesi Dönemde Erken Okuryazarlık Becerilerinin Gelişimi. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi* , 3 (1), 37-49.
- Aral, N., & Aktaş, Y. (1997). Çocukların Televizyon Ve Diğer Etkinliklere Harcadıkları Sürenin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 13 (13), 99-105.
- Aydoğan, Y. (2006). Ev Ortamının Çocuğun Gelişimine Göre Düzenlenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi* , 3 (10), 27-34.

Barin, Ö. (2019). Üzeyir Gündüz'ün Çocuk Kitaplarındaki Eğitsel Değerler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Baş, B., & Örs, E. (2015). A Study On Visual Reading Skills Of First Grade Students At Primary School (İlkokul 1.Sınıf Öğrencilerinin Görsel Okuma Becerileri Üzerine Bir İnceleme)). *Eğitimde Kuram ve Uygulama* , 11 (1), 225-244.

Bayraktar, V., & Demiriz, S. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuk kitabı Seçiminde Kullandıkları Ölçütlerin Kıdem Durumuna Göre İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi* , 21 (3), 791-811.

Bıçıcı, N. (2006). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. *Annelerin Çocuk Kitabı Seçimi Hakkındaki Görüşleri* .

Büyükoztürk, Ş. (2005). Anket Geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* , 3 (2), 133-151.

Can, D. T. (2014). *Çocuk Edebiyatı Kurumsal Yaklaşım*. Eğitim Yayınevi.

Celepoğlu, A. (2007). Çocuk Yayınları ve Bu Yayınlarda Bulunması Gereken Temel Unsurlar . Ö. Yılar, & L. Turan içinde, *Eğitim Fakülteleri İçin Çocuk Edebiyatı* (s. 37-66). Ankara: Pegem-A Yayıncılık.

Çakmak, T., & Yılmaz, B. (2009). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Okuma Alışkanlığına Hazırlık Durumları Üzerine Bir Araştırma: Hacettepe Üniversitesi Beytepe Anaokulu Örneği. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi* , 23 (3), 489-509.

Çelikten, F. (2019). Nezihe Meriç'in Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi . *Marmara Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Çer, E. (2016). Türkçe Öğretiminde Çocuğa Görelik İlkesine Uygun Edebiyat Yapıtlarının Önemi. *İlköğretim Online* , 15 (4), 1399-1410.

Çiçek, T. (2017). *Çocuk Edebiyatı Denilince*. İstanbul: Doğu Kitabevi.

Çocuk Edebiyatı, Türkiye'deki Gelişimi ve Çevirisi Üzerine Söyleşi. (1991). *Metis Çeviri Araştırmaları Dergisi* (15) , 11-18. İstanbul.

Çocuk Vakfı, (2009). *100 Temel eser raporu*. Çocuk Vakfı Çocuk Akademisi Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Araştırmaları Merkezi: Erişim adresi: www.cocukvakfi.org.tr/rapor/100temeleser.pdf.

Demircan, C. (2006). TÜBİTAK Çocuk Kitaplığı Dizisindeki Kitapların İç Yapısal ve Dış Yapısal Olarak İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 2 (1), 12-27.

Diken, İ. H. (2018). *Erken Çocukluk Eğitimi*. Ankara: Pegem Yayınevi.

Doğan, Ç. (2015). Sevim Ak'ın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Yönünden İncelenmesi ve Türkçe Eğitimine Katkısı. *Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Duran, C. (1997). Çocuk Kitapları. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi* , 11 (1), 62-64.

Ergül, C., Sarıca, A. D., & Akoğlu, G. (2016). Etkileşimli Kitap Okuma: Dil ve Erken Okuryazarlık Becerilerinin Geliştirilmesinde Etkili Bir Yöntem. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi* , 17 (2), 193-204.

Erkurt, M. (2019, Şubat-Mart). Sorulardan Korkmamanın Yolu Yeni Sorular Sormak; Brigitte Labbe Söyleşi. *Notos Edebiyat Dergisi* (74) , 50-52. İstanbul: Notos Kitap Yayıncılık.

Gönen, M. (2017, Ekim). Çocuk Edebiyatı Yazarı Ve Çizeri Olarak Feridun Oral. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bbilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Llisans Tezi* .

Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M., & Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerine Yönelik Çocuk Kitaplarının, İçerik, Resimleme ve Fiziksel Özellikleri Açısından İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim* , 36 (160), 250-265.

Gül, M. K. (2018). 5-6 Yaş Grubu Çocuklar İçin Türkçe Yazılmış Resimli Çocuk Kitaplarında Değerler Analizi . *Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Gülpınar, F. (2010). Görsel Kavramlar, İllüstrasyon Ve Çocuk Kitapları . *Yüksek Lisans Tezi/Yüksek Lisans Dönem Projesi* .

Gürbüz, Ç. M., & Ekici, Ç. S. (tarih yok). *Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kuruluşları Federasyonu (IFLA) Uzman Raporu 100*. Mart 3, 2019 tarihinde

<https://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/professional-report/100-tr.pdf> adresinden alındı

Horasan, A. E. (2015). Zeynep Cemali'nin Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Açısından İncelenmesi . *Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Ibitayo, A., & Sophia, A. (2018). *The Effect Of Acquisition Of Children's Literature On Library*. Mart 15, 2019 tarihinde www.academia.edu:

https://www.academia.edu/8500802/THE_EFFECT_OF_ACQUISITION_OF_CHILDRENS_LITERATURE_ON_LIBRARY_USE_BY_STUDENTS_OF_TWO_SELECTED_PRIVATE_SECONDARY_SCHOOLS_IN_IBADAN_NORTH_LOCAL_GOVERNMENT_AREA_OYO_STATE_BY adresinden alındı

Jordan, G. E., Snow, C. E., & Porche, M. V. (2011). Project EASE: The Effect Of a Family Literacy Project On Kindergarten Students Early Literacy Skills. *Reading Research Quarterly* , 35 (4), 524-546.

- Karahanoğlu, E. (2017). Sevinç Kuşoğlu'nun Çocuk Kitaplarında Yer Alan Eğitsel İletiler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- Karakuş, N. (2014). Türkiye’de Çocuk Edebiyatı Öğretiminin Başarısızlığının Sebepleri. *Türk Dili Dergisi*, 756 (107), 286-288.
- Kartal, H., & Bilgin, A. (2017). İyi Kitap Dergisi'nin Çocuk Kitaplığı Bölümünde Tanıtılan Eserlerin Çok Yönlü Analizi. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 31 (4), 483-500.
- Kasap, N. (2019). Bekir Yıldız'ın Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*.
- Kaya, M. (2014). Okuma Kültürü ve Çocuk Edebiyatı. *Türk Dili Dergisi*, 756 (107), 608-622.
- Kıldan, A., & Bilgici, B. G. (2011). Okul Öncesi Eğitim Alan Çocukların Ebeveynlerinin Çocuk Kitabı Seçme Ölçütlerine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 41 (192), 105-120.
- Kılıç, Z., Değirmenci, Ş., Ünsal, F. Ö., & Balat, G. U. (2017). Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Temel Kavramların İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0 (44), 424-441.
- Kümmerling-Meibauer, B. (2015). Erken Okuryazarlık ve Çocuk Edebiyatı. B. Kümmerling-Meibauer içinde, *Erken Okur-Yazarlık 0-3 Yaş Arası Çocuk Kitapları* (s. 31-50). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Lopez, E., Caspe, M., & McWilliams, L. (2016). *Public Libraries: A Vital Space for Family Engagement/Harvard Family Research Project*. Ağustos 16, 2019 tarihinde eric.ed.gov: Retrieved from ERIC database. (ED574699). adresinden alındı
- Manguel, A. (2007). *Okumanın Tarihi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Mantzicopoulos, P., & Patrick, H. (2011). Reading Picture Books and Learning Science: Engaging Young Children With Informational Text. *Theory Into Practice* , 50 (4), 269-276.

MEB. (2013a). *Okul Öncesi Eğitim Programı İle Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi*. Ağustos 16, 2019 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü:
<https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/obader.pdf> adresinden alındı

MEB. (2013b). *Temel Eğitim Genel Müdürlüğü*. Ağustos 28, 2019 tarihinde tegm.meb.gov.tr:
<http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> adresinden alındı

MEB. (2016). www.megep.meb.gov.tr. Ağustos 28, 2019 tarihinde [meb.gov.tr](http://www.megep.meb.gov.tr):
http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller/Okul%20%C3%96ncesi%20E%C4%9Fitim%20Program%C4%B1.pdf adresinden alındı

Mohr, K. A. (2003). Children's Choices: A Comparison Of Book Preferences Between Hispanic And Non-Hispanic First-Graders. *Reading Psychology* , 24 (2), 163-176.

Myers, R. (1996). *Hayatta Kalan On İki Erken Çocukluk Gelişimi Programlarının Güçlendirilmesi*. İstanbul: Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları.

Nas, R. (2004). *Metinlerle İlkokuma Yazma Öğretimi*. Bursa: Ezgi Kitabevi.

Okuyan, H. Y. (2009). Türkçe ve Sınıf Öğretmenlerinin Okuma Saatlerinde Kullanılan Çocuk Edebiyatı Ürünlerini Seçme Ölçütleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 0 (18), 135-159.

Oral, G. (2015). Yalvaç Ural'ın Çocuk Kitaplarında Değer Eğitimi ve Bu Eserlerin Türkçe Öğretimine Katkısı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Ören, S. N. (2019). Behiç Ak'ın Çocuk Kitaplarındaki Eğitici İletiler Üzerine Bir Araştırma. *Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Pediatrics. (2014, June 23). *Literacy Promotion: An Essential Component of Primary Care Pediatric Practice*. Ağustos 25, 2019 tarihinde

<https://pediatrics.aappublications.org/content/pediatrics/134/2/404.full.pdf> adresinden alındı

Pekdoğan, S. (2017). 3-6 Yaş Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Resimli Çocuk Kitabı Seçimi Ölçütlerinin İncelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi* , 21 (71), 315-326.

Peker, A., & Ahi, B. (2019). Çocuk Kitaplarında Yer Alan Hayvan Karakterlerine Çevre Eğitimi Açısından Bakış:İçerik Analizi Çalışması. *Trakya Eğitim Dergisi* , 9 (2), 287-301.

Ridzi, F., Sylvia, M. R., & Singh, S. (2014, Mayıs 6). *The Imagination Library Program: Increasing Parental Reading Through Book Distribution*. Ağustos 10, 2019 tarihinde www.tandfonline.com.: <https://doi.org/10.1080/02702711.2013.790324> adresinden alındı

Robinson, C. C., Larsen, J. M., Haupt, J. H., & Mohlman, J. (1997). Picture Book Selection Behaviors Of Emergent Readers: Influence Of Genre, Familiarity, And Book Attributes. *Literacy Research And Instruction* , 36 (4), 287-304.

Sanders, B. (2016). *Öküzün A'sı*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim ve Öğrenme, Öğretme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Sever, S. (2003). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem.

Sever, S. (2013). *Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü*. İzmir: Tudem Yayıncılık.

Sever, S. (1995). Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Yapısal ve Eğitsel Özellikler. *Abece Eğitim ve Ekin Dergisi* (107), 14-15.

Sever, S. (2017). *Çocuk ve Edebiyat*. Ankara: Tudem Yayıncılık.

Sever, S. (2013). Okul öncesi Dönemdeki Çocuklara Seslenen Kitaplarda Bulunması Gereken Temel Özellikler. Z. Güneş içinde, *Okul Öncesinde Çocuk Edebiyatı* (s. 55-72). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Smith, C., Tracy, E., & Weber, L. (1998, Mayıs). *Motivating Independent Reading: The Route to a Lifetime of Education*. Ağustos 16, 2019 tarihinde eric.ed.gov:

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED422559.pdf> adresinden alındı

Strasser, J., & Seplocha, H. (2007). Using Picture Books to Support Young Children's Literacy. *Childhood Education* , 83 (4), 219-224.

Şahin, F. T., & Tutkun, C. (2016). Okul Öncesi Dönemde Anne, Baba, Çocuk ve Kitap. *Kastamonu Eğitim Dergisi* , 24 (5), 2373-2390.

Şimşek, T. (2014). Çocuk Edebiyatı Traihine Ön Söz. *Türk Dili Dergisi* , 15-58.

Şirin, M. R. (1994). *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

Şirin, M. R. (2007). *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış: Çocuk Edebiyatı Nedir Ne Değildir?* Ankara: Kök Yayıncılık.

Tanju, E. H. (2010). Çocuklarda Kitap Okuma Alışkanlığı'na Genel Bir Bakış. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi* , 6 (22), 30-39.

Taşkın, N. (2011). Çocukların Gelişiminde Katkıda Bulunanlar: Babalar. *Eğitime Bakış Dergisi* , 7 (20), 43-47.

Tekin, A. (2018). Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarının Eğitsel İletiler Açısından İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Tekin, E. (2017). Süleyman Bulut'un Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilgiler ve Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Tıgılı, H. B. (2014). Miyase Sertbarut'un Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Öğelerine Göre İncelenmesi . *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Toprak, İ. (2016). Gülsüm Cengiz'in Çocuk Kitaplarının Türkçe Öğretimi Bağlamında Tema ve İletiler Açısından İncelenmesi . *Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* .

Tuğrul, B. (2002). 4-10 Yaş Grubunda Çocukları Olan Ailelerin Çocuk Kitapları Hakkındaki Görüşlerinin ve Tutumlarının İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 2 (22), 21-30.

Turan, F., & Ulutaş, İ. (2016). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Resimli Öykü Kitaplarının Özellikleri ile Öğretmenlerin Bu Kitapları Kullanma Durumlarının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Araştırmaları Dergisi* , 2 (1), 21-45.

Turhan, B., & Özbay, Y. (2016). Erken Çocukluk Eğitimi ve Nöroplastisite. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi* , 1 (2), 54-63.

Uçak, N. Ö. (2010). Çocuk ve Kitap(Yayınlanmamış Bildiri). *Halk Kütüphanecileri Çanakkale Bölge Semineri*. Çanakkale.

Ural, S. (2013). Okul Öncesi Çocuk Kitaplarının Tanımı . M. G. (Ed.) içinde, *Çocuk Edebiyatı* (s. 33-35). Ankara : Eğiten Kitap.

Yağcı, Y. (2007). Çocuk ve Gençlerin Kitaba Ulaşmasındaki Köprüler. *Türk Kütüphaneciliği* , 21 (1), 62-71.

Yavuzer, H. (2010). *Bedensel, Zihinsel ve Sosyal Gelişimiyle Çocuğunuzun İlk 6 Yılı*. İstanbul: Remzi Yayınevi.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, A. K. (2015). Türkiye’de Okuma Alışkanlığı Kültürü İçin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Anaokulu Kütüphanelerinin Gerekliliği. *Milli Eğitim Dergisi* , 45 (208), 90-105.

Yılmaz, B. (2018, Aralık 19). <https://bulentyilmazblog.wordpress.com>. Ağustos 25, 2019 tarihinde <https://bulentyilmazblog.wordpress.com/2018/12/19/erken-beyin-gelisimi-ve-uyaran-olarak-okumak-kitap-ve-kutuphane-2/> adresinden alındı

Yılmaz, B., & Ekici, S. (2011). Çocuk Kütüphanesi Hizmetleri İçin İlkeler. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi* , 25 (4), 545-552.

Yükselen, A., Yumuş, M., & Işık, E. (2016). Çocuk Kitabı Seçme Kriterlerine İlişkin Okul Öncesi Eğitimcilerin Görüşleri. *Başkent University Journal Of Education* , 3 (2), 161-168.

www.ykykultur.com.tr

www.wikipedia.org

www.eğitimpedia.com.tr

www.dr.com.tr

www.kitapyurdu.com.tr

Ekler

Ek 1. Öğretmen Bilgi Edinme Formu

Sayın Katılımcı; Bu form “Anaokulu Öğrencilerinin Ulusal Ve Çeviri Çocuk Kitaplarını Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasına ait soruları içermektedir. Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü izni doğrultusunda sizlere yöneltilen sorulara içtenlikle vereceğiniz cevaplar bizim için çok önemlidir. Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Öğretmen Bilgi Edinme Formu

Meslekte çalışma süreniz:

Cinsiyetiniz:

Öğrenim durumunuz:

Sınıfınızın yaş grubu:

1) Sınıf kitaplığınıza kitap seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) Sınıf kitaplığınızı yeterli buluyor musunuz?

☐ Evet

☐ Hayır

a) Cevabınız ‘Hayır’ ise sınıf kitaplığınızın geliştirilebilmesi için önerilerinizi kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

b) Cevabınız ‘Evet’ ise sınıf kitaplığınızı yeterli görme sebepleriniz nelerdir?

.....

.....

.....

3) Çocukların sınıf kitaplığından sıklıkla incelemek istediği, tercih ettiği kitaplar var mı?

.....

a) Varsa tercih ettiği bu kitabın adı nedir?

.....

b) Çocuklar daha çok hangi konu ve temadaki kitapları tercih ediyorlar?

.....

4) Çocukların severek incelediği ve tercih ettiği kitapların özellikleri nelerdir? / sizce nelerdir?

.....

5) Çocuklar okul / sınıf kitaplığındaki kitaplarla bir haftada / günde ortalama ne kadar zaman geçiriyor?

☐ Haftada bir saat

☐ Haftada 2 – 3 saat

☐ Günde 1 saat

☐ Diğer:.....

6) Sınıf içi etkinliklerde çocuk kitaplarından yararlanıyor musunuz?

Evet ☐

Hayır ☐

a) Yanıtınız ‘Evet’ ise bunu bir etkinlik örneği ile açıkla mısınız?

.....

7) Sınıf kitaplığındaki kitapların çocuklar ve aileleri ile ev ortamında buluşması için etkin bir düzenleme yapıyor musunuz?

Evet ☐

Hayır ☐

a) Yanıtınız ‘Evet’ ise bu düzenlemeyi nasıl yaptığınızı kısaca açıkla mısınız?

.....

.....

.....

.....

- 8) Çocukların sıklıkla okunmasını istediği veya kendilerinin incelediği kitapları tercih etme nedenlerinin ne / neler olduğunu düşünüyorsunuz?

.....

.....

.....

.....

Ek 2. Aile Bilgi Edinme Formu

Sayın Katılımcı; Bu form “Anaokulu Öğrencilerinin Ulusal Ve Çeviri Çocuk Kitaplarını Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasına ait soruları içermektedir. Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü izni doğrultusunda sizlere yöneltilen sorulara içtenlikle vereceğiniz cevaplar bizim için çok önemlidir. Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Aile Bilgi Edinme Formu

Formu cevaplayan kişi: Anne ☐ Baba ☐ Diğer ☐

Öğrenim durumunuz:.....

Çocuğunuz kaç yıldır anaokulu eğitimi alıyor:.....

Çocuğun okulda devam ettiği yaş grubu:.....

1) Bir gün içinde çocuğunuzla birlikte sıklıkla yaptığınız etkinlikler nelerdir? Açıklayınız.

.....
.....
.....

2) Evinizde çocuğunuza ait bir oda ve içinde çocuk kitapları bulunan bir kitaplık/kitaplıkta raf var mı?

.....
.....
.....

3) Çocuğunuza çocuk kitapları alırken nelere dikkat ediyorsunuz?

.....
.....
.....

4) Kitap alırken çocuğunuzun fikrini alır mısınız? Neden?

.....
.....
.....
.....

5) Çocuğunuza ortalama olarak ne sıklıkla kitap okuyorsunuz?

☐ Haftada bir saat

☐ Haftada 2 – 3 saat

☐ Günde 1 saat

☐ Diğer:.....

6) Çocuğunuza kitap okuma zamanlarınız nelerdir?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

☐ Sabah saatleri

☐ Öğleden sonra

☐ Akşam

☐ Yatmadan önce

☐ Diğer:.....

7) Evde çocuğunuza en çok kim kitap okur?

.....

8) Çocuğunuz kitapları ile çoğunlukla kendi isteği ile mi sizin teklifiniz ile mi buluşuyor?

.....

9) Çocuğunuz sizce en çok hangi (tema, konu, görsel tasarım, baskı özellikleri vb.) kitaplardan hoşlanıyor? Neden?

.....

10) Çocuğunuzun kitapları arasında en sevdiği kitabın adı ve yazarı nedir?

.....

11) Çocuğunuz ile birlikte kütüphaneye gitme sıklığınız ortalama olarak nedir?

☐ Haftada 2 ya da 3 kere

☐ Haftada 1 kere

☐ Ayda 1 kere

☐ Senede 1 kere

☐ Hiç

☐ Diğer:.....

Ek 3. Kitap Kontrol Listesi

Kitap Kodu	Kitaplar	Yayınevi	Yazar	Çevirmen	Çizer	Yaş Grubu	Sayfa Sayısı	Boyut	Baskı Sayısı	Baskı Yılı	Cilt Tipi	Kağıt Cinsi	Türü	Satış Adedi
Ç1	Ayı Kim Çaldı?	Yapı Kredi	Stratton Would	Derya Çebi	Vlad Gerasimov	0-5 yaş	40	22x20,5	23	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	15839
Ç2	Aç Tırtıl	Mavibulut	Eric Carle	Fatih Erdoğan	Eric Carle	0-5 yaş	32	21x29	11	2018	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	12497
Ç3	Köpekler Bale Yapmaz	Pearson	Anna Kemp	Gülbin Baltacıoğlu	Sara Ogilvie	0-5 yaş	32	26x26	6	2018	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	7256
Ç4	Kaplanı Sakın Gıdıklama	Marsık	Pamela Budchard	-	Marc Boutavant	0-5 yaş	32	26.5X27	8	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	4925
Ç5	Yayazula	İş Bankası	Julia Donaldson	Ali Berktaş	Axel Scheefler	0-5 yaş	32	21x27	10	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	4858
Ç6	Ayılar Kitap Okumaz	1001 Çiçek	Emma Chichester Clark	-	-	0-5 yaş	32	24x32,5	4	2017	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	3335
Ç7	Kayıp Köpek Üzüm	Pearson	Claire Freedman	Melike Hendek	Kate Hindley	0-5 yaş	30	26x26	2	2016	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	3040
Ç8	Masal Treni	Timaş	Müjgan Şeyhi	Zeynep Berktaş	Süleyman Özkonuk	6-10 yaş	400	12x17	23	2018	Karton	1.Hm Kağıt	Masal	2575
Ç9	Ektiğim Tohumdan Dinazor Çıktı	Pearson	Caryl Hard	Gülbin Baltacıoğlu	Ed Eaves	0-5 yaş	32	24x27,5	3	2018	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	2534
Ç10	Sevgi Canavarı	1001 Çiçek	Rachel Bright	-	-	0-5 yaş	36	26X26	2	2017	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	2326
Ç11	Hiçbir Şey Yapmama Günü	Aylak Kitap	Beatrice Alemagna	Rüzgar Rumi	Beatrice Alemagna	6-10 yaş	36	26X26,5	2	2017	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	1876
Ç12	Pamuk ile Tekir	Timaş	Müjgan Şeyhi	Zeynep Berktaş	-	0-5 yaş	32	11,5x16,5	18	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Masal	1803
Ç13	Panda/Pandi	Timaş	Müjgan Şeyhi	Zeynep Berktaş	-	0-5 yaş	32	11,5x16,5	18	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Masal	1738
Ç14	Güneş Ay ve Yıldızlar	TÜBİTAK	Stephanie Turnbull	Barış Bıçakçı	KuoKang Chen&Uwe Mayer	6-10 yaş	33	15x21	6	2013	Karton	Kuşe Kağıt	Bilim	1684
Ç15	Büyüdüğüm Zaman	İş Bankası	Melanie Joyce	Meltem Aydın	-	0-5 yaş	24	25x25	3	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	1683

Ç16	Pembe Kulak	Timaş	Müjgan Şeyhi	Zeynep Berktaş	-	0-5 yaş	32	11.5x16.5	18	2018	Karton	Kuşe Kağıt	Masal	1647
Ç17	Elmer	Mikado	David McKee	-	-	0-5 yaş	32	27.5X24	1	2016	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	1644
Ç18	Şu Yaramaz Tavşanlar	İş Bankası	Ciara Flood	Ali Berktaş	-	0-5 yaş	36	21.5X27.5	6	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	1571
Ç19	Mini Masallar Vak Vak Vaki	Timaş	Müjgan Şeyhi	Zeynep Berktaş	-	0-5 yaş	32	11.5x16.5	18	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Masal	1552
Ç20	Yaramaz Zıp Zıp	Timaş	Şokuh Gasemmia	-	-	0-5 yaş	32	11.5x16.5	18	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Masal	1519
Ç21	Bıcırık Todi	Timaş	Müjgan Şeyhi	Zeynep Berktaş	-	0-5 yaş	32	11.5x16.5	18	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Masal	1403
Ç22	Bal Ayısı Momo	Pearson	Nadia Shireen	Melike Hendek	-	0-5 yaş	32	29x29	-	2018	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	1177
Ç23	Karlar Kraliçesi Çocuk Klasikleri	Timaş	Hans Christian Andersen	-	Gülinaz Şafak	6-10 yaş	64	13.5x19.5	10	2018	Karton	Kitap Kağıdı	Masal	1110
Ç24	Ay'da	TÜBİTAK	Anna Milbourne	Özlem Özbal	Benji Davies	6-10 yaş	24	25.5x25.5	2	2011	Karton	Kuşe Kağıt	Bilim	1079
Ç25	Bir Dostluk Masalı	Uçanbalık	Susanna Isern	Seçil Kıvrak	Marco Soma	6-10 yaş	32	26.5x23	1	2017	Ciltli	1.Hm Kağıt	Hikaye	1026
Ç26	Küçük Hasır Şapka	Yapı Kredi	Celine Lamour-Crochet	Korkut Erdur	Feridun Oral	6-10 yaş	28	24x29.5	5	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	804
Ç27	Uğurböceği Lusi	İş Bankası	Sharon King-Chai	Ali Berktaş	-	0-5 yaş	32	25.5x25.5	4	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	764
Ç28	Minik Ayı Denize Gidiyor	İş Bankası	Melanie Joyce	Anıl Ceren Altunkanat	-	0-5 yaş	24	25x25	2	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	601
Ç29	Hiç Bitmeyen Şey	Pearson	Helen Dochorty	Melike Hendek	Ali Pye	0-5 yaş	32	26X26	2	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	557
Ç30	Elif Pizza Yapıyor	İş Bankası	Liane Schneider	Necdet Neydim	Eva Wenzel Bürger	0-5 yaş	24	22x22	8	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	547
Ç31	Masal Roketi	Timaş	Müjgan Şeyhi	Zeynep Berktaş	Derya Işık Özbay	0-5 yaş	400	12x16.5	5	2017	Karton	1.Hm Kağıt	Masal	510
Ç32	Masal Ülkesi	Timaş	Nefise Akçakarlar	-	-	0-5 yaş	272	23x22.5	10	2018	Karton	Kitap Kağıdı	Masal	397
Ç33	Bir Ayet Bir Hikaye	Nar	Meha Ali	Ömer Akyürek	-	6-10 yaş	96	16.5x24	4	2018	Ciltli	Kuşe Kağıt	Dini	261

Ç34	Benim Adım Nele	Çocuk Gezegeni	Usch Luhn	-	-	0-5 yaş	230	24.5x24.5	1	2016	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	259
Ç35	Ayda ki Adam	Red House	Simon Bartram	-	-	6-10 yaş	36	-	1	2006	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	251
Ç36	Goldilocks ve Üç Ayı	1001 Çiçek	Russel Punter	Duygu Özcan	Lorena Alvarez	6-10 yaş	24	24x24	2	2018	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	198
Ç37	Emanet Kek	Nar	Claire Jobert	-	Claire Jobert	6-10 yaş	16	19x23.5	1	2018	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	158
Ç38	Tatlı Bela Angela	Kırmızı Kedi	Alan Macdonald	Alkım Özalp	David Roberts	6-10 yaş	100	13.5x19.5	3	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	146
Ç39	Karanlıktan Korkulmazki	Almidilli	Carole Bauvers	-	Sandra Solinet	0-5 yaş	24	24x24	2	2018	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	123
Ç40	Karabaş	Yapı Kredi	Levi Pinfeld	Tuvana Gülcan	Levi Pinfeld	0-5 yaş	28	22.2x29	1	2019	Ciltli	Kuşe Kağıt	Hikaye	52
Ç41	Jack ve Fulufulu Ağacı	1001 Çiçek	Julia Donaldson	-	David Roberts	6-10 yaş	32	27.5x24	1	2016	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	39
Ç42	Prencesler Kraliyet Okulu	Beyaz Balina	Geraldine Collet	Mahinur Candan	Line Paquet	6-10yaş	32	15x21	1	2016	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	37
Ç43	Dodo Kuşu Cosmo	Maya	Pat Rac	Selin Saraçoğlu	-	6-10 yaş	40	23x23	1	2016	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	34
Ç44	Hazine Avcıları	Çocuk Gezegeni	Henriette Wich	-	-	6-10 yaş	64	12.5x19.5	1	2017	Karton	1.Hm Kağıt	Hikaye	32
Ç45	Pisi Kedi İyi Uykular	İş Bankası	Lora Jones	-	-	0-5 yaş	10	17x17	1	2007	Karton	-	Dokun eğlen	25
Ç46	Hafiyeler ve Gerçekler	Pegasus	Ros Asguith	Barış Sever	-	6-10 yaş	152	13.5x19.5	1	2013	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	12
Ç47	Üç Dilek	Top	Ricardo Alcantara	İnan Temelkuran	Montse Tobella	6-10 yaş	48	15x19	1	2008	Karton	1.Hm Kağıt	Hikaye	10
Ç48	En Güzel Prences Masalları	Doğan Egmont	Anonim	-	-	6-10 yaş	190	23x23	1	2003	Ciltli	Kuşe kağıt	Masal	-
Ç49	Keşfedin Dinazorlar	İş Bankası	Alex Frith	Sevgi Atlıhan	Peter Scoot	6-10 yaş	15	22x28	3	2010	Ciltli	-	Bilim	-
Y1	Üç Kedi Bir Dilek	Yapı Kredi	Sara Şahinkanat	-	Ayşe İnan Alican	0-5 yaş	32	20x27	25	2019	Ciltli	Kuşe Kağıt	Hikaye	21334
Y2	Sakız Sardunya	Doğan Egmont	Elif Şafak	-	-	6-10 yaş	156	13,5x19,5	3	2015	Karton	Kitap Kağıdı	Masal	13001
Y3	Annemin Çantası	Yapı Kredi	Sara Şahinkanat	-	Ayşe İnan Alican	0-5 yaş	32	20x27	16	2019	Ciltli	Kitap Kağıdı	Hikaye	10904

Y4	Farklı Ama Aynı	Yapı Kredi	Feridun Oral	-	Feridun Oral	0-5 yaş	28	24x29	13	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	8142
Y5	3 Kedi 1 Canavar	Yapı Kredi	Sara Şahinkanat	-	Ayşe İnan Alican	0-5 yaş	36	20,5x28	12	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	7975
Y6	365 Günde Sevgili Peygamberim	Timaş	Nurdan Damla	-	Osman Turhan	6-10 yaş	448	20,5x28,5	25	2018	Ciltli	1.hm kağıt	Dini	7199
Y7	Tali'nin Maceraları	Nesil Çocuk	Berrin Göncü Işıkoğlu	-	-	0-5 yaş	-	19,5x27,5	-	2011	Karton	1.hm kağıt	Hikaye	6214
Y8	Bu Kış Kimse Üşümeyecek	Yapı Kredi	Feridun Oral	-	Feridun Oral	0-5 yaş	28	24x29	8	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	2854
Y9	Köstebek Çıtırık	Timaş	Nalan Aktaş Sönmez	-	-	0-5 yaş	32	11,5x16,5	13	2018	Karton	Kuşe Kağıt	Masal	2003
Y10	Penguen Karcan	Timaş	Nalan Aktaş Sönmez	-	-	0-5 yaş	32	11,5x16,5	13	2018	Karton	Kuşe Kağıt	Masal	1727
Y11	Bir Garip Kuyruk	Elma	Şermin Yaşar	-	Oya Diker	0-5 yaş	32	19x24	1	2017	Karton	Kitap Kağıdı	Masal	1588
Y12	Yağmurlu Bir Gün	Yapı Kredi	Feridun Oral	-	Feridun Oral	0-5 yaş	28	27x27	6	2019	Ciltli	Kuşe Kağıt	Hikaye	1567
Y13	Tembel Balık Sefa	Red House	Tülin Közikoğlu	-	Sedat Girgin	0-5 yaş	28	24x22	1	2015	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	1556
Y14	365 Gün Güzel Davranış	Nesil Çocuk	Ali Karaçam & Süleyman Ezber	-	-	6-10 yaş	384	22x22	2	2016	Ciltli	Kitap Kağıdı	Dini	1126
Y15	TinTin ile Posti	Timaş	Nalan Aktaş Sönmez	-	-	0-5 yaş	32	11,5x16,5	1	2011	Karton	Kuşe Kağıt	Masal	1052
Y16	Levent Bursa'da	Timaş	Mustafa Orakçı	-	-	6-10 yaş	96	12,5x19,5	13	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	910
Y17	Pati ve Sınıfı	Timaş	Nalan Aktaş Sönmez	-	-	0-5 yaş	32	11,5x16,5	2	2012	Karton	Kuşe Kağıt	Masal	821
Y18	Karakter Geliştiren 365 Masal	Damla	Betül Yağsağan	-	Ebru Diril	0-5 yaş	256	19,5x27,5	1	2009	Ciltli	Kitap Kağıdı	Masal	791
Y19	Sarı Vosvosun Karın Ağrısı	Timaş	Nurşen Şirin	-	-	0-5 yaş	16	20x26	8	2019	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	490
Y20	Sarı Vos Vos Düt Düt	Beyaz Balina	Fatma Işık	-	Gökçe Ayyıldız	6-10 yaş	32	11x16	1	2016	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	367
Y21	Sağlıklıyım Şükürediyorum	Nesil Çocuk	Eren Tatari	-	-	0-5 yaş	24	24x29	1	2013	Karton	1.hm kağıt	Dini	346
Y22	Göl Çiçekleri	Tudem	Çiğdem Gündeş	-	Mavisu Demirağ	6-10 yaş	28	20x20	2	2016	Karton	1.hm kağıt	Hikaye	265

Y23	Cesur Ördek	Timaş	Nalan Aktaş Sönmez	-	Ercan Polat	6-10 yaş	32	11,5x16,5	1	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Masal	240
Y24	Kırmızı Araba	Çilek	Nalan Aktaş Sönmez	-	-	0-5 yaş	16	21x29,7	2	2018	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	234
Y25	Uzaklarda Bir Ülke	Erdem	Sevinç Kuşoğlu	-	-	6-10 yaş	64	13,5x19,5	2	2012	Karton	3.hm kağıt	Masal	227
Y26	Bal Köpüğü Tatlı Bir Sürpriz	Elma	Ceyda Düvenci	-	Pervin Özcan	6-10 yaş	32	22x24	1	2017	Karton	Kuşe Kağıt	Hikaye	211
Y27	Fare Adlı Kedi	Can Çocuk	Doğan Gündüz	-	Vaghar Aghaei	6-10 yaş	32	13,5x19,5	2	2017	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	209
Y28	Kanatlı Kirpiyle Uçan Kaplumbağa	Yapı Kredi	Bilgin Adalı	-	Ayşin Delibaş Eroğlu	6-10 yaş	36	20,5x28	5	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	182
Y29	Maymun Mini'nin Hayalleri	Beyaz Balina	Selin Işıkseli	-	Şebnem Kepkep	0-5 yaş	32	11x16	1	2016	Karton	Kitap Kağıdı	Masal	153
Y30	İnci Minci Birinci	Bilgi	Muzaffer İzgü	-	-	6-10 yaş	408	14x21	4	2010	Ciltli	1.hm kağıt	Masal	124
Y31	Su Damlası	Özyürek	Pınar Selek	-	-	6-10 yaş	56	13,5x19,5	1	2010	Karton	1.hm kağıt	Masal	114
Y32	Süper İkizler	Damla	Nehir Aydın Gökdoğan	-	-	6-10 yaş	-	14x21	1	2016	Karton	2.hm kağıt	Hikaye	101
Y33	Kral Şakir Serisi	Eksik Parça Çocuk	Varol Yaşaroğlu	-	-	6-10 yaş	208	-	1	2019	Ciltli	Kitap Kağıdı	Hikaye	69
Y34	Benek Buzağı	Eksik Parça Çocuk	Mustafa Balel	-	-	6-10 yaş	32	14x20	1	2016	Karton	1.hm kağıt	Hikaye	53
Y35	Küçük Beylere Masal Keyfi	Hepsi Çocuk	Demirhan Kadioğlu	-	-	6-10 yaş	336	14x21	1	2007	Karton	Kitap Kağıdı	Masal	22
Y36	İyilik Sever Çiçi	Martı Çocuk	Mehmet Orhan	-	-	0-5 yaş	16	16x24	1	2017	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	22
Y37	Köstebek Kösti	Timaş	Nur Kutlu	-	-	6-10 yaş	32	20x26	1	2019	Karton	Kitap Kağıdı	Dini	17
Y38	Kanguru Zıp Zıp	Timaş	Nur Kutlu	-	-	6-10 yaş	32	20x26	1	2012	Karton	Kitap Kağıdı	Dini	14
Y39	Mutluluk Okyanusu	Çocuk Gezegeni	Seyit Ahmet Uzun	-	-	0-5 yaş	64	15x20	1	2016	Karton	1.hm kağıt	Masal	14
Y40	Küçük İzci	Yuva	Sevda Müjgan Yüksel	-	Murat Bingöl	6-10 yaş	64	15x20	1	2018	Karton	1.hm kağıt	Hikaye	14
Y41	Minik Uğur Böceği	Mor Elma	Zarife Üspolat	-	-	0-5 yaş	14	30x21,5	1	2015	Karton	Kitap Kağıdı	Hikaye	14

Ek 4. Araştırma İzni

**T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : 86896125-605.01-E.5348719

13.03.2019

Konu : Dilek KÖKLÜCAN'ın Araştırma İzni

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : Milli Eğitim Bakanlığı'nın Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 22/08/2017 tarihli ve 2017/25 sayılı Genelgesi.

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Dilek KÖKLÜCAN'ın "Anaokulu Öğrencilerinin Ulusal ve Çeviri Çocuk Kitaplarını Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi" konulu araştırma isteği Dilek KÖKLÜCAN'ın 11/03/2019 tarihli ve 5108647 sayılı dilekçesi ile bildirilmektedir.

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Dilek KÖKLÜCAN'ın "Anaokulu Öğrencilerinin Ulusal ve Çeviri Çocuk Kitaplarını Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi" konulu araştırmasını Bursa Uludağ Üniversitesi Anaokulu öğretmenlerine uygulama yapma isteği ilimizde oluşturulan "Araştırma Değerlendirme Komisyonu" tarafından incelenerek değerlendirilmiştir. Araştırma ile ilgili çalışmanın okul/kurumlardaki eğitim öğretim faaliyetleri aksatılmadan, araştırma formlarının aslı okul müdürlüklerince görülerek ve gönüllülük esası ile okul müdürlüklerinin gözetim ve sorumluluğunda ilgi Genelge çerçevesinde uygulanması ayrıca araştırma sonuçlarının Müdürlüğümüz ile paylaşılması komisyonumuzca uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ekrem KOZ
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
13.03.2019

Sabahattin DÜLGER
İl Millî Eğitim Müdürü

Adres : Hocahasan Mh. İlkbahar Cad. o:38
(Yeni Hükümet Konağı A Blok) 16050/Osmangazi/BURSA
Telefon o:(0224) 445 16 00 Fax: 445 18 10

Bilgi İçin : Leyla DİKİCİ
VHKİ
(0224) 215 25 39

E-posta: arge16@meb.gov.tr İnternet Adresi: <http://bursa.meb.gov.tr>

Özgeçmiş

Adı Soyadı : Dilek KÖKLÜCAN

Doğum Yeri : Hendek/ADAPAZARI

Doğum Tarihi :1986

Medeni Hali : Evli

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

- **Lise** : Bursa Kız Lisesi (2000-2003)
- **Lisans** : Kocaeli Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği (2004-Güz Yarı Yılı), Uludağ Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği(Yatay geçişle, 2004 Bahar Yarı Yılı-2008)

Yüksek Lisans : Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü (2016-2019)

İş Deneyimi

- (2008-2010) Sınıf Öğretmenliği, MEB, Tekirdağ
 - (2010-) Sınıf Öğretmenliği, MEB, Bursa
-

İletişim Bilgileri

dilekkoklucan@gmail.com